

**Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5
Szkoła Podstawowa nr 23 im. Jana Pawła II
w Rzeszowie**

Szkoła Podstawowa nr 23
im. Jana Pawła II
w Rzeszowie

**SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY**

Program ten ma charakter otwarty, będzie mógł być poddawany modyfikacjom i unowocześnieniom.

Rzeszów 2023

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Spis treści

Preambuła.....	4
Obowiązujące akty prawne.....	7
Misja i wizja szkoły.....	11
Model absolwenta.....	11
Część: Budowanie pewności siebie i kształtowanie zaradności życiowej.....	13
Wprowadzenie.....	13
Program Wychowawczo-Profilaktyczny.....	14
Część: Budowanie świadomości i przynależności narodowej.....	18
Wprowadzenie.....	18
Część: Przemoc i agresja rówieśnicza w szkole.....	22
Wprowadzenie.....	22
Program Wychowawczo-Profilaktyczny.....	24
Działalność wychowawcza.....	24
Działalność profilaktyczna.....	26
Część: Współpraca z rodzicami.....	27
Wprowadzenie.....	27
Program Wychowawczo-Profilaktyczny.....	27
Część: Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży.....	30
Wprowadzenie.....	30
Program Wychowawczo-Profilaktyczny.....	30
Działalność wychowawczo-edukacyjna.....	30
Działalność profilaktyczna.....	32
Część: Samobójstwa i zachowania autoagresywne.....	34
Wprowadzenie.....	34
Program Wychowawczo-Profilaktyczny.....	34
Część: Trudności w nauce oraz sposoby motywowania do pracy.....	40
Wprowadzenie.....	40
Program Wychowawczo-Profilaktyczny.....	41
Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej.....	53

Wprowadzenie.....	53
Program Wychowawczo-Profilaktyczny.....	541
Część: Wychowanie do wartości.....	508
Wprowadzenie.....	508
Program Wychowawczo-Profilaktyczny.....	509
Część: Zdrowy tryb życia.....	62
Wprowadzenie.....	62
Program Wychowawczo-Profilaktyczny.....	63
Edukacja ekologiczna oraz kształtowanie postawy proekologicznej	69
Wprowadzenie	69
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	69
Część: Społeczność szkolna – bezpieczeństwo w społeczności szkolnej i trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych.....	64
Wprowadzenie.....	64
Bezpieczeństwo w społeczności szkolnej.....	64
Program Wychowawczo-Profilaktyczny.....	66
Prawidłowe relacje rówieśnicze – trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych.....	71
Część: Nienaruszalność cielesna i przeciwdziałanie wykorzystaniu dzieci.....	75
Wprowadzenie.....	75
Program Wychowawczo-Profilaktyczny.....	77
Część: Cyberprzemoc.....	81
Wprowadzenie.....	81
Program Wychowawczo-Profilaktyczny.....	81
Część: Środki psychoaktywne.....	86
Wprowadzenie.....	86
Działalność wychowawcza.....	86
Część: Prawidłowe relacje rodzinne, a rozbite rodziny, eurosieroctwo, przemoc w rodzinie.....	101
Rozbite rodziny, rodziny niepełne.....	101
Wprowadzenie.....	101
Program Wychowawczo-Profilaktyczny.....	103
Eurosieroctwo.....	104
Wprowadzenie.....	104
Program Wychowawczo-Profilaktyczny.....	105
Przemoc i agresja w rodzinie dziecka.....	108
Wprowadzenie.....	108
Program Wychowawczo-Profilaktyczny.....	109

Preambuła

Okres szkolny to dla młodego człowieka istotny czas, podczas którego kształtuje się jego poczucie tożsamości i osobowości, a także jest to czas budowania relacji interpersonalnych ze swoim otoczeniem. Procesy te zachodzą na drodze uzyskiwania umiejętności i wiedzy oraz zdobywania społecznej akceptacji. Towarzyszą temu zmiany w sferze emocjonalnej i światopoglądowej. Młody człowiek określa swój aktualny styl i sposób na życie.

Okres dojrzewania sprzyja pojawieniu się wielu ryzykownych zachowań, potęgujących uczucie zagubienia czy osamotnienia i dlatego też młody człowiek będzie szukać wsparcia i akceptacji innych ludzi. Tutaj zadaniem rodziców i nauczycieli jest wspieranie dzieci podczas tego okresu. Nie należy dopuścić do sytuacji, w której młody człowiek zostaje zmuszony do szukania aprobaty i zrozumienia w grupach zewnętrznych, których pobudki do działania mogą okazać się dalekie od oczekiwanych. Pozytywne, prawidłowo ukierunkowane wsparcie w procesie dojrzewania, ułatwia zdobywanie optymalnych doświadczeń i wiedzy o świecie - w kontrolowanych, najkorzystniejszych warunkach.

W społeczności szkolnej należy wyróżnić wiele symptomów, które mogą wskazywać na istnienie problemów. Do najpoważniejszych, ale zarazem najłatwiej zauważalnych wskaźników występujących wśród uczniów należą:

- występowanie agresji słownej i fizycznej,
- problemy w nauce, brak motywacji do przyswajania nowej wiedzy, niskie potrzeby i aspiracje edukacyjne,
- opuszczanie godzin lekcyjnych bez usprawiedliwienia, wagary oraz spóźnienia na zajęcia lekcyjne,
- kłopoty w samodyscyplinie i czynnościach samoobsługowych,
- powiększająca się liczba dzieci z deficytami rozwojowymi, trudnościami dydaktycznymi,
- powiększająca się liczba uczniów z problemami rodzinnymi (tj. alkoholizm, zażywanie niedozwolonych substancji, hazard, bezrobocie, bieda) bądź tych, którzy funkcjonują w rodzinach zaburzonych (tj. rodziny niepełne, rodziny rozbite, rodziny wielodzietne, euro-sieroctwo, sieroctwo, trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, przemoc w rodzinie).

Zadaniem szkoły jest prowadzenie ciągłej ewaluacji wskazanych zjawisk poprzez gromadzenie i przechowywanie dokumentacji badawczej, wywiadów wychowawczych oraz informacji na temat warunków społecznych i materialnych danej rodziny.

Poza wskazanymi czynnikami indywidualnymi i społecznymi na jakość życia oraz sukces edukacyjny szkoły mają wpływ niżej wymienione czynniki ryzyka tj.:

- kryzys autorytetów,
- dostępność środków psychoaktywnych,

- moda na spożywanie substancji zabronionych – narkotyki, dopalacze, leki, alkohol, nikotyna, itp.,
- brak wiedzy na temat szkodliwości zażywania substancji zakazanych oraz skutków ich przyjmowania,
- brak właściwych wzorców rodzinnych,
- naciski środowiska rówieśniczego na zachowania społecznie nieakceptowane,
- konflikty rówieśnicze i/lub środowisko, w którym zaburzone jest poczucie bezpieczeństwa,
- brak wsparcia, zainteresowania w rodzinie lub istnienie niewłaściwych wzorców rodzinnych,
- niekontrolowane przyswajanie wzorców czerpanych z mediów tj. telewizja, Internet,
- stres i niepowodzenia edukacyjne,
- brak zdolności do kompensowania stresu,
- brak nawyku aktywnego odpoczynku,
- zbyt duże obciążenie obowiązkami edukacyjnymi – mnogość „obowiązkowych” zajęć fakultatywnych,
- nieprzestrzeganie norm dotyczących higieny pracy i higieny osobistej, itp.

Realizowany przez szkołę Program Wychowawczo-Profilaktyczny, którego celem jest zapobieganie pojawianiu się bądź ograniczenie występowania czynników ryzyka, kładzie duży nacisk na silną więź emocjonalną ucznia ze szkołą, a także nawiązanie współpracy i trwałej relacji pomiędzy pracownikami szkoły, a opiekunami uczniów. Tak realizowany program profilaktyczny jest w stanie w znacznej mierze przeciwstawić się potencjalnym zagrożeniom. Wspólne działanie na polu rodzinnym i szkolnym może przynieść zamierzony efekt w momencie, gdy ustalono wspólne cele, a obie strony dialogu traktują się po partnersku.

Celem prowadzonych działań wychowawczo-profilaktycznych jest również dostarczenie narzędzi, które wzmocnią poczynania szkoły, a w konsekwencji doprowadzą do osiągnięcia sukcesu na wybranym polu. Jednym z celów działalności wychowawczo-profilaktycznej jest praca ze społecznością i dla społeczności. W przypadku społeczności szkolnej należy do niej zaliczyć wszystkie jednostki, które mają swój wkład w procesie edukacyjnym tj. uczniowie, nauczyciele, wychowawcy, dyrekcja szkoły, pozostali pracownicy szkolni, rodzice, opiekunowie dzieci oraz organizacje lokalne. Wszystkie wymienione grupy stanowią niezastąpione ogniwo w procesie edukacyjnym i z tego powodu muszą być włączone w działania prewencyjne szkoły.

Z takiego usytuowania działań profilaktyczno-wychowawczych wynikają istotne wymagania wobec szkoły i dotyczą one:

- potrzeby zidealizowanego wsparcia rozwoju każdego ucznia, czyli takiego który jest dostosowany do jego potrzeb i możliwości. Niezależnie od tego, czego dotyczą trudności, z którymi spotyka się uczeń (np. trudności w nauce, posiadanie niepełnosprawności fizycznej czy intelektualnej w stopniu lekkim). Zajęcia powinny zostać dostosowane specjalnie do jego zdolności psychofizycznych oraz tempa uczenia się,

- prowadzenia działań z zakresu doradztwa zawodowego, które przygotowują uczniów do wyboru zgodnego z ich możliwościami i aspiracjami kierunku kształcenia i przyszłego zawodu,
- kształtowania postaw prozdrowotnych uczniów, dbanie o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych osób, budowanie prawidłowych nawyków żywieniowych oraz postaw do aktywności fizycznej powinno stać się częścią profilaktyki,
- położenia większego nacisku na rozwijania postaw obywatelskich, patriotycznych i społecznych u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Celem szkoły jest rozbudzenie i/lub wzmacnianie tożsamości narodowej poprzez przybliżanie historii, tradycji lokalnych i narodowych oraz zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w codziennym życiu społeczności lokalnej i środowisku szkolnym.

Wszystkie podejmowane działania, poza przyjętą tematyką, mają również na celu ułatwienie uczniom nabywanie umiejętności życia w społeczeństwie, dążenia do socjalizacji jednostki. Celem tych działań jest usprawnienie komunikacji, współpracy w grupie (również w środowiskach wirtualnych), ale również pozwolenie na rozwijanie zdolności indywidualnych oraz zespołowej pracy czy organizacji i zarządzania zespołami. Dzięki takiej różnorodności zajęć młodzi ludzie poza zdolnościami socjalizacyjnymi rozwijają również swoją kreatywność oraz przedsiębiorczość, co pozwala na wprowadzanie bardziej innowacyjnych rozwiązań w trakcie kształcenia młodych ludzi, które odpowiednie są do poziomu ich aktualnego rozwoju.

Nacisk na innowacyjność działania, większą ekspresję i kreatywność oraz zwiększenie samodzielności i odpowiedzialności wszystkich uczestników procesu będzie pozytywnie wpływać na kształtowanie procesu uczenia. Kierowanie własnym rozwojem zakłada zarówno pracę indywidualną jak i pracę grupową w zespole klasowym. Dzięki temu uczniowie mają możliwość odkrywania siebie i rozwijania zdolności socjalizacyjnych, w tym zdolności do komunikowania się, skutecznego przekazywania własnych myśli, słuchania, a nie jedynie słyszenia swoich rozmówców, efektywnego rozwiązywania sytuacji konfliktowych oraz radzenie sobie w sytuacjach trudnych. Metoda pracy projektowej, która może mieć charakter pracy indywidualnej lub zespołowej, pozwala nauczycielom na łączenie kilku zagadnień, a nawet przedmiotów szkolnych w jeden projekt. Dzięki takiemu rozwiązaniu praca uczniów będzie miała bardziej kompleksowy charakter, gdyż wymaga spojrzenia na dane zagadnienie pod wieloma aspektami. Nad pracą projektową ucznia bądź grupy uczniów czuwają z góry przypisani nauczyciele, a sam czas jego działania jest nieograniczony. Młody człowiek podejmując się działania zawsze może liczyć na wsparcie swojego nauczyciela. Nauka będzie prowadzona poprzez wykonywanie prostych czynności, ciągłą praktykę oraz podejmowanie intelektualnych wyzwań. W efekcie takiego wsparcia oraz zaspakajania swoich naturalnych potrzeb rozwojowych dziecko osiąga dojrzałość do podejmowania nauki na następujących po sobie etapach edukacyjnych.

Obowiązujące akty prawne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483);
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59; 949);
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017 poz. 356);
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki (Dz.U. 2017 poz. 1569);
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz.U. 2017 poz. 1580);
7. Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.(Dz.U. 1991 nr 120 poz. 526);
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz.U. 2014r. poz. 263);
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w szkołach publicznych (Dz.U. 1992 r. nr 36 poz. 155 z późn. Zm);
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie warunków i sposobu wspomagania nauczania języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej i innych przedmiotów nauczanych w języku polskim wśród Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą oraz dzieci pracowników migrujących (Dz.U. 2017 r. poz. 1042);
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. 2017r. poz. 1611);
12. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2016 r. poz. 1817, 1948, z 2017 r. poz. 60, 573);
13. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. 2016 r.poz. 1654, z 2017 r. poz. 773);
14. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2016 r. poz. 1137, 2138, z 2017 r. poz. 244, 768, 773, 952, 966, 1214);
15. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. 2017 r. 459);
16. Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz.U. 2015 r. poz. 1094);
17. Rozporządzenie MEN z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r., poz. 1270);

18. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie realizacji Rządowego programu wspomagania w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach - „Bezpieczna+” (Dz. U. z 2015 r. poz. 972);
19. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1578);
20. Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE 2016 C 202, s.1);
21. Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych z 1966 (Dz.U. 1977 nr 38 poz. 167);
22. Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz.U. 1993 nr 61 poz. 284);
23. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (Dz.U. 1989 nr 29 poz. 155).
24. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu III „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” dotyczącego wspierania w latach 2016–2020 organów prowadzących szkoły oraz biblioteki pedagogiczne w zakresie rozwijania zainteresowań uczniów przez promocję i wspieranie czytelnictwa dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości wydawniczych (Dz.U. 2015 poz. 1667);
25. Rozporządzenie MEN z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. z 2015 r., poz. 1270);
26. Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. 2017 r. poz. 149, 60);
27. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. 2015 r. poz. 1916);
28. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 2017 r. poz. 882);
29. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2016 r. poz. 487);
30. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 2017 r. poz. 957);
31. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2003 r. nr 6 poz. 69);
32. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2015 r. poz. 1390);
33. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2011 r. nr 209 poz. 1245);
34. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2017 r. poz. 783, 1458);
35. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 poz. 1591);
36. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników i materiałów edukacyjnych (Dz.U. 2017 r. poz. 1457);
37. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz.U. 2008 nr 173 poz. 1072);

38. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 lutego 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. 2014 poz. 395 z późn. zm.);
39. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz.U. 2009 r. nr 139 poz. 1133);
40. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2009 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych (Dz.U. 2009 r. nr 137 poz. 1126);
41. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania, „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020 (Dz.U. 2015 r. poz. 821);
42. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz.U. 2009 r. nr 139 poz. 1133);
43. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 2016 r. poz. 1822);
44. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz.U. 2001 r. nr 135 poz. 1516 i 2014 r. poz. 1150);
45. Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. 2016 r. poz. 656);
46. Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz.U. 2011 nr 208 poz. 1241 z późn. zm.);
47. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. 2017 r. poz. 1260);
48. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. 2016 poz. 1866);
49. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz.U. 2016 poz. 1602).
50. Ustawa z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz.U. z 1993 r. Nr 17, poz. 78, 1995 r. Nr 66, poz. 334, 1996 r. Nr 139, poz. 646, 1997 r. Nr 141, poz. 943, Nr 157, poz. 1040, 1999 r. Nr 5, poz. 32, 2001 r. Nr 154, poz. 1792.);
51. Konwencja Rady Europy o cyberprzestępczości, sporządzona w Budapeszcie dnia 23 listopada 2001 r. (Dz.U. 2015 poz. 728);
52. Ustawa z dnia 26 września 2014 r. o ratyfikacji Konwencji Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych, sporządzonej w Lanzarote w dniu 25 października 2007 r. (Dz.U. 2014 poz. 1623);
53. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 283 z późn. zm.);
54. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. 2016 r. poz. 922);
55. Ustawa o z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. 2017 r. poz. 1219);
56. Ustawa o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r. (Dz. U. Nr 30 poz. 179 z późn. zm.);
57. Konwencja Rady Europy o cyberprzestępczości, Budapeszt 23.11.2001 r., CETS nr 185;

58. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. z zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249);
59. Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2010 r. nr 127, poz. 857);
60. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2017 r. poz. 783, 1458);
61. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości w przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2013 r. poz. 1563);
62. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2017 r. poz. 697);
63. Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169);
64. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2017 r. poz. 682);
65. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. 2017 r. poz. 665);
66. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz.U. 2011 nr 81 poz. 448);
67. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz.U. 2011 nr 126 poz. 718);
68. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz.U. 2011 nr 50 poz. 259);
69. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Dz.U. 2011 nr 28 poz. 146);
70. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW;
71. Sprostowanie do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępująca decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW (Dz.U. L 335 z 17.12.2011);
72. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępująca decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW;
73. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępująca decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW;
74. Europejska Konwencja o wykonywaniu praw dzieci, sporządzona w Strasburgu dnia 25 stycznia 1996 r. (Dz.U. 2000 nr 107 poz. 1128).

Stan prawny z dnia 1.09.2017 r.

Misja i wizja szkoły

1. Misja szkoły:

Priorytetem naszej szkoły jest nie tylko wysoka efektywność kształcenia i przygotowanie do dalszej edukacji, ale również kształtowanie uczniów w oparciu o szacunek do drugiego człowieka, poszanowanie uniwersalnego systemu wartości, dziedzictwa historycznego i kulturowego tak, aby poprzez wszechstronny rozwój godnie kształtowali otaczającą rzeczywistość.

2. Wizja szkoły:

Szkoła przygotowuje uczniów do przyszłego życia poprzez uczenie wzajemnej tolerancji i zrozumienia potrzeb innych ludzi, kształtowanie pozytywnego podejścia do nauki i pracy, zachęcanie do działania zespołowego. Uczymy kreatywności, z jednoczesnym naciskiem na odpowiedzialność za własne decyzje. Każdy uczeń w naszej szkole osiąga sukces na miarę swoich możliwości, uczy się żyć w środowisku i dla środowiska. Nauczyciele w toku swojej pracy dydaktyczno-wychowawczej kierują się dobrem uczniów, troszczą o ich bezpieczeństwo i zdrowie, kształtują właściwą postawę moralną i obywatelską, dążąc jednocześnie do pełnego rozwoju osobowości swoich wychowanków.

Model absolwenta

Realizując ogólne zadania szkoły dążymy do tego, by nasz absolwent

w sferze nauki:

- był przygotowany do podjęcia nauki na wyższym szczeblu edukacji, umiał korzystać z różnych nowoczesnych technologii komunikacyjnych, umiał zdobywać wiedzę przetwarzać ją i wykorzystywać, potrafił wyrażać i uzasadniać własne zdanie,
- rozwijał swoje talenty, potrafił samodzielnie podejmować decyzje i ponosić ich konsekwencje, umiał realizować własne plany i marzenia,
- miał świadomość potrzeby nieustannego rozwoju i kształcenia, był świadomy, że każdemu kreatywnemu działaniu powinien towarzyszyć wysiłek.

w sferze społecznej:

- dobrze funkcjonował w swoim otoczeniu, czuł się członkiem społeczności lokalnej, obywatelem Polski i Europy, był ciekawy świata,
- znał i szanował tradycje rodziny, szkoły i narodu, wykazywał chęć poznania ojczystego kraju i jego zwyczajów,
- był odpowiedzialny i uczciwy, wywiązywał się z powierzonych zadań, starał się przewidzieć skutki swoich działań i gotów był ponieść konsekwencje swoich czynów, umiał rozróżniać dobre i złe zachowanie,
- umiał współpracować w grupie, działał zgodnie z obowiązującymi w niej zasadami, potrafił budować przyjazne relacje z rówieśnikami,

- był tolerancyjny wobec odrębności innych w tym wobec cudzoziemców, osób starszych czy niepełnosprawnych,
- umiał zachować się kulturalnie, znał zasady dobrego wychowania, używał form grzecznościowych,
- dbał o zdrowie własne i innych, kształtował właściwe nawyki żywieniowe i higieny, znał zagrożenia wyływające z zażywania alkoholu, nikotyny i innych używek.

w sferze kulturowej:

- uczestniczył w różnych formach kultury,
- był przygotowany do odbioru mass mediów, był krytyczny wobec programów telewizyjnych, filmów, czasopism, książek,
- był aktywny fizycznie i artystycznie.

Część: Budowanie pewności siebie i kształtowanie zaradności życiowej

Wprowadzenie

Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Budowanie pewności siebie i kształtowanie zaradności życiowej” ma na celu:

1. Budowanie świadomości samego siebie i realnych aspiracji życiowych:
 - kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
 - rozumienie znaczenia i roli ubioru (odpowiedniego do okazji i miejsca),
 - poszerzanie horyzontów, uświadamianie mnogości ścieżek życiowych,
 - poszerzanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania.
2. Budowanie pewności siebie:
 - uświadamianie zagadnienia pewności siebie,
 - techniki budowania pewności siebie,
 - odkrywanie własnej osobowości,
 - rozwijanie zainteresowań,
 - odnajdywanie swoich mocnych stron,
 - akceptowanie swoich niedoskonałości.
3. Budowanie zaradności życiowej:
 - organizacja warsztatów,
 - angażowanie uczniów w organizację wydarzeń, imprez etc.
 - organizacja wyjazdów, wycieczek, „zielonych szkół”.

Cele szczegółowe:

- tworzenie pozytywnej i bezpiecznej atmosfery w klasie i szkole,
- uczenie asertywności,
- zaznajamianie uczniów z pojęciem tolerancji,
- uczenie podejmowania właściwych decyzji,

- uczenie sposobów radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, stresowymi,
- wskazywanie pozytywnych wzorców zachowań,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- poznawanie swoich predyspozycji oraz ich rozwijanie.
- rozwijanie empatii oraz samopomocy koleżeńskiej,
- nauka odpowiedzialności za swoje czyny i decyzje,
- nauka rozwiązywania konfliktów oraz wyrażania własnej opinii,
- wspieranie w wyrażaniu swoich emocji w sposób akceptowalny społecznie.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Zajęcia integracyjne.	<ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenia indywidualne i grupowe, - ćwiczenia integrujące klasy uczniowskie, - ćwiczenia aktywizujące. 	Nauczyciel - wychowawca	Godziny wychowawcze, w trakcie zajęć lekcyjnych	Uczniowie
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia integracyjne dla klas pierwszych na początku roku szkolnego, • uczenie współodpowiedzialności za swoich kolegów i koleżanki z klasy i ze szkoły, • wspólne wyjścia poza teren szkoły, • „poznaj mnie” – zajęcia podczas, których uczniowie dzielą się własnymi pasjami, zainteresowaniami ze swoimi rówieśnikami. 				
1. Poznanie siebie oraz skupienie się na odkrywaniu własnych zdolności oraz aspiracji życiowych. 2. Praca nad adekwatnym poczuciem własnej wartości.	<ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenia indywidualne i grupowe, - zajęcia wychowania fizycznego, - zajęcia warsztatowe, - mini wykłady, - dramy, - e-lekcje. 	Nauczyciele, wychowawcy	W ciągu roku szkolnego	Uczniowie

	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia, których celem jest samopoznanie i budowanie własnej wartości, • lekcja pt. „zrozum mnie” – zajęcia mające uświadomić uczniom czym jest tolerancja, • lekcja pt. „nauka pozytywnego myślenia” – ćwiczenia w formie dramy, • realizacja programu wspierającego uczniów w przejściu z III do IV klasy “Serce i pomoc”. 			
1. Podnoszenie poziomu kompetencji społecznych.	- praca indywidualna i grupowa, - treningi, warsztaty, - dramy.	Nauczyciele - wychowawcy	Wg harmonogramu	Uczniowie
1. Nauka opanowania stresu bądź wykorzystania sytuacji stresowych na swoją korzyść. 2. Umiejętne rozwiązywanie konfliktów i reagowanie w sytuacjach trudnych.	- ćwiczenia indywidualne i grupowe, - zajęcia plastyczne/ techniczne, - e-lekcje, - mini wykłady.	Nauczyciele - wychowawcy	Godziny wychowawcze	Uczniowie
1. Kształtowanie postawy życiowej w społeczeństwie lokalnym. 2. Budowanie zaradności życiowej. 3. Nauka samodzielnego podejmowania aktywności/ inicjatywy. 4. Rozwijanie uczniowskich zainteresowań.	- ćwiczenia indywidualne i grupowe, - przedstawienia, prezentacje, wystąpienia, itp., - e-lekcje, - lekcje wychowawcze.	Nauczyciele – wychowawcy, opiekunowie Samorządu Uczniowskiego	Lekcje wychowawcze	Uczniowie
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • uczniowie zapoznają się z zasadami dobrego wychowania (praca w zespołach), • uczniowie poznają zasady poprawnego ubioru oraz ich wpływ na wywieranie pierwszego wrażenia u drugiego człowieka, • cykl spotkań pt. „spotkanie z praktyką” – ścieżka życiowa, • prowadzenie całorocznego doradztwa zawodowego, • zajęcia pt. „Jaki jestem?” – zdolności i predyspozycje zawodowe uczniów, • wzmacnianie w uczniach zdolności zarządzania, planowania, realizowania ich zainteresowań i pasji, • pracownicy szkoły zachęcają uczniów do czynnego udziału w proponowanych przez nią zajęciach 			

	dodatkowych oraz samodzielnego proponowania takich zajęć.			
1. Podnoszenie kwalifikacji pracowników szkoły. 2. Nawiązywanie i/lub utrzymywanie odpowiednich relacji i zaangażowania rodziców/opiekunów uczniów. 3. Prowadzenie ewaluacji.	- szkolenia, kursy, treningi, warsztaty, - książki, materiały szkoleniowe, ulotki, - badania ankietowe.	nauczyciele	W ciągu roku szkolnego	Nauczyciele i wychowawcy
Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • szkolenia umiejętności skierowane do nauczycieli; • pedagogizacja nauczycieli; • szkolenie zewnętrzne nauczycieli na temat komunikacji werbalnej i niewerbalnej. 				
1. Pedagogizacja rodziców/opiekunów dzieci, 2. Spotkania z wychowawcą oraz utrzymywanie stałej i poprawnej relacji na linii nauczyciele-rodzice/opiekunowie dzieci, 3. Zaangażowanie rodziców w działalność szkolną.	- spotkania z wychowawcą, - pogadanki, - konsultacje dla rodziców.	Nauczyciele – wychowawcy, Pedagog szkolny	Wg harmonogramu	Rodzice/ opiekunowie uczniów
4. Pedagogizacja rodziców/opiekunów dzieci. 5. Spotkania z wychowawcą oraz utrzymywanie stałej i poprawnej relacji na linii nauczyciele-rodzice/opiekunowie dzieci. 6. Zaangażowanie rodziców w działalność szkolną.	- spotkania z wychowawcą, - pogadanki.	Nauczyciele - wychowawcy	Wg harmonogramu	Rodzice/ opiekunowie uczniów
Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • rodzice/opiekunowie utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, wykazują zainteresowanie aktualnym stanem wiedzy swoich pociech oraz w razie zaistnienia potrzeby sami podejmują kontakt z konkretnym nauczycielem, wychowawcą klasy czy dyrektorem, • rodzice/opiekunowie angażują się w działania realizowane przez szkołę tj. akademie i uroczystości szkolne, konkursy, wydarzenia, imprezy klasowe i szkolne, wyjscia, wyjazdy, itp., • rodzice/opiekunowie uczniów, których pociechy wykazują specyficzne trudności wychowawcze pozostają w stałym kontakcie z pracownikami szkoły i podejmują się wspólnych działań w celu polepszenia aktualnej postawy dzieci i młodzieży. Zadaniem wychowawców klas jest ułatwienie im tego kontaktu bądź wskazanie alternatywnych form szukania wsparcia. • rodzice/opiekunowie, których pociechy wykazują problemy edukacyjne i/lub towarzyskie (np. problemy 				

	<p>socjalizacyjne z koleżankami i kolegami ze szkoły) pozostają w stałym kontakcie z wychowawcą, psychologiem/pedagogiem szkolnym/pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz pracują nad zmianą i poprawą aktualnego stanu.</p>		
<p>1. Nawiązanie współpracy z organizacjami, instytucjami, osobami fizycznymi nie związanymi bezpośrednio ze szkołą.</p>	<p>- spotkania za specjalistami danej tematyki, - szkolenie.</p>	<p>Nauczyciele – wychowawcy</p>	<p>Dyrekcja szkoły</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nawiązanie współpracy w zakresie realizacji omawianych działań profilaktycznych z: <ul style="list-style-type: none"> ○ Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, ○ z ośrodkami kulturalnymi w swojej miejscowości, ○ rodzicami/ opiekunami prawnymi uczniów, ○ instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami edukacyjnymi, ○ osobami fizycznymi, ○ służbami porządku publicznego. • wykorzystanie wyników badań w ewaluacji pracy szkoły. 			

Część: Budowanie świadomości i przynależności narodowej.

Wprowadzenie

Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego na.: „Budowanie świadomości i przynależności narodowej” ma na celu:

- kształtowanie świadomości obywatelskiej,
- kształtowanie patriotyzmu lokalnego,
- rozwijanie postaw prospołecznych oraz dbanie o wspólne dobro,
- pielęgnowanie postaw patriotycznych,
- zachęcanie do aktywnego udziału w życiu rodzinnym, społeczności szkolnej, lokalnej i państwowej,
- dbałość o używanie poprawnej polszczyzny,
- wykazywanie szacunku do symboli narodowych i lokalnych tj. hymn kraju, godło, flaga oraz dbanie o krzewienie innych symboli, wartości i tradycji narodowych,
- pielęgnowanie tradycji narodowych,
- uczenie wykazywania właściwej postawy podczas obchodów państwowych i szkolnych,
- poszerzanie wiedzy o historii miasta, regionu, jego kulturze i sztuce itp.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Kształtowanie osobowości ucznia.	- godziny wychowawcze, - e-lekcje.	Nauczyciele - wychowawcy	Godziny wychowawcze, zajęcia lekcyjne	Uczniowie
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie do rozpoznawania wartości moralnych, • uwrażliwianie uczniów na poczucie piękna i estetyki, • podczas godziny wychowawczej nauczyciele prowadzą ćwiczenia aktywizujące kształtujące postawy koleżeńskie. 			
1. Uświadamianie istoty przynależności do narodu.	- debata, - godzina wychowawcza, - broszury informacyjne, - plakaty, postery.	Nauczyciele historii, nauczyciele – wychowawcy	Lekcje historii, godziny wychowawcze	Uczniowie
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • „ja wśród innych” – zajęcia mające na celu uświadomienie swojej przynależności narodowej, • „Polska biało-czerwona” – zajęcia poświęcone symbolom narodowym, ich historii, znaczeniu oraz szacunku do nich, • „zostań mistrzem słowa” – konkurs frazeologiczny, • „patriotyzm i jego znaczenia w dniu dzisiejszym”, • poznawanie podstaw wartości obywatelskich: wolność, szacunek, pracowitość, dobre obyczaje, demokracja, przestrzeganie praw człowieka, suwerenność, piękno, prawdomówność, pokój, odpowiedzialność, otwartość, szanowanie czyichś poglądów. 			

1. Budowanie więzi kulturowo- etnicznej.	- wykłady, warsztaty, - publikacje.	Nauczyciele – wychowawcy, nauczyciele muzyki, historii		Uczniowie
2. Promowanie społeczności lokalnej.	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obchodzenie w szkole uroczystości tj.: <ul style="list-style-type: none"> ○ wieczór andrzejkowy, ○ bal karnawałowy, ○ Święto Konstytucji 3 Maja, ○ Święto Niepodległości, ○ Dzień Patrona Szkoły, ○ Dzień Edukacji Narodowej, ○ Wigilia klasowa, Mikołajki ○ inne uroczystości upamiętniające ludzi będących wzorami do naśladowania. • zachęcanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w konkursach lokalnych, wojewódzkich i krajowych z tematów związanych z poprawną polszczyzną oraz historią naszego kraju, konkursach krasomówczych i recytatorskich, • podczas zajęć muzycznych uczniowie zapoznają się z pieśniami patriotycznymi, które później prezentowane są podczas akademii, • zapoznanie uczniów z literaturą odpowiednią dla ich stopnia rozwoju emocjonalnego i intelektualnego. 			
1. Poznawanie historii lokalnej społeczności.	- wycieczki po muzeach, - wycieczki do miejsc związanych z legendami lokalnymi lub miejskimi, - spotkania z mieszkańcami DPS (wywiady, wspólna aktywność, itp.).	Nauczyciele historii, wychowawcy	Wg harmonogramu	Uczniowie
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • promowanie przez nauczycieli aktywnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły oraz społeczności lokalnej, angażowanie młodych ludzi w pracę samorządu szkolnego, • spotkania organizowane w lokalnym domu pomocy społecznej (DPS). 				

<p>1. Nawiązanie stałej współpracy z rodzicami/opiekunami uczniów.</p>	<p>- szkolenia, - broszury informacyjne, - spotkania z rodzicami/opiekunami uczniów, - nawiązanie współpracy z instytucjami, organizacjami zewnętrznymi.</p>	<p>Nauczyciele - wychowawcy</p>	<p>W ciągu roku szkolnego</p>	<p>Nauczyciele i wychowawcy</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nawiązanie ścisłej współpracy z lokalnymi ośrodkami kultury, • uświadomienie opiekunom jak wielkie znaczenie w życiu dzieci i młodzieży ma posiadanie oraz przestrzeganie ustalonych wspólnie reguł postępowania, uświadomienie opiekunom, że wyznaczone zasady powinny obowiązywać każdą ze stron, należy być w tym konsekwentnym. 				
<p>1. Angażowanie rodziców / opiekunów dzieci i młodzieży szkolnej w pracę na rzecz szkoły. 2. Pedagogizacja dorosłych na temat konieczności kształtowania prawidłowych postaw w młodych ludziach.</p>	<p>- kontakt z nauczycielami, wychowawcami klas, - spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym.</p>	<p>Nauczyciele - wychowawcy</p>	<p>Wg harmonogramu</p>	<p>Rodzice/ opiekunowie uczniów</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachęcenie rodziców / opiekunów uczniów do czynnego udziału w życiu szkoły, • szkoła zachęca dorosłych do udziału w organizowanych przez szkołę uroczystościach / akademiach szkolnych (o charakterze patriotycznym czy świątecznym), • pedagog szkolny edukuje dorosłych, dlatego ważne jest, aby cała rodzina uczestniczyła w wydarzeniach krajowych i patriotycznych oraz pielęgnowała tradycje i dobre obyczaje podczas świąt (np. rozwijanie wiedzy historycznej i kulturowej uczniów, wzmacnianie więzi rodzinnej oraz budowanie przynależności narodowej i lokalnej młodych ludzi). 				

Część: Przemoc i agresja rówieśnicza w szkole

Wprowadzenie

Celem tej części Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Przemoc i agresja rówieśnicza w szkole” jest minimalizowanie przyczyn agresji i przeciwdziałanie przemocy, a także wskazywanie alternatywnych i właściwym sposobów funkcjonowania. Współpraca powinna opierać się na:

- organizowaniu zebrań (tzn. wywiadówki, dni otwarte szkoły),
- angażowanie rodziców / prawnych opiekunów uczniów w życie szkoły oraz działania organizowane przez placówkę,
- udział w zajęciach prowadzonych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Policję, Straż Miejską, placówki interwencyjne oraz innych specjalistów,
- zaangażowanie społeczności szkolnej w działania ogólnopolskich kampanii społecznych,
- stałe kontrolowanie sytuacji w szkole i podejmowanie dynamicznych, konsekwentnych działań w sytuacji pojawienia się jakichkolwiek podejrzeń pojawienia się zachowań agresywnych, przemocowych bądź odbiegających od ogólnie przyjętej normy, zachowań,
- prowadzeniu konsultacji indywidualnych z nauczycielem, wychowawcą, pedagogiem.

Rekomendowane zadania dla:

- Szkoły:
 - opracowanie zbioru zasad, reguł, oczekiwań dotyczących zachowania w szkole i konsekwencji ich nieprzestrzegania – we współpracy z uczniami i ich rodzicami,
 - podtrzymywanie pozytywnych tradycji szkoły, przekazywanie wartości, norm społecznych,
 - przypomnienie procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych,
 - przypomnienie zasad współpracy z policją lub strażą miejską w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w szkole i na terenie szkoły.
- Uczniów:
 - edukacja prawna uczniów, zapoznanie ich z konsekwencjami prawnymi, psychologicznymi i społecznymi stosowania różnych form przemocy, sposobami radzenia sobie w sytuacjach trudnych (w tym informowanie gdzie należy szukać pomocy i wsparcia, jakie działania podjąć gdy zostaną świadkiem sytuacji przemocowej bądź jej ofiarą),

- programy profilaktyczne: rozwiązywanie konfliktów, mediacje, negocjacje, w tym programy rówieśnicze (koleżeńska pomoc w nauce, rówieśniczy doradca, mediatorzy), programy profilaktyki wskazującej dla uczniów z utrwalonymi zachowaniami agresywnymi.
- Nauczycieli / wychowawców / rodziców / opiekunów:
 - podnoszenie wiedzy na temat zjawiska cyberprzemocy oraz rozwijanie umiejętności podejmowania właściwych/ konstruktywnych działań w sytuacji ich pojawienia,
 - wypracowanie/ przypomnienie procedur postępowania w sytuacjach pojawienia się agresji, przemocy, itp.,
 - edukacja prawna.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Działalność wychowawcza

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Przeprowadzenie badań ewaluacyjnych diagnozujących występowanie zjawiska agresji i przemocy wśród uczniów uczęszczających do szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie badań, ewaluacji. 	Zespół ds. ewaluacji, pedagog szkolny opracowuje raport zawierający interpretację uzyskanych wyników.	Jeden raz w roku szk. Modyfikuje w razie konieczności	Cała społeczność szkolna
2. Sporządzenie pogłębionej analizy sytuacji problemowej.	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie badania ankietowego wśród nauczycieli, wychowawców, chętnych rodziców/ opiekunów uczniów, dyrekcji szkoły, • sporządzenie analizy uzyskanych wyników z badania ewaluacyjnego oraz zapoznanie z nimi całej społeczności szkolnej, • stałe monitorowanie przestrzegania regulaminu szkoły oraz analizowanie z przestrzeganiem. 			
3. Wyciągnięcie wniosków oraz opracowanie działań koniecznych do prowadzenie efektywnego Programu wychowawczo-profilaktycznego.				
1. Promowanie zachowań zgodnych ze społecznie akceptowanymi normami.	- opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych.	Wychowawcy/pedagog	Wywiadówki / spotkania	Rodzice / opiekunowie uczniów, nauczyciele i wychowawcy
2. Nauczanie dorosłych w jaki sposób rozpoznać ukrytą i jawną formę agresję, przemocy.	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • działania edukacyjne dla rodziców zwiększające ich kompetencje wychowawcze, • spotkanie wychowawcy z rodzicami/ opiekunami uczniów, podczas którego zapoznani zostaną z regulaminem szkolnym. 			
1. Zaangażowanie rodziców / opiekunów prawnych i faktycznych do współpracy przy promowaniu poprawnego stylu zachowania – przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym i przemocowym.	- wspieranie prac wychowawcy, nauczyciela przez rodziców/ opiekunów.	Godziny wychowawcze Wycieczki/wyjścia/ zawody sportowe/ piknik szkolny/ Dzień Patrona/ mikołajki / wigilia/ i inne uroczystości szkolne.	Cały rok szk.	Rodzice / Opiekunowie prawni

	Działania zaplanowane do realizacji:			
	<ul style="list-style-type: none"> organizacja klasowych turniejów w wybraną dyscyplinę sportową angażująca zarówno dzieci jak i rodziców / opiekunów uczniów. 			
1. Budowanie odpowiedniej postawy w świadomości dzieci i młodzieży.	Zajęcia prowadzone w formie pogadarek, szkoleń, warsztatów plastycznych, wprowadzenie elementu dram psychologicznych do prowadzonych ćwiczeń.	Wychowawcy, pedagog, nauczyciele.	Cały rok szkolny	Wychowawcy, nauczyciele / rodzice i opiekunowie
	Działania zaplanowane do realizacji:			
	<ul style="list-style-type: none"> budowanie u ucznia więzi z placówką, nauczycielami oraz osobami uczęszczającymi do szkoły, zaznajomienie ucznia z obowiązującymi na terenie szkoły zasadami, edukacja uczniów w poczuciu odpowiedzialności o inne istoty – opiekowanie się zwierzątkiem klasowym, wycieczki do schroniska dla zwierząt, zbiórki żywności i akcesoriów dla zwierząt itp. angażowanie uczniów w akcje społeczne (np. Kartki świąteczne dla rodzin z hospicjum). 			
1. Uczenie uczniów prawidłowych form zachowania w sytuacjach trudnych.	- spotkania z przedstawicielami policji, psychologiem/ pedagogiem szkolnym, - zajęcia ruchowe, aktywizujące, - e-lekcje, - psychodramy.	Pedagog/ zaproszeni goście	W wyznaczonym dniu/dniach w ciągu roku szkolnego, Samorząd uczniowski	Uczniowie
	Działania zaplanowane do realizacji:			
	<ul style="list-style-type: none"> psycholog/ pedagog szkolny prowadzi zajęcia, których celem jest nauka uczniów mówienia o swoich potrzebach oraz rozwijanie umiejętności nazywanie emocji oraz opowie w jaki sposób bronić się przed agresją i przemocą oraz gdzie i u kogo szukać pomocy gdy do takiej sytuacji już dojdzie, zorganizowanie przez uczniów starszych klas, dnia „przeciwko agresji”. 			

Działalność profilaktyczna

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Przeciwdziałanie zjawisku agresji i przemocy rówieśniczej w szkole.	Rozmowa z uczniami, tworzenie przyjaznej, otwartej i komfortowej atmosfery Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> spotkania policjanta z uczniami klas starszych w celu profilaktyki zachowań ryzykownych wśród młodzieży mających następstwa w zachowaniach agresywnych, zajęcia z specjalistami z Centrum Leczenia uzależnień dotyczące przemocy rówieśniczej, zorganizowanie spotkań z pracownikami sądownictwa w celu przybliżenia młodzieży szkolnej konsekwencji łamania prawa wśród nieletnich, pogadanki i zajęcia poświęcone tolerancji dotyczącej różnej niepełnosprawności u dzieci i młodzieży stosowanie w szkole polityki tzn. otwartych drzwi, dyżury personelu szkolnego podczas przerw, praca warsztatowa specjalistów (pedagog, pedagog specjalny, psycholog) z uczniami dotycząca asertywności w kontaktach z rówieśnikami oraz stawianiu granic w trudnych sytuacjach. 	Nauczyciele/ wychowawcy/ pedagog	Cały rok szkolny	Uczniowie
1. Zaznajomienie uczniów z terminem agresji i przemocy zarówno w szkole jak i rodzice oraz promowanie poprawnego wzorca zachowania.	Zajęcia w formie wykładów, prac indywidualnych i grupowych oraz dram psychologicznych. Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> podczas godziny wychowawczej uczniowie zapoznają się bądź przypominają sobie zasady dotyczących bezpieczeństwa oraz akceptowanego i promowanego przez szkołę zachowania (w tym regulaminu szkolnego), —zorganizowanie zajęć w formie dramy. 	Pedagog/ wychowawcy/ nauczyciele przedmiotowcy.	Cały rok szkolny	Uczniowie
1. Przygotowanie nauczycieli na ewentualne sytuacje o charakterze	Wykład, dyskusja, materiały dokształcające.	Nauczyciele/pedagog	Cały rok szkolny	Nauczyciele i wychowawcy

agresywnym na terenie szkoły.	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • opracowanie w szkole zasad działania w przypadku pojawienia się sytuacji kryzysowych, w tym związanych z pojawieniem się zachowania o charakterze agresywnym na terenie placówki szkolnej. • podejmowanie profilaktycznych interwencji, • jasne wyznaczanie granic i konsekwentne ich dotrzymanie.
-------------------------------	--

Część: Współpraca z rodzicami

Wprowadzenie

Budowanie prawidłowych i trwałych relacji interpersonalnych na linii rodzic/ opiekun prawny dziecka a nauczyciele szkolni, jest niezwykle istotnym wyzwaniem stojącym przed dyrekcją i pracownikami szkoły. Opisane w tej części Programu Wychowawczo-Profilaktycznego działania mają na celu umocnić współpracę pomiędzy dorosłymi opiekunami dzieci i młodzieży szkolnej bądź taką więź oraz idące za nią zaangażowanie nawiązać. Należy tworzyć partnerskie środowisko pełne wzajemnego szacunku i zrozumienia.

Pozytywna relacja na linii nauczyciele-rodzice/ opiekunowie uczniów jest dobrym prognostykiem do tworzenia spójnych działań ukierunkowanych na dobro uczniów. Współpraca pomiędzy dorosłymi i wspólnie wyznaczony cel dla rozwoju uczniów pozwalają w łatwiejszy i bardziej kompleksowy sposób wspomagać rozwój młodych ludzi.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnostyka problemu – określenie jakości relacji na linii rodzice/ opiekunowie uczniów-nauczyciele/	- badanie ewaluacyjne, - spotkania z rodzicami uczniów.	Wychowawcy klas, pedagog	Cały rok szkolny	Nauczyciele, wychowawcy/ dyrekcja, opiekunowie uczniów

<p>pracownicy szkoły.</p> <p>2. Zapoznanie nauczycieli i opiekunów uczniów z aktualnym poziomem i jakością nawiązanych relacji pomiędzy nimi.</p>	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie ankiety wśród nauczycieli, wychowawców oraz chętnych rodziców, w celu zaznajomienia się z ich opinią poziomem, jakości współpracy, • pedagog szkolny sporządza raport stanu rodzin będących niewygodnymi wychowawczo bądź ujawniających problemy wychowawcze. 			
<p>1. Nawiązanie dialogu.</p> <p>2. Uświadomienie opiekunom uczniów ich praw i obowiązków wynikających z faktu uczestnictwa ich dziecka w życiu szkoły.</p> <p>3. Poznanie oczekiwań rodziców/ opiekunów uczniów względem szkoły i nauczycieli.</p> <p>4. Powołanie/ usprawnienie działania Rady Rodziców/ Rady Szkoły/ Fundacji/ innych organów, w których pracę angażują się rodzice/ opiekunowie prawni i faktyczni uczniów.</p>	<p>- spotkania z pedagogiem szkolnym i dyrektorem,</p> <p>- spotkania z wychowawcami klas.</p>	<p>Wychowawcy klas, pedagog, dykcja szkoły</p>	<p>Wrzesień, cały rok szkolny</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy, dykcja szkoły oraz rodzice/ opiekunowie uczniów</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dyrektor, pedagog szkolny, wychowawcy klas, uświadamiają rodziców/ opiekunów prawnych i faktycznych opiekunów uczniów, jakie mają prawa i obowiązki, • wychowawcy klas przeprowadzają spotkanie organizacyjne, podczas którego wybiera się "trójki klasowe rodziców" oraz wskazuje jednego przedstawiciela do Rady Rodziców, • dyrektor, wychowawcy organizują cykliczne spotkania z opiekunami szkoły, podczas których podsumowują ostatni semestr, najbardziej aktywni opiekunowie dzieci zostają wyróżnieni pod koniec roku szkolnego, • wychowawca organizuje spotkanie z opiekunami dzieci, podczas którego zapoznaje się z ich opiniami i oczekiwaniami względem sposobu nauczania i funkcjonowania szkoły, • wychowawca, nauczyciele informują rodziców o prowadzonych aktywnościach. 				

1. Wdrożenie wspólnego, partnerskiego podejścia i zarządzania placówką szkoły.	- współorganizowanie wydarzeń przy współpracy rodziców/ opiekunów uczniów i nauczycieli.	Dyrekcja szkoły, wychowawcy, nauczyciele	Cały rok szkolny	Rodzice/ opiekunowie uczniów
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracownicy szkoły współorganizują wraz z opiekunami uczniów niektóre projekty np. imprezy szkolne, • wspólne spotkania rodziców i nauczycieli z udziałem uczniów – wspólne organizowanie wydarzeń np.: <ul style="list-style-type: none"> ○ zorganizowanie konkursów, w których udział biorą duety: rodzic z dzieckiem; ○ zorganizowanie jasełek dla rodziców, ○ zorganizowanie akcji charytatywnych, ○ organizowanie turniejów rodzinnych, ○ wspólne spotkania z okazji świątecznych uroczystości klasowych. 				
1. Wspólne rozwiązywanie sytuacji problemowych. 2. Prowadzenie diagnozy środowiskowej, udzielenie wsparcia rodziną potrzebującym.	- informowanie osób potrzebujących o instytucjach/ organizacjach świadczących pomoc.	Pedagog, wychowawcy, nauczyciele.	Cały rok szkolny	Pedagog/ psycholog szkolny, nauczyciele i wychowawcy, rodzice/ opiekunowie dzieci
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pedagog szkolny opracowuje metody oraz możliwe formy wsparcia dla rodzin potrzebujących, • pedagog szkolny/ wychowawca udzielają informacji o możliwych formach wsparcia, • pedagog szkolny wspomaga wychowawcę klasy w przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych, • wspólne prowadzenie projektów np. przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym i przemocowym wśród uczniów. 				

Część: Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży

Wprowadzenie

Mając na uwadze prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży, na terenie szkoły podejmowane są różnorodne działania wychowawczo-profilaktyczne przy współpracy z rodzicami / opiekunami prawnymi dzieci i młodzieży.

Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży” wskazuje działania o charakterze edukacyjnym, informacyjnym i prewencyjnym. Celem programu jest rozwijanie kompetencji czytelniczych, promowanie czytelnictwa i krzewienie rodzinnej kultury czytelniczej. Szkoła podejmuje się organizacji licznych działań przy wsparciu rodziców / opiekunów dzieci oraz innych dorosłych członków ich rodzin. Dzieci i młodzież nabywają i rozwijają posiadane zdolności czytelnicze oraz pracują nad trudnościami, które wynikają z podejmowania się takiej aktywności.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Działalność wychowawczo-edukacyjna

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Współpraca z rodzicami / opiekunami prawnymi uczniów w celu promowanie czytelnictwa u wychowanków oraz zdiagnozowanie przyczyn niechęci do czytania.	- opracowywanie i upowszechnianie materiałów wskazujących problem obniżenia poziomu czytelnictwa oraz wskazanie możliwych konsekwencji dla rozwoju dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych.	Wychowawcy kl. I – VIII i nauczyciele.	Podczas spotkań z rodzicami (wywiadówki/konsultacje wg terminarza spotkań).	Rodzice/ opiekunowie uczniów/ nauczyciele i wychowawcy.
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none">zapoznanie opiekunów prawnych z najnowszymi statystykami odnośnie poziomu czytelnictwa uczniów na wszystkich poziomach edukacji.			
1. Zaangażowanie rodziców / opiekunów uczniów do współpracy przy promowaniu czytelnictwa	- organizowanie wydarzeń promujących czytelnictwo, - udział w kampaniach,	Nauczyciele klas I – VIII, poloniści oraz pracownik biblioteki.	Podczas spotkań z rodzicami.	Rodzice / opiekunowie uczniów.

<p>wśród uczniów placówki.</p> <p>2. Praca nad zmianą postrzegania zjawiska czytelnictwa.</p> <p>3. Poszukiwanie sponsorów na zakup nowych książek.</p>	<p>- spotkania z wychowawcami, nauczycielami.</p>			
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● angażowanie rodziców / opiekunów dzieci do współorganizowania konkursów czytelniczych, ● zachęcenie rodziców / opiekunów uczniów do sponsoringu lub pomocy przy pozyskiwaniu sponsorów na zakup nowych pozycji książkowych, ● zachęcanie rodziców do udziału w kampanii „Cała Polska czyta dzieciom”. 				
<p>1. Kształtowanie wysokiego poziomu rozwoju intelektualnego i wiedzy.</p> <p>2. Upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, zwiększenie frekwencji w bibliotece.</p>	<p>- konkursy, wydarzenia, imprezy promujące czytelnictwo,</p> <p>- spotkania z autorami książek,</p> <p>- organizacja wydarzeń promujących czytelnictwo dla lokalnej ludności,</p> <p>- zajęcia w bibliotekach.</p>	<p>Nauczyciele klas I – VIII, poloniści oraz pracownik biblioteki.</p>	<p>Kwiecień, maj.</p>	<p>Uczniowie.</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● konkursy czytelnicze, plastyczne, rozmowy o książkach, organizowanie zajęć w bibliotece, ● przygotowanie i realizacja konkursu z nagrodami dla poszczególnych grup wiekowych na mistrza czytelnictwa – konkurs wiedzy o książkach z podanej wcześniej listy pozycji, ● organizowanie spotkań z autorami książek, ● organizowanie spotkań porównujących produkcję filmową do książkowej – wskazywanie zalet i wad obu form, ● zadawanie prac domowych w formach projektowych, które wymagają skorzystania z zasobów bibliotecznych, ● zachęcenie uczniów do przekazywania bądź wymiany nieużywanych / nieczytanych własnych pozycji książkowych, ● zachęcanie uczniów do pisania własnych opowiadań, wierszy. 				
<p>1. Edukacja kulturalna.</p>	<p>- udział w kampaniach społecznych.</p>	<p>Nauczyciele klas I – VIII, poloniści oraz pracownik bibliotek.</p>	<p>Cały rok.</p>	<p>Uczniowie, rodzice/ opiekunowie, nauczyciele i inne osoby zainteresowane.</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zachęcenie rodziców/ prawnych opiekunów dzieci oraz samych uczniów do udziału w kampaniach społecznych promujących wzrost czytelnictwa w Polsce np.: <ul style="list-style-type: none"> ○ „Cała Polska czyta dzieciom”, ○ „Przynieś książkę do biblioteki”, ○ „Narodowe czytanie”. 				

Działalność profilaktyczna

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnostyka problemu. 2. Rozpoznanie uczniów z problemami dyslektycznymi. 3. Utrzymywanie stałej współpracy z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.	- przeprowadzenie badania i interpretacja uzyskanych wyników, - spotkanie z psychologiem. Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> rozpoznanie uczniów z problemami uczenia się oraz zdiagnozowanie ich przyczyn, zapewnienie profesjonalnej pomocy (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna), wypracowanie skutecznej metody uczenia się, zapoznanie nauczycieli ze zjawiskiem dysleksji rozwojowej oraz zaznajomienie z metodami pracy, spotkanie z psychologiem, który wytłumaczy dorosłym, w jaki sposób diagnozować potrzeby edukacyjne ich podopiecznych, rodzice i nauczyciele zdobywają wiedzę na temat potrzeb dzieci i młodzieży oraz specjalnych sposobów nauczania, które zostały dopasowane specjalnie pod indywidualne potrzeby każdego z uczniów. 	Nauczyciele klas I – VIII.	W zależności od potrzeb.	Rodzice/ opiekunowie, nauczyciele.
1. Praca nad poprawnością rozwoju psychomotorycznego u uczniów klas podstawowych.	- badania psychomotoryki oraz praca nad usuwaniem występujących trudności, - współpraca z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, - nauka pięknego pisania, - spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym.	Nauczyciele klas I – III, poloniści.	W ramach zajęć dodatkowych, np. kółek.	Uczniowie.
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> wczesne zdiagnozowanie problemów psychomotorycznych u uczniów placówki i zdiagnozowanie ich przyczyn – nawiązanie współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, zajęcia wykorzystujące metodę papier-ołówek, nauka kaligrafii bądź uzupełnianie braków, spotkanie z psychologiem, który określi predyspozycje uczniów do nauki, zajęcia plastyczne rozwijające zdolności psychomotoryczne prowadzone przez pedagoga szkolnego. 			
1. Prowadzenie badań okresowych. 2. Rozwijanie kompetencji czytelniczych.	- badania ewaluacyjne, - ćwiczenia usprawniające umiejętność czytania oraz rozumienia czytanego tekstu.	Nauczyciele klas I – VIII, poloniści, pracownik biblioteki.	Na bieżąco.	Uczniowie.

	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzanie lekcji bibliotecznych w celu zapoznania z zasobami bibliotecznymi, • wypracowanie poprawnej techniki czytania u uczniów placówki, • ćwiczenie umiejętności czytania ze zrozumieniem, • ćwiczenie umiejętności słuchania ze zrozumieniem, • ćwiczenie umiejętności szybkiego czytania. 			
1. Zachęcanie dzieci i młodzieży do samodzielnego czytania książek, czasopism poprzez zaangażowanie całej rodziny. 2. Nawiązanie współpracy z logopedą w celu pomocy dzieciom, które mają problem z poprawnym wystawianiem się.	- eventy, - materiały edukacyjne, literatura przedmiotu, - bal maskowy, - projekt „wspólne czytanie”, - spotkanie z logopedą, psychologiem/ pedagogiem szkolnym.	Nauczyciele klas I – VIII, poloniści..	Zajęcia dodatkowe wg kalendarza, imprezy szkolne.	Rodzice/ opiekunowie/ dziadkowie/ inne bliskie osoby dorosłe z najbliższego otoczenia ucznia.
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • promowanie inicjatywy głośnego czytania dzieciom przed snem, • projekt pt. „wspólne czytanie” , • jeśli uczeń posiada problemy logopedyczne warto umówić spotkania ze specjalistą. 			
1. Wypracowanie poczucia pełnego zaufania oraz partnerstwa. 2. Szczera i otwarta rozmowa z podopiecznymi.	- zabawy integracyjne, aktywizujące.	Nauczyciele/wychowawcy klas I – VIII.	Na bieżąco - w zależności od potrzeb.	Uczniowie, nauczyciele.
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • integracja środowisk uczniowskich, • nauka umiejętności bycia w grupie i z grupą, • wypracowywanie prawidłowego, pozytywnego postrzegania osób czytających książki, prasę itp. 			

Część: Samobójstwa i zachowania autoagresywne

Wprowadzenie

Czas jaki nauczyciele przebywają z młodymi ludźmi ma bardzo duże znaczenie, gdyż mogą oni silnie oddziaływać na uczniów podejmując się odpowiednich działań o charakterze profilaktycznym. Aby zapobiegać zdarzeniom autodestruktywnym, nauczyciele powinni bacznie obserwować uczniów, którzy znajdują się w grupie ryzyka, a także prowadzić program cyklicznych badań, które będą w stanie wychwycić możliwe myśli samobójcze oraz niepokojące stany u uczniów. Tego typu badania przesiewowe ukierunkowane na jeden temat mogą być bardzo efektywne. Dzięki takiemu narzędziu nauczyciele są w stanie zminimalizować zagrożenie spowodowane tym zjawiskiem podejmując się pełnienia roli obserwatora.

Prezentowany Program Wychowawczo-Profilaktyczny wskazuje działania o charakterze edukacyjnym, informacyjnym i prewencyjnym. Celem programu jest uświadomienie dzieci i młodzieży szkolnej tematu samobójstw i zachowań autoagresywnych. Uczniowie nabywają wiedzę, która pozwoli im na efektywne przeciwdziałanie występowaniu takich zachowań oraz wyposaży ich w wiedzę i umiejętności poprawnego reagowania w sytuacji, gdy staną się ofiarą bądź świadkiem takiego zdarzenia.

Poniższa część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego ma na celu:

1. ochronę zdrowia i życia młodych ludzi,
2. podwyższenie poziomu świadomości całej społeczności szkolnej tj. uczniów, rodziców, opiekunów, wychowawców, nauczycieli oraz dyrekcji szkoły.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Natychmiastowe reagowanie w sytuacjach kryzysowych tj. samobójstwo albo próba samobójcza. 2. Opracowanie procedur na wypadek samobójstwa i próby samobójczej.	- spotkania z psychologiem; pomoc psychologiczna, - zbieranie informacji o stanie zdrowia psychicznego uczniów i nauczycieli, - pogadanki, - realizacja programów edukacyjnych mających celu ochronę zdrowia	Dyrektor, pedagog, wychowawcy.	Na bieżąco.	Wszyscy członkowie społeczności szkolnej.

<p>3. Prowadzenie rejestru stanu zdrowia psychicznego uczniów i nauczycieli.</p> <p>4. Praca nad modyfikacją zachowań niewłaściwych uczniów.</p> <p>5. Nabywanie przez uczniów nowych umiejętności społecznych.</p> <p>6. Wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę z zakresu właściwego zarządzania stresem.</p>	<p>psychicznego dzieci i młodzieży.</p>			
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • indywidualna pomoc psychologiczna dla wszystkich osób, które tego potrzebują. Dodatkowo prowadzone będą pogadanki grupowe z psychologiem, które pozwolą zbadać nastroje członków społeczności szkolnej oraz ułatwią pozbycie się trudnych emocji, napięć. W razie pojawienia się osoby, której stan emocjonalny jest niepokojący, należy wskazać jej listę miejsc (ośrodków, poradni, psychologów i psychiatrów), którzy zapewnią jej dodatkową opiekę psychologiczną w formie terapii, • opracowanie procedur na wypadek usiłowania i dokonania samobójstwa na terenie szkoły / poza nią lub przez osoby, które mają bezpośrednią styczność ze szkołą – tj. w jaki sposób informować rodziców, uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły o zdarzeniu, • rodzice/ opiekunowie uczniów przekazują informacje dotyczące stanu zdrowia, zażywanych leków, stosowanej diety oraz poziomu psychofizycznego dziecka, • przekazanie rodzicom, nauczycielom i uczniom informacji na temat stresu psychologicznego, reakcji stresowej oraz sposobów doraźnego radzenia sobie z takim stanem. 				
<p>1. Praca nad modyfikacją zachowań niewłaściwych uczniów.</p> <p>2. Nabywanie przez uczniów nowych umiejętności społecznych.</p> <p>3. Wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę z zakresu właściwego zarządzania stresem.</p>	<p>- trening umiejętności, warsztaty zmiany zachowań, - badania ewaluacyjne, - współpraca z rodzicami/ opiekunami uczniów, - e-lekcja, - dramy.</p>	<p>Pedagog/wychowawca/ specjalista.</p>	<p>Na bieżąco.</p>	<p>Uczniowie przy wsparciu rodziców, opiekunów.</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dążenie do likwidacji niewłaściwych zachowań uczniów np.: <ul style="list-style-type: none"> ○ trening bezpośredniej komunikacji pomiędzy uczniami, ○ uczenie asertywnego sposobu komunikowania się z rówieśnikami, ○ rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ○ zwracanie uwagi rodzinie bądź prawnym opiekunom na pojawiający się problem, ○ zapewnienie pomocy psychologicznej uczniom odtrąconym przez rówieśników oraz tym, którzy „podburzają” kolegów i koleżanki do takiego zachowania, ○ pomoc w określeniu mocnych stron ucznia oraz praca nad wzmocnieniem jego wiary we własne zdolności. <p>Aby zrealizować powyższe założenia konieczne jest:</p>				

	<ul style="list-style-type: none"> • zwracanie uwagi rodzinie / prawnym opiekunom na pojawiający się problem oraz zmiany postawy uczniów z klasy – przeprowadzenie rozmowy na temat ucznia (bez jego udziału), • odgrywanie improwizowanych scenek w celu wskazania postaw właściwych i tych nieakceptowanych wzbudzających jedynie poczucie zagrożenia i odrzucenia. Podczas odgrywania scenek uczniowie wczuwają się w rolę ucznia odrzuconego, • ukierunkowanie aktywności ucznia przejawiającego agresję (powierzenie mu różnych dodatkowych prac, zadań wymagających dużego zaangażowania i wysiłku, ale nie tak, żeby odczuwał to jako karę, ale wyróżnienie, że to jemu właśnie poleciłam coś wykonać, że mogę na min polegać, bo na to zasługuje), • praca nad wzmocnieniem odporności uczniów poprzez uczenie ich poszczególnych umiejętności społecznych i psychologicznych np. radzenie sobie z emocjami i stresem, wzmacnianie umiejętności szukania i proszenia o pomoc oraz rozwiązywania problemów, • rozwijanie umiejętności redukcji stresu doraźnego i długofalowego, • zajęcia w klasach pierwszych na temat radzenia sobie w sytuacjach stresujących, wykorzystywania sytuacji stresowych na własną korzyść oraz nauka technik relaksacyjnych. 			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uświadamianie uczniów czym jest samobójstwo oraz zachowania autoagresywne. 2. Badania ankietowe. 3. Informowanie uczniów czym jest depresja, jak rozpoznać stan depresyjny oraz jak poradzić sobie będąc w takiej sytuacji bądź jak pomóc osobie, która pozostaje w depresji. 4. Promowanie zachowań właściwych. Nauczanie nowych, przydatnych rozwojowo umiejętności. 5. Wzmacnianie uczniowskiej więzi ze szkołą. 	<ul style="list-style-type: none"> - godziny wychowawcze, - prace projektowe, - spotkania ze specjalistami, - filmy edukacyjne, - pogadanki, - studium przypadku, - zajęcia fizyczne, - spotkania ze specjalistami. 	<p>Pedagog, wychowawcy, nauczyciele.</p>	<p>W trakcie roku szkolnego.</p>	<p>Uczniowie.</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji: Zorganizowanie konkursu z okazji Dnia Zdrowia Psychicznego na najciekawsze pomysły na <i>plakat dotyczący profilaktyki stresu i presji związanej z szkołą</i> – powiązane z zajęciami w klasach - pedagog, pedagog specjalna, psycholog</p> <p>Tematy godzin wychowawczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia uświadamiające uczniów czym jest samobójstwo, w jaki sposób zapobiegać takim sytuacjom, co może do nich doprowadzić, jakie są symptomy świadczące o tym, że inny człowiek rozmyśla o samobójstwie, gdzie szukać pomocy, itp., • informowanie uczniów dlaczego zachowania autoagresywne nie są efektywnym sposobem na pozbycie się swoich problemów i zmartwień. Uczniowie zapoznani zostają z alternatywnymi sposobami radzenia sobie z sytuacjami trudnymi np. poprzez poznanie technik relaksacyjnych. <p>Inne inicjatywy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spotkanie z pracownikiem ośrodka zajmującego się przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym, poradni 				

	<p>psychologicznej lub jakiegokolwiek innego miejsca, gdzie mogą otrzymać pomoc,</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat specyfiki telefonów zaufania i osób tam pracujących – uczniowie dowiadują się w jaki sposób mogą skorzystać z anonimowej i darmowej pomocy oraz na co mogą liczyć dzwoniąc tam, • prowadzenie stałej diagnostyki sytuacji problemowej w szkole tj. profilaktyka antynarkotykowa, profilaktyka przeciw przemocy wśród młodzieży szkolnej, cyberprzemoc, itp. – badania zaprojektowane przez pedagoga szkolnego, • anonimowa skrzynka listowa dla uczniów – uczniowie mogą zgłaszać swoje prośby oraz informować o zaistniałych problemach w szkole oraz w domu, • zapewnienie pomocy psychologicznej oraz stałe przypominanie uczniom, gdzie powinni się zgłaszać w sytuacji, gdy czują potrzebę zwierzenia się komuś ze swoich zmartwień, które spowodowane są ich przeżyciami bądź zachowaniem innych osób, • spotkanie z psychologiem, który wyjaśnia czym jest depresja, jakie są jej objawy i stadia, jakie sytuacje życiowe mogą do niej doprowadzić oraz wskazuje gdzie należy szukać pomocy, gdy będzie się w takiej sytuacji, • trening „radzenia sobie ze smutkiem” – zadaniem treningu jest nauczenie uczniów w jaki sposób radzić sobie w trudnych życiowych sytuacjach (nie tylko dotyczących samobójstwa), • promowanie zajęć pozalekcyjnych, fakultatywnych dla uczniów – zachęcanie uczniów do wzmożonej aktywności fizycznej i intelektualnej, • pomoc uczniom w odnajdywaniu ich pasji i zainteresowań – jednodniowa akcja pt. „mam pasję” – uczniowie przygotowują krótkie wystąpienie na temat posiadanych przez nich pasji i zainteresowań (wystąpienie, zaproszenie osoby, z którą dzielą swoją pasję, stworzenie krótkiego filmu lub pokazu, który przedstawia omawianą aktywność, itp., • motywowanie do nauki – cykliczny projekt spotkań pt. „mój bohater” podczas, których uczniowie spotykają się z ludźmi reprezentującymi różne zawody. Opowiadają oni o swojej pracy, jej dobrych i złych aspektach oraz o tym co trzeba zrobić, wiedzieć, jakie wykształcenie zdobyć aby podążyć ich śladami, • wzmacnianie uczniowskiej więzi ze szkołą poprzez nagradzanie uczniów za angażowanie się w działalność na rzecz szkoły, np. udział w przedstawieniach, akcjach promocyjnych, udzielanie się podczas zajęć fakultatywnych. 			
<p>1. Pedagogizacja nauczycieli na temat samobójstw i zachowań autoagresywnych wśród młodych ludzi.</p> <p>2. Analiza środowiska rodzinnego</p>	<p>- szkolenia zewnętrzne, - spotkania ze specjalistami, - spotkania praktyczne prowadzone w aktywizujący sposób.</p>	<p>Dyrektor, pedagog, specjaliści.</p>	<p>Wg harmonogramu ustalonego przez Dyrektora.</p>	<p>Nauczyciele i wychowawcy.</p>

<p>uczniów.</p> <p>3. Analiza środowiska szkolnego.</p> <p>4. Znajomość obowiązujących w szkole zasad bezpieczeństwa.</p> <p>5. Zaznajomienie się z tematem depresji i wypalenia zawodowego.</p>	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prelekcja specjalisty z poradni dotycząca samookaleczenia się dzieci i młodzieży przeznaczona dla nauczycieli • informowanie nauczycieli na temat genezy przemocy, autoprzemocy oraz związku pomiędzy samouszkodzeniami a próbami samobójczymi. Nauczyciele dowiadują się w jaki sposób zachowywać się w przypadku zaobserwowania symptomów świadczących o zachowaniach autodestruktywnych uczniów tj. okaleczanie ciała, przecinanie i przypalanie skóry, zadawanie sobie bólu, rozdrapywanie ran, • analiza środowisk rodzinnych uczniów – wśród dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin zdeorganizowanych, dysfunkcyjnych, rozbitych, wielodzietnych itp., • analiza środowiska szkolnego – poczucie osamotnienia i izolacji od rówieśników oraz poczucie bezsilności i dyskryminacji są częstym powodem samobójstw wśród młodzieży, • jeżeli w szkole podczas badania zostanie zdiagnozowany którykolwiek z czynników ryzyka, pracownicy powinni wskazać osoby, które potencjalnie są zagrożone. Konieczne jest stałe nadzorowanie zdrowia i poczynań ucznia oraz zapewnienie mu wsparcia u zaufanych osób i/lub rodziców, opiekunów młodych ludzi, • nauczyciele bacznie obserwują uczniów, którzy narażeni są na większą ilość stresorów niż normalnie tj. utrata kogoś bliskiego, odrzucenie bądź nadużycia seksualne, samobójstwa w rodzinie czy rówieśnicze, rozpad rodziny, patologie w rodzinie, itp., • szkolenie nauczycieli i innych pracowników szkoły z zakresu zasad bezpieczeństwa, panujących na terenie szkoły, obowiązujących regulaminów oraz zasad. Rozwijanie umiejętności wychowawczych – tj. umiejętność aktywnego słuchania, dynamiczne rozwiązywanie zachowań konfliktowych i trudnych. Szkolenie o potrzebach rozwojowych uczniów, indywidualnych typach osobowościowych oraz predyspozycjach, • informowanie nauczycieli na temat problemu depresji i wypalenia zawodowego oraz wiążącymi się z tym zmianami stanu psychicznego, • szkolenie nauczycieli oraz innych pracowników szkoły w zakresie potrzeb rozwojowych dzieci, bezpieczeństwa oraz umiejętności wychowawczych. 			
<p>1. Pedagogizacja rodziców/ opiekunów dzieci.</p>	<p>- materiały informacyjne, - pogadanki, - spotkania ze specjalistami, - spotkania praktyczne prowadzone w aktywizujący sposób.</p>	<p>Wychowawca, pedagog, dyrektor, specjaliści.</p>	<p>wywiadówki, wg harmonogramu ustalonego przez Dyrektora.</p>	<p>Rodzice i opiekunowie młodych osób.</p>

	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkoła przygotowuje materiały informacyjne na temat prób samobójczych, ich genezy, symptomów, które mogą wskazywać na zbliżające się zagrożenie bądź wskazują osoby z grupy ryzyka, • udzielenie pisemnej zgody na wykonanie psychologiczno-psychiatrycznych badań uczniów w sytuacji pojawienia się symptomów związanych z samobójstwem, • nauczyciele informują opiekunów gdzie mogą uzyskać wsparcie w przypadku przeżywania trudności rodzinnych, stanów depresyjnych, problemów z uczniem / współmałżonkiem, itp., • trening praktyczny nawiązywania zdrowej i rozwojowej komunikacji z młodym człowiekiem – zajęcia prowadzone przez specjalistów. 			
<p>1. Utrzymywanie ciągłych i poprawnych relacji pomiędzy nauczycielami, a rodzicami/opiekunami uczniów.</p>	<p>- badanie ewaluacyjne, - spotkania ze specjalistami, - dramy, - informacyjne.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele, specjaliści.</p>	<p>Raz w roku, wg harmonogramu, zgodnie z planowanymi działaniami wychowawcy.</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy, rodzice i opiekunowie młodych ludzi.</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dbanie o tworzenie oraz utrzymywanie poprawnych i ciągłych relacji na linii nauczyciele-opiekunowie młodych ludzi, • informowanie rodziców i opiekunów gdzie należy szukać pomocy w sytuacjach gdy czują, że zachowanie dziecka jest nieodpowiednie bądź, gdy wzbudza ich niepokój i nie wiedzą, jakie działania podjąć, aby to zmienić (np. ośrodek profilaktyczny, ośrodek interwencji kryzysowej, przychodnia uzależnień, poradnia lekarzy rodzinnych, poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, poradnia psychologiczno-pedagogiczna), • organizowanie spotkań grupowych oraz indywidualnych podczas, których psycholog / przygotowany w temacie pedagog / zaproszony specjalista opowie: <ul style="list-style-type: none"> ○ w jaki sposób prowadzić rozmowę z osobą w wieku dorastania, ○ o nabywaniu umiejętności aktywnego słuchania oraz zdolności do odbierania odczuć dziecka, ○ o zdolności zachęcania dziecka do rozmowy, wzbudzanie zaufania, ○ o ćwiczeniu zdolności do wczuwania się w przeżywaną sytuację i emocje młodego człowieka. 				

Część: Trudności w nauce oraz sposoby motywowania do pracy

Wprowadzenie

Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Trudności w nauce oraz sposoby motywowania do pracy”, ma na celu wspomóc uczniów wykazujących problemy w nauce oraz zapewnić im równe szanse w przyszłości. Przedstawione działania kształtują postawy młodych ludzi i przysposabiają ich do normalnego, zdrowego funkcjonowania w społeczności szkolnej oraz poza nią. Funkcjonują one na zasadzie promowania indywidualizacji procesu nauczania. Oznacza to, że nauczyciele zapoznają się ze specyfiką trudności, z jakimi spotyka się ich podopieczny oraz razem z rodzicami/ opiekunami dziecka uczą się, w jaki sposób przeciwdziałać tym ograniczeniom (na drodze wspólnej pracy z dzieckiem). Na drodze procesu edukacyjnego dorośli przekazują młodemu człowiekowi wiedzę na temat technik, które ułatwiają radzenie sobie z konkretnymi trudnościami edukacyjnymi rozwijanie zainteresowań i motywacji do pracy, odkrywanie drzemiącego potencjału oraz wzmacnianie wiary we własne siły.

Cele szczegółowe zamieszczonego programu.

1. Trudności w nauce:

- Budowanie wiary we własne siły i umiejętności oraz kształtowanie wytrwałości w realizacji wyznaczonych celów,
- Poznawanie mnemotechnik i rozwinięcie nawyku stałego korzystania z dopasowanych do swoich potrzeb technik pamięciowych.

2. Motywowanie do nauki:

- Kształtowanie umiejętności organizacji czasu oraz przestrzeni do pracy,
- Budowa systematyczności w nauce oraz wypracowanie metody powtórek,
- Kształtowanie umiejętności oceny własnej pracy,
- Uświadamianie rodziców/ opiekunów o konieczności wsparcia oraz okazywaniu akceptacji dziecka,
- Informowanie rodziców/ opiekunów w jaki sposób mają pracować ze swoją pociechą,
- Wskazanie poradni, w których pracują specjaliści zajmujący się daną tematyką.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Diagnoza zjawiska – ilość osób przejawiających trudności w nauce oraz ich specyfika.</p> <p>2. Zapoznanie uczniów i rodziców z wymogami stawianymi przed uczniami z danego przedmiotu szkolnego.</p>	<p>- diagnoza zjawiska, - analiza uzyskanych wyników oraz dostosowanie działań profilaktycznych do indywidualnych potrzeb uczniów, - spotkania z rodzicami / opiekunami i stała współpraca, - spotkania ze specjalistami.</p> <p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznanie osiągnięć edukacyjnych uczniów klas pierwszych, zaznajomienie się ze specyfiką trudności uczniów słabszych oraz stopniowe odkrywanie ich predyspozycji, • diagnozowanie rodzaju występujących zaburzeń, sytuacji rodzinnej uczniów przejawiających problemy w nauce, • monitorowanie osiągnięć edukacyjnych uczniów, • specjalistyczne zajęcia usprawniające, skierowane do całej społeczności (nauczyciele, uczniowie jak i rodzice) w celu uświadomienia z jakimi trudnościami spotyka się ich dziecko / sam uczeń. 	Nauczyciele/ wychowawcy/ pedagog.	Cały rok szkolny.	Cała społeczność szkolna.

<p>1. Pedagogizacja nauczycieli na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych.</p> <p>2. Utrzymywanie stałej współpracy z rodzicami/ opiekunami uczniów.</p>	<p>- spotkanie ze specjalistami np. z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,</p> <p>- nawiązanie współpracy z instytucjami, organizacjami, służbami pomocowymi i mundurowymi,</p> <p>- szkolenie/ e-szkolenie.</p>	<p>Dyrektor/pedagog/specjaliści</p> <p>Pedagog/wychowawcy/nauczyciele przedmiotowcy</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Nauczyciele i wychowawcy</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wywiad z rodzicami / opiekunami dzieci, które przejawiają trudności w nauce i określenia typu tych trudności, • zapoznanie się z sytuacją rodzinną i warunkami życia uczniów, • utrzymywanie stałego kontaktu z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. 				
<p>1. Pedagogizacja nauczycieli na temat możliwych zaburzeń zachowania uczniów.</p> <p>2. Dostosowanie formy zajęć do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów szkoły.</p> <p>3. Pedagogizacja nauczycieli w temacie inteligencji emocjonalnej dzieci i młodzieży szkolnej.</p> <p>4. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych nauczycieli.</p>	<p>- szkolenia,</p> <p>- spotkania ze specjalistami,</p> <p>- materiały szkoleniowe, literatura przedmiotu,</p> <p>- szkolenie/ e-szkolenie.</p>	<p>Dyrektor/pedagog/specjaliści</p>	<p>Na bieżąco</p>	<p>Nauczyciele i wychowawcy</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spotkanie z pracownikiem poradni psychologiczno-pedagogicznej, • pedagogizacja nauczycieli w zakresie innowacyjnych sposobów przekazywania wiedzy dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczniów, • nauczyciele uczą się nowatorskich technik, których zastosowanie sprzyja łatwiejszemu przyswajaniu wiedzy przez uczniów. 				
<p>1. Pedagogizacja rodziców / opiekunów dzieci na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych.</p> <p>2. Nawiązania lub utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami / opiekunami uczniów oraz zachęcanie ich do większego angażowania się w sprawy szkoły i jej uczniów.</p>	<p>- spotkania ze specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,</p> <p>- spotkania z psychologiem / pedagogiem szkolnym, psychologiem z poradni, psychoterapeutą, logopedą,</p> <p>- spotkania z wychowawcą i nauczycielami,</p> <p>- materiały szkoleniowe, informacyjne,</p> <p>- warsztaty uczące sposobów pracy z dzieckiem,</p>	<p>Pedagog specjaliści wychowawcy nauczyciele przedmiotowcy.</p>	<p>Na bieżąco</p>	<p>Rodzice, opiekunowie uczniów.</p>

<p>3. Uświadamianie rodziców o konieczności samodzielnej pracy dziecka.</p> <p>4. Nawiązanie stałej współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.</p> <p>5. Indywidualna analiza potrzeb danej rodziny.</p>	<p>- dramy, szkolenia.</p>			
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypracowaniu dobrego dialogu z rodzicami / opiekunami uczniów oraz utrzymaniu z nimi stałej współpracy na rzecz szkoły i jej uczniów, • spotkanie z psychologiem / pedagogiem szkolnym lub wyspecjalizowanym w temacie pracownikiem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, • wspieranie rodziców w podejmowaniu decyzji na temat przeprowadzenia badania w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, • wychowawca / psycholog / pedagog szkolny wskazuje rodzicom korzyści dla dziecka płynące z posiadania opinii, orzeczenia PPP lub innej poradni specjalistycznej i przedłożenia tych dokumentów w szkole, • zapewnienie rodzicom poradnictwa u psychologa lub psychoterapeuty rodzinnego, który pomoże określić i dobrać odpowiednią metodę wychowawczą i motywacyjną dla dziecka, • uświadamianie rodzicom znaczenia doceniania u dziecka jego mocnych stron, • instruowanie rodziców / opiekunów dzieci w jaki sposób powinni motywować dziecko do nauki, • instruowanie dorosłych w jaki sposób powinni planować dzień dla dziecka, • nauczyciele rozmawiają z opiekunami dzieci na temat niewłaściwego motywowania i np. stawianie zbyt wysokich lub zbyt niskich wymagań, • psycholog / pedagog szkolny informuje rodziców jaki wpływ na zachowanie dziecka ma sprawowanie nadmiernej kontroli. 				
<p>1. Budowanie postawy możliwości realizacji zamierzonych celów.</p> <p>2. Rozwijanie poczucia akceptacji do samego siebie oraz poczucia tolerancji i akceptacji względem innych uczniów.</p> <p>3. Rozwijanie umiejętności uczniów komunikacyjnych uczniów.</p>	<p>- spotkania ze specjalistami (np. pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, neurolog, psycholog szkolny, logopeda),</p> <p>- neurofeedback, biofeedback,</p> <p>- szkolenia, ćwiczenia aktywizujące uczniów, poprawiające wydolność ich pamięci oraz wpływające na akceptowanie siebie i innych osób,</p> <p>- e-lekcja.</p>	<p>Pedagog Specjaliści Wychowawcy Nauczyciele przedmiotowcy</p>	<p>Na bieżąco</p>	<p>Uczniowie</p>

	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczniowie mający problem w nauce uczestniczą w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych oraz dydaktyczno-wyrównawczych, • prowadzone są zajęcia z tolerancji oraz inne mające na celu zrozumienie przypadłość, odmienność swojego kolegi czy koleżanki, • wychowawca przeprowadza zajęcia mające na celu kształtowanie właściwych postaw i nastawia wobec własnego rozwoju i wykształcenia, • kształtowanie właściwych postaw wobec obowiązków szkolnych. 			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie umiejętności organizacji czasu. 2. Poznawanie mnemotechnik. 3. Budowa systematyczności. 4. Kształtowanie umiejętności oceny własnej pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> - e-lekcje, warsztaty, ćwiczenia, - dyskusje, - ćwiczenia aktywizujące, - materiały ćwiczeniowe, - spotkania ze specjalistami. 	<ul style="list-style-type: none"> Pedagog Specjaliści Nauczyciele Wychowawcy 	<ul style="list-style-type: none"> Na bieżąco 	<ul style="list-style-type: none"> Uczniowie
	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie uczniom co pomaga, a co przeszkadza w nauce, w tym motywacja i nastawienie, • forma zajęć, która w większym stopniu angażuje uczniów: <ul style="list-style-type: none"> ○ na początku roku / semestru / zajęć uczniowie zawierają pisemne umowy z nauczycielami np. określają zasady, jakie będą przez nich i nauczycieli respektowane przez cały okres trwania zajęć, ○ zajęcia prowadzone są w zmiennych formach np.: praca indywidualna, praca w parach, praca w zespołach, <ul style="list-style-type: none"> - wykłady, prace plastyczne (np. wykonanie plakatów na jakiś temat, kolaży ze zdjęć), nagrania wideo, itp., - urozmaicenie przestrzeni w klasie. Uczniowie mogą siadać na krzesłach w tzn. „okręgu”, ustawić ławki „w podkowie”, itp. • stwarzanie każdemu uczniowi możliwości odnoszenia sukcesów na miarę jego indywidualnych możliwości, • ustalenie przyczyn trudności i niepowodzeń w nauce oraz wypracowanie z uczniem sposobów radzenia sobie z tą sytuacją, • różnicowanie sposobów zadań domowych oraz stosowanie różnych form sprawdzania stopnia opanowania wiadomości, dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczniów. 			

Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej.

Wprowadzenie

Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym oraz wspieranie ucznia w przezwyciężaniu pojawiających się trudności w nauce jest zadaniem, przed którym stoją osoby dorosłe. Aby tego dokonać, niezbędne jest zapoznanie się z genezą istniejących problemów, czyli odpowiedzenie sobie na pytanie dlaczego niektórzy uczniowie nie są w stanie sprostać stawianym przed nimi wymaganiom edukacyjnym. Niepowodzenia szkolne mogą mieć różną genezę, a co za tym idzie, aby im zaradzić, należy wybrać właściwy sposób radzenia sobie z nimi – metoda powinna zostać dobrana indywidualnie, zgodnie z istniejącymi potrzebami ucznia.

W trakcie przeprowadzania diagnozy zjawiska konieczne jest określenie przyczyn pojawiających się problemów w nauce u dzieci i młodzieży szkolnej. Niepowodzenia mogą mieć różnorodne podłoże. Przyczynę można wskazać w osobowości młodego człowieka, środowisku lokalnym, środowisku szkolnym czy jego warunkach / możliwościach fizycznych.

Wśród zaburzeń, które mogą mieć podłoże w samym uczniu należy wymienić jego zdolności, umiejętności, poziom posiadanej wiedzy, przeżywane uczucia, cechy charakteru, dotychczasowe doświadczenia związane z podejmowaniem nauki, tendencje i przyzwyczajenia pojawiające się podczas nauki, poziom samodzielności oraz motywację do zdobywania wcześniej wyznaczonego celu.

Inną kategorią czynników mogących mieć znaczący wpływ na umiejętności do nauki młodego człowieka może być środowisko szkolne ucznia np.

- brak wystarczających sprzętów i pomocy dydaktycznych w szkole,
- atmosfera w klasie, w szkole niesprzyjająca pracy,
- niesprzyjające relacje pomiędzy uczniami,
- praca pozalekcyjna,
- wadliwa organizacja życia szkolnego,
- wadliwa praca nauczyciela lub wątpliwa pozycja lub autorytet nauczyciela itp.

Wystąpienie kilku czynników odbija się na psychice, a to z kolei objawia się zmienionym zachowaniem uzewnętrznianych przez ucznia zdolnościach. Z tego powodu uczeń może wolniej przyjmować nowo dostarczaną wiedzę oraz z gorszym skutkiem odtwarzać tę już wcześniej nabytą. Wszystkiemu winne są emocje (nawet te przeżywane w sposób podświadomy) przez dziecko. Uczeń dotknięty problemami może być złknięty, wystraszone, pełen kompleksów, żyć w poczuciu zagrożenia. Może jednak zdarzyć się, że jego zachowanie pójdzie w zupełnie przeciwnym kierunku, stanie się butny, na pokaz pewny swojej siły i znaczenia, niezrównoważony, czy agresywny. W sytuacji, gdy młody człowiek zostanie przytłoczony swoimi niepowodzeniami szkolnymi i nie będzie miał możliwości wykazać się w innych dziedzinach, może to mieć bardzo negatywny wpływ na jego przyszłe starania. Przykre przeżycia i doświadczenia z nimi związane zniechęcają do podejmowania dalszych wysiłków, są źródłem negatywnych postaw wobec obowiązków szkolnych, a nawet osób, które im się z nimi kojarzą.

Obojętnie, jak zmieni się zachowanie ucznia jedno jest pewne, zmieni się jego podejście do nauki, gdyż w momencie pozostawania w sytuacji stresowej inne kwestie okażą się dla niego istotne. Przełożenie wspomnianych czynników na niepowodzenia szkolne może powodować u ucznia:

- trudności w rozumieniu, przyswajaniu i odtwarzaniu materiału,
- braku zainteresowania poszczególnymi przedmiotami, spadkiem motywacji poznawczych,

- bezradnością w pokonywaniu trudności związanych z edukacją,
- biernością, brakiem pokazywania większych starań do przyswajania wiedzy, spadkiem wiary we własne umiejętności edukacyjne,
- spadek umiejętności panowania nad swoimi procesami poznawczymi np. utrzymywaniem koncentracji na wyznaczonym zadaniu,
- uchylanie się od obowiązku szkolnego – zaniebywanie wykształcenia czy kwalifikacji zawodowych.

Jedynie świadomość genezy problemów pozwoli na indywidualne określenia działań zapobiegających, ograniczających bądź niwelujących powstałe trudności w nauce i niepowodzenia szkolne uczniów.

Cele programu:

Wspomaganie uczniów wykazujących problemy w nauce oraz zapewnienie im równych szans w przyszłości. Przedstawione działania kształtują postawy młodych ludzi i przysposabiają ich do normalnego, zdrowego funkcjonowania w społeczności szkolnej oraz poza nią. Oznacza to, że nauczyciele zapoznają się ze specyfiką trudności, z jakimi spotyka się ich podopieczny oraz razem z rodzicami / opiekunami dziecka uczą się, w jaki sposób przeciwdziałać tym ograniczeniom (na drodze wspólnej pracy z dzieckiem).

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnoza zjawiska – ilość osób przejawiających trudności w nauce oraz ich specyfika. 2. Zapoznanie uczniów i rodziców z wymogami stawianymi przed uczniami z danego przedmiotu szkolnego.	- diagnoza zjawiska, - analiza uzyskanych wyników oraz dostosowanie działań profilaktycznych do indywidualnych potrzeb uczniów, - spotkania z rodzicami / opiekunami i stała współpraca, - spotkania ze specjalistami.	Dyrektor, Wicedyrektorzy, Pedagog szkolny,	W ciągu roku szkolnego	Cała społeczność szkolna
Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie rodzaju występujących zaburzeń, sytuacji rodzinnej uczniów przejawiających problemy w nauce; • zorganizowanie zajęć wspomagających z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego w celu wyrównania zaległości powstałych na skutek zdalnego nauczania, • specjalistyczne zajęcia usprawniające, skierowane do całej społeczności (nauczyciele, uczniowie jak i rodzice) w celu uświadomienia, z jakimi trudnościami spotyka się ich dziecko / sam uczeń, jak sobie radzić z sytuacją oraz jakie działania podjąć, aby wykorzystać predyspozycje uczniów oraz kompensować ich 				

	braki; <ul style="list-style-type: none"> uczniowie i rodzice / opiekunowie uczniów zapoznani zostają przez każdego nauczyciela przedmiotu z wymogami, które stawiane są przed uczniami zgodnymi z wytycznymi MEIN. 		
3. Pedagogizacja nauczycieli na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych.	- spotkanie ze specjalistami np. z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, - szkolenie/ e-szkolenie.	Pedagog szkolny,	W ciągu roku szkolnego Nauczyciele i wychowawcy
4. Utrzymywanie stałej współpracy z rodzicami/ opiekunami uczniów.	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> po powrocie do szkoły i pracy w systemie stacjonarnym wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniami oraz/ewentualnie (dotyczy to młodszych uczniów) wywiad z rodzicami / opiekunami dzieci w swojej klasie, w celu ustalenia, które z dzieci przejawiają trudności w nauce i określenia typu tych trudności. Dzięki temu łatwiej będzie ustalić, jakie działania należy prowadzić względem konkretnego ucznia; prorowadzenie przez wychowawcę i nauczycieli własnej, pogłębionej analizy w celu dostosowania odpowiednich technik nauczania względem ucznia; utrzymywanie stałego kontaktu z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, która udziela nauczycielom wsparcia przy dostosowaniu wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych przez nich programów nauczania do indywidualnych potrzeb ucznia. 		
5. Pedagogizacja nauczycieli na temat możliwych zaburzeń zachowania uczniów.	- szkolenia, - spotkania ze specjalistami, - materiały szkoleniowe, literatura przedmiotu, - szkolenie/ e-szkolenie.	Dyrektor	W ciągu roku szkolnego Nauczyciele i wychowawcy
6. Dostosowanie formy zajęć do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów szkoły.	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> spotkanie z pracownikiem poradni psychologiczno-pedagogicznej – podczas spotkania nauczyciele zapoznani zostaną z informacjami na temat zaburzeń emocjonalnych wynikających z odizolowania; propozycja zorganizowania spotkania z wykwalifikowanym psychologiem, który zbada źródła niesprzyjających emocji oraz wskaże techniki, które mogą okazać się skuteczne przy nauce danego ucznia; pedagogizacja nauczycieli w temacie inteligencji emocjonalnej uczniów; szkolenie podczas, którego nauczyciele dowiedzą się, jak powinna przebiegać skuteczna komunikacja pomiędzy nimi, a uczniami. Poznają metody, które zachęcają uczniów do rozmowy, a które działają odstraszająco i powodują ich wycofanie. Nauczyciele dowiedzą się, w jaki sposób sprawnie przekazywać uczniom informacje i sprawiać, aby ich słuchali – szkolenie prowadzone przez psychologa/ pedagoga szkolnego lub za pośrednictwem e-szkolenia. 		
7. Pedagogizacja nauczycieli w temacie inteligencji emocjonalnej dzieci i młodzieży szkolnej.			
8. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych nauczycieli.			

<p>6. Pedagogizacja rodziców / opiekunów dzieci na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych.</p> <p>7. Nawiązanie stałego kontaktu z rodzicami / opiekunami uczniów oraz zachęcanie ich do większego angażowania się w sprawy szkoły i jej uczniów.</p> <p>8. Uświadamianie rodziców o konieczności samodzielnej pracy dziecka.</p> <p>9. Nawiązanie stałej współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.</p> <p>10. Indywidualna analiza potrzeb danej rodziny.</p>	<p>- spotkania ze specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,</p> <p>- spotkania z psychologiem / pedagogiem szkolnym, psychologiem z poradni, psychoterapeutą, logopedą,</p> <p>- spotkania z wychowawcą i nauczycielami,</p> <p>- materiały szkoleniowe, informacyjne,</p> <p>- warsztaty uczące sposobów pracy z dzieckiem,</p> <p>- dramy, szkolenia.</p>	<p>Pedagog szkolny, Wychowawcy</p>	<p>W ciągu roku szkolnego</p>	<p>Rodzice / opiekunowie uczniów</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> dla rodziców organizowane są spotkania ze specjalistami, których zadaniem jest wyjaśnienie czym jest dana trudność dziecka oraz z czego wynika. Specjalista pomaga zaakceptować rodzicowi sytuację, uczy metod, których stosowanie będzie dziecku pomocne oraz odpowiednich komunikatów; nauczyciele skupiają się na wypracowaniu dobrego dialogu z rodzicami / opiekunami uczniów oraz utrzymaniu z nimi stałej współpracy na rzecz szkoły i jej uczniów. Pedagog szkolny prowadzi grupowe indywidualne rozmowy (jeśli zaistnieje taka potrzeba) z dorosłymi, w celu uświadomienia im jak istotne znaczenie dla rozwoju młodego człowieka ma zaangażowanie rodzica / opiekuna w jego zajęcia szkolne – dorośli, którzy spędzają ze swoimi podopiecznymi więcej czasu uczestniczą w zachodzących w nim przemianach i mają większy wpływ na kształtowanie postaw, które będą fundamentem do jego zachowania w przyszłości. Zajęcia prowadzone są przez psychologa / pedagoga szkolnego wyspecjalizowanego w tym temacie (nauczanie technik współpracy z dzieckiem podczas nauki, technik pamięciowych, wczuwanie się w sytuacje życiową młodego człowieka itp.); spotkanie z pedagogiem szkolnym lub wyspecjalizowanym w temacie pracownikiem poradni psychologiczno-pedagogicznej, który podejmie działania mające na celu uświadomienie rodziców / opiekunów uczniów na temat istotności ich roli w procesie wspierania dziecka w nauce i udzielania mu pomocy w sytuacjach jego niepowodzeń szkolnych (zapoznanie dorosłych z metodami pracy z dzieckiem); szkoła wspiera rodziców w podejmowaniu decyzji na temat przeprowadzenia badania w poradni psychologiczno-pedagogicznej – nauczyciele uświadamiają rodzicom, na jaką pomoc mogą liczyć oraz jakie działania zostaną im zaoferowane przez placówkę PPP tj. opinia wydana przez PPP lub inną poradnię specjalistyczną, która oceni możliwości intelektualne i zdrowotne ucznia i ułatwi wybór narzędzi, które będą wspierać edukację; 				

	<ul style="list-style-type: none"> wychowawca / pedagog szkolny wskazuje rodzicom korzyści dla dziecka płynące z posiadania opinii orzeczenia PPP lub innej poradni specjalistycznej i przedłożenia tych dokumentów w szkole; zapewnienie rodzicom poradnictwa u psychologa lub psychoterapeuty rodzinnego, który pomoże określić i dobrać odpowiednią metodę wychowawczą i motywacyjną dla dziecka; wypracowanie form i zakresu współpracy szkoły z rodzicami tj. zachęcanie rodziców do wspólnego działania na rzecz zapobiegania trudnościom szkolnym – nawiązanie i utrzymywanie stałej współpracy ze szkołą ułatwia kontrolowanie sytuacji problemowej, nadzorowanie postępów i wyznaczania wspólnie z nauczycielami kolejnych celów. 			
<p>4. Budowanie postawy możliwości realizacji zamierzonych celów.</p> <p>5. Rozwijanie poczucia akceptacji do samego siebie oraz poczucia tolerancji i akceptacji względem innych uczniów.</p> <p>6. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych uczniów.</p>	<p>- spotkania ze specjalistami (np. pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, neurolog, psycholog szkolny, logopeda),</p> <p>- szkolenia, ćwiczenia aktywizujące uczniów, poprawiające wydolność ich pamięci oraz wpływające na akceptowanie siebie i innych osób,</p> <p>- e-lekcja.</p>	<p>Pedagog szkolny, Wychowawcy</p>	<p>W ciągu roku szkolnego</p>	<p>Uczniowie</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> dla uczniów (nie tylko z problemami w nauce) kierowane są zajęcia usprawniające proces przyswajania wiedzy, np. ćwiczenia na poprawę koncentracji uwagi, podczas godziny wychowawczej prowadzone są zajęcia z tolerancji oraz inne mające na celu zrozumienie problemów wynikających z odizolowania lub za pośrednictwem e-lekcji, wychowawca przeprowadza zajęcia mające na celu kształtowanie właściwych postaw i nastawia wobec własnego rozwoju i wykształcenia, rozwijanie relacji interpersonalnych na poziomie nauczyciel-uczeń, uczeń-uczeń poprzez m.in.: <ul style="list-style-type: none"> częste kontakty i rozmowy nauczycieli z uczniami, uczniów z uczniami, np. podczas lekcji rekomendujemy przeznaczyć 15 minut na integrację oddziału klasowego, objęcie wsparciem osób nieśmiałych i wycofanych, docenianie każdej aktywności, angażowanie do dodatkowych zadań, podejmowanie działań integrujących zespół klasowy, np. obchody urodzin, aktywne przerwy śródlekcyjne, organizowanie częstych wyjść klasowych. 				

Część: Wychowanie do wartości

Wprowadzenie

Poniższa część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Wychowanie do wartości” ma na celu wychowanie dzieci i młodzieży szkolnej w duchu systemu wartości pielęgnowanego przez wiele wcześniejszych pokoleń Polek i Polaków oraz w duchu systemu wartości nauczania Patrona Szkoły Jana Pawła II. Krzewienie wyznawanego w danym społeczeństwie systemu wartości jest fundamentem procesu wychowania. Patron Szkoły, Rodzice, nauczyciele i wychowawcy stanowią dla nich wzór do naśladowania, z tego powodu ich zadaniem jest ukazywanie tego co wartościowe, przybliżanie i tłumaczenie czym są i co znaczą poszczególne wartości.

Wychowanie do wartości kształtuje orientację aksjologiczną młodych ludzi, czyli gotowość do świadomego i odpowiedzialnego wybierania wartości i odpowiadania za nie.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Przeprowadzenie badań ewaluacyjnych diagnozujących obecny system wyznawanych przez młodych ludzi wartości. 2. Sporządzenie pogłębionej analizy sytuacji problemowej. 3. Wyciągnięcie wniosków oraz opracowanie działań koniecznych do prowadzenie efektywnego wychowania do wartości.	- prowadzenie badań, ewaluacji. Działania zaplanowane do realizacji: • Rada Pedagogiczna przy współpracy z Radą Rodziców tworzy propozycję działań wychowawczo-profilaktycznych, mających na celu wspieranie pozytywnych wartości wyznawanych przez dzieci i młodzież szkolną, podjęcie działań interwencyjnych mających na celu zmianę aktualnego, niekorzystnego stanu wyznawanych wartości, itp.	Zespół ds. ewaluacji, pedagog szkolny opracowuje raport zawierający interpretację uzyskanych wyników.	Jeden raz w roku szk. Modyfikuje w razie konieczności	Cała społeczność szkolna
1. Szkolenie kadry pedagogicznej z tematu wartości oraz metod nauczania wychowania w wartościach.	- proponowane pozycje książkowe, - prowadzenie badań, ewaluacji, - udział w seminariach oraz szkoleniach przybliżających tematykę	Dyrekcja Pedagog Zaproszeni specjaliści	Cały rok szkolny – w miarę potrzeb	Nauczyciele i wychowawcy

	wartości, wartości w edukacji i wychowaniu młodych ludzi oraz sposobów uczenia podopiecznych.			
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie wewnętrznych warsztatów z tematów: <ul style="list-style-type: none"> ○ W jaki sposób uczyć dzieci wartości? ○ Czym są wartości moralne i dlaczego są potrzebne? ○ Jakie wartości warto przekazywać młodzieży i czym każda z nich się wyróżnia? • informowanie gdzie i w jakich okolicznościach rodzina powinna poszukiwać pomocy. 			
1. Zwiększenie świadomości w temacie wychowania w wartości przez rodzinę. Uświadomienie ich kluczowego znaczenia w edukacji.	- warsztaty dla dorosłych, - spotkania z wychowawcami, psychologiem, pedagogiem szkolnym, - materiały informacyjne, - polecane pozycje książkowe.	Pedagog Specjaliści Wychowawcy Nauczyciele	Cały rok szkolny – w miarę potrzeb	Rodzice/ opiekunowie uczniów
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • promować wartości rodziny i jej znaczenie w życiu współczesnego człowieka, • przeprowadzenie szkolnego konkursu plastycznego „ Ja w mojej rodzinie”, • działania edukacyjne dla rodziców/ opiekunów uczniów zwiększające ich kompetencje wychowawcze, • uświadomienie rodzicom/ opiekunom dzieci jak ważną rolę odgrywa ich podejście oraz wyznawane przez nich wartości, • realizacja innowacji pedagogicznej „Nasza mała Ojczyzna” - dziedzictwo kulturalne w regionie - autor Małgorzata Bębenek, poprzez metody aktywizujące oraz: lekcje w muzeum, w plenerze, wycieczki, uroczystości szkolne, konkursy plastyczne i wiedzy o regionie, wystawy prac uczniów. 			
1. Wzbogacenie uczniowskiej wiedzy na temat wartości oraz określenie ich znaczenia w życiu codziennym. 2. Wychowanie młodzieży w duchu wartości Patrona Szkoły Jana Pawła II	- warsztaty, - eventy, happeningi, - wyjścia do teatru/ filharmonii/ muzeum/ itp., - prezentacji, wywiadu z wybraną osobą, itp., - e-lekcje, - godziny wychowawcze, - spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym, pracownikami PPP, doradcą	Pedagog Specjaliści Wychowawcy Nauczyciele	Cały rok szkolny – w miarę potrzeb.	Uczniowie

	zawodowym, - uroczystości, konferencje, konkursy, zawody sportowe, rajdy, pielgrzymki związane z osobą Jana Pawła II.			
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele i wychowawcy pracują nad prawidłowym kształtowaniem postaw uczniów; • nauczyciele i uczniowie biorą udział w uroczystościach, akcjach i przedsięwzięciach związanych z osobą Jana Pawła II, • przedstawicie szkoły współpracują z placówkami, organizacjami i stowarzyszeniami związanymi z osobą Patrona Szkoły. • praca z psychologiem/ pedagogiem szkolnym w temacie – ćwiczenie w uczniach umiejętności refleksyjnego podejścia do własnych zachowań, wyborów i postaw, • zajęcia plastyczne „<i>ja i moja rodzina</i>”, • „<i>Ja i moje rodzeństwo</i>” – lekcja wychowawcza, • wyjście do teatru / filharmonii - taka aktywność stworzy możliwość przeprowadzenia zajęć z tematyki <i>savoir-vivre</i> – nauczyciele tłumaczą uczniom jakie zasady panują w takich miejscach tj. zasady zachowania oraz dress code, • piknik szkolny – spotkanie z dziećmi. Zorganizowanie pikniku, podczas którego zespoły klasowe tworzą i konkurują w zajęciach sportowych z innymi klasami, • zajęcia „<i>Jakim jestem kolegą/ koleżanką</i>” • zajęcia „<i>Jakim jestem przyjacielem</i>”, • zajęcia „<i>Szanuje siebie i innych</i>”, • zajęcia „<i>Moje autorytety</i>”, • godzina wychowawcza „<i>Zaufaj mi</i>, • <i>techniki relaksacyjne</i>, • godzina wychowawcza Jan Paweł II – wzór do naśladowania. 				

Część: Zdrowy tryb życia

Wprowadzenie

Szkolna edukacja zdrowotna jest jednym z priorytetów działalności naszej szkoły. Wychodząc z założenia, że najbardziej efektywnym sposobem w zmienianiu niewłaściwych postaw są metody aktywizujące, z tego powodu większość proponowanych przez nas działań posiada właśnie taki charakter.

Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Zdrowy tryb życia” ma na celu:

1. pogłębienie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych, których celem jest utrzymanie bądź przywrócenie stanu zdrowia fizycznego i psychicznego;
2. kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu,
3. zmniejszenie występowania zaburzenia odżywiania,
4. kształtowanie odpowiedniej aktywnej postawy i dbanie o zdrowie własne, swoich bliskich i innych ludzi;
5. promowanie regularnego uprawiania sportu,
6. uświadamianie istnienia chorób cywilizacyjnych, chorób wenerycznych,
7. uświadamianie problemu depresji.

Cele szczegółowe:

Profilaktyka zdrowego żywienia oraz promowanie aktywności fizycznej na co dzień mają spowodować poniższe zmiany:

1. wzrost świadomości na temat jedzenia i jego jakości,
2. nabycie nawyków żywieniowych,
3. wzrost bądź nabycie zdolności samodzielnego przygotowywania pokarmów,
4. popularyzacja aktywności fizycznej wśród uczniów,
5. wzrost wiedzy na temat chorób związanych ze złym odżywianiem, brakiem ruchu, czy utrzymywaniem niewłaściwej/ nieodpowiedniej higieny osobistej,
6. nawiązanie lepszej współpracy z rodzicami/ opiekunami uczniów,
7. polepszenie atmosfery w szkole,
8. poprawa wyników nauczania i osiągnięć uczniów,
9. zmniejszenie ilości absencji dzieci na zajęciach, których geneza była chorobowa,
10. lepsza współpraca szkoły z otoczeniem lokalnym.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnoza zjawiska oraz praca nad poprawą / ulepszeniem stanu obecnego.	- badania diagnostyczne, ewaluacja, - kontrola zachowania, - spotkania prowadzone przez specjalistów.	Zespół ds. promocji zdrowego stylu życia, wychowawcy klas, nauczyciele wychowania fizycznego, higienistka szkolna.	Cały rok szkolny – w miarę potrzeb.	Cała społeczność szkolna.
Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie regularnej diagnostyki potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli, która określa, jakie działania powinny być planowane w tym zakresie, • kontrolowanie wagi oraz sposobu żywienia się oraz aktywności fizycznej – konsultacje z dietetykiem, • spotkania ze znanymi lokalnymi sportowcami, • diagnoza problemu bezpieczeństwa w szkole oraz uświadomienie całej społeczności szkolnej istniejących czynników ryzyka – spotkanie ze specjalistami, • wdrażanie działań ograniczających występowania zachowań ryzykownych – zapoznanie z konsekwencjami lub stosowanie się do wyznaczonych zasad. 				
1. Propagowanie wśród uczniów zdrowego trybu życia. 2. Uświadamianie uczniom jak ważne jest zdrowe odżywianie się. 3. Nauka gotowania/ przyrządzanie posiłków. 4. Świadomość znaczenia ruchu fizycznego w życiu każdego człowieka.	- zajęcia aktywizujące, - konkursy taneczne, wokalne, sportowe, - warsztaty, rajdy, - zajęcia plastyczne, - zajęcia sportowe, - dostępność nauczycieli, - dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych.	Samorząd Uczniowski, Zespół ds. promocji zdrowego stylu życia, wychowawcy klas, nauczyciele wychowania fizycznego, pedagog szkolny.	Cały rok szkolny – w miarę potrzeb.	Uczniowie
5. Zwiększenie aktywności fizycznej i wyrobienie nowych nawyków. 6. Zwiększanie świadomości uczniów dotyczącej ich zdrowia.	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • kontynuowanie zasady „wspólnego drugiego śniadania”, • dbanie o dofinansowanie obiadów dla uczniów z biedniejszych rodzin, • uczniowie raz w miesiącu podczas godziny wychowawczej przygotowują samodzielnie smaczne sałatki dla 			

<p>psychicznego. Podkreślanie jak ważne jest by o nie dbać i szukać w razie trudności i problemów pomocy u specjalistów</p> <p>7. Uwrażliwianie uczniów na zagrożenia związane z nadmiernym korzystaniem z Internetu.</p> <p>8. Zachęcanie rodziców do rozsądnego kontrolowania w jaki sposób ich dziecko korzysta z internetu.</p>	<p>siebie i swoich znajomych z klasy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • „savoir-vivre przy stole”, czyli zasady dobrego zachowania się podczas posiłku, • zajęcia na przyrodzie/biologii – jaki wpływ na organizm ma jedzenie fast food’u? Dzieci przygotowują plakaty informujące o szkodliwości takiego jedzenia, • w ramach zajęć z biologii/przyrody/ godziny wychowawczej realizowane są następujące tematy: <ul style="list-style-type: none"> ○ znaczenie protein, tłuszczów i węglowodanów dla funkcjonowania organizmu, ○ endorfiny w ciele po ćwiczeniach, ○ nauka czytania i rozumienia etykiet spożywczych na produktach. • nauczyciele i wychowawcy zachęcają uczniów do czynnego brania udziału w obowiązkowych i fakultatywnych zajęciach sportowych, • zajęcia informujące o negatywnych skutkach przyjmowania jakichkolwiek substancji psychoaktywnych, leków, produktów z nikotyną bądź napojów alkoholowych, • realizowanie programów rekomendowanych przez MEiN oraz innych zalecanych przez Ministra Zdrowia mających na celu propagowanie dbania o zdrowie psychiczne, • wprowadzenie dyżurów/konsultacji pedagoga, podczas których można otrzymać informacje, gdzie i kiedy należy szukać pomocy w razie problemów ze zdrowiem psychicznym, • lekcje profilaktyczne dotyczące zagrożeń płynących z nadmiernego korzystania z Internetu • przeprowadzenie testów kondycji fizycznej uczniów • realizacja innowacji pedagogicznych - „Tydzień dla zdrowia”, autorzy: Krzysztof Warchoń, Magdalena Grzeszczak, Krzysztof Sacała poprzez organizację działań: <ul style="list-style-type: none"> - konkurs na hasło promujące „Tydzień dla zdrowia” w roku szkolnym 2023/2024”, - prowadzenie lekcji wychowania fizycznego poza salą gimnastyczną: <ul style="list-style-type: none"> ▶ klasy I -III (pierwszy tydzień każdego miesiąca), ▶ klasy IV -V (drugi tydzień każdego miesiąca), ▶ klasy VI -VII (trzeci tydzień każdego miesiąca), ▶ klasy VIII (czwarty tydzień każdego miesiąca), - preferowane formy aktywności fizycznej: <ul style="list-style-type: none"> ▶ terenowe gry i zabawy ruchowe, ▶ gry rekreacyjne i zespołowe, ▶ marszobiegi i marsze w terenie, ▶ biegi na orientację, ▶ nordic walking,
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ ćwiczenia ogólnorozwojowe na zewnętrznych urządzeniach rekreacyjno-sportowych, ▶ ćwiczenia ogólnorozwojowe na boiskach szkolnych, ▶ zajęcia atletyki terenowej, ▶ wycieczki rowerowe. 			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uświadamianie istnienia chorób cywilizacyjnych. 2. Uświadomienie zjawiska depresji. 3. Budowanie świadomości znaczenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym. 4. Rozbudzanie świadomości uczniów na temat wpływu reklamy na ich wybory życiowe. 	<ul style="list-style-type: none"> - materiały informacyjne, - pogadanki, - ćwiczenia aktywizujące, - badania i sporządzenia ewaluacji, - dostępność nauczycieli, - e-lekcje, - dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych. 	<p>Zespół ds. promocji zdrowego stylu życia, wychowawcy klas, nauczyciele wychowania fizycznego, higienistka szkolna.</p>	<p>Cały rok szkolny – w miarę potrzeb.</p>	<p>Uczniowie.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 5. Tworzenie świadomości znaczenia dla zdrowia człowieka higieny jamy ustnej. 6. Stała edukacja w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy uczniów i nauczycieli szczególnie w okresie pandemii, wzmożonych zachorowań na COVID 19 oraz grypę. 	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogadanki z psychologiem, który przybliży uczniom zjawisko depresji, jej genezy, przechodzonych etapów, sposobach radzenia sobie w trudnych sytuacjach, • zachęcanie uczniów do podejmowania działalności wolontariackiej na rzecz innych ludzi, • wzbudzanie w uczniach poczucia zaufania – muszą mieć świadomość, że z każdym nawet najmniejszym problemem mogą zwrócić się do swojego wychowawcy, • prowadzenie lekcji wychowawczych na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym, przepisów Kodeksu Drogowego oraz z zakresu stosowania pierwszej pomocy – zapraszanie przedstawicieli instytucji kompetentnych do realizacji tematu, • spotkanie z policjantem - uczeń poznaje zasady bezpiecznego zachowania się na drodze, • kształtowanie umiejętności zastępowania agresji, uczenie kontroli emocji, • kształtowanie postaw troski o bezpieczeństwo, wzbudzanie odpowiedzialności społecznej, empatii i tolerancji, • e-lekcje Akademii Aktywnej Edukacji pt. „Zawsze bezpiecznie” i „Dbam o bezpieczeństwo w czasie wakacji” • uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych ludzi – prowadzenie zajęć w grupach projektowych oraz wykorzystywanie dram, • cykl zajęć poświęconych dbałości o zdrowie, stresowi radzenie sobie z nim i higienie osobistej, • uświadomienie zagrożeń wynikających z posiadania wad postawy – zajęcia prowadzone przez nauczyciela wychowanie fizycznego, 			

	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia z analizy reklamy, zachowań konsumenckich – uwrażliwienie uczniów na negatywne i manipulacyjne działanie reklamy bądź trików sprzedażowych, wpływu na ich potrzeby i wybory życiowe, • higiena jamy ustnej – praktyczna nauka prawidłowego szczotkowania zębów, • stała edukacja na godzinach wychowawczych dotycząca zasad bezpieczeństwa oraz higieny pracy w szkole ze względu na zagrożenie epidemiologiczne, • kontrolowanie przestrzegania zasad wdrożonych w celu zminimalizowania ryzyka zakażeń COVI 19 (mycie rąk, przypominane o maseczkach i dystansie społecznym). 			
<p>1. Podwyższenie poziomu wiedzy na temat istoty zdrowego odżywiania oraz codziennej aktywności fizycznej osób w każdym wieku.</p> <p>2. Doksztalcanie nauczycieli z umiejętności miękkich tj. komunikacja (ukierunkowana na rodzica i jego dziecko, które przejawia problemy).</p> <p>3. Zwiększenie zdolności do wykrywania i radzenia sobie z osobami będącymi pod wpływem.</p>	<p>- materiały edukacyjne, - pogadanki, spotkania ze specjalistami, - szkolenia.</p>	<p>Dyrekcja szkoły, Zespół ds. promocji zdrowego stylu życia, wychowawcy.</p>	<p>Cały rok szkolny – w miarę potrzeb.</p>	<p>Nauczyciele, Wychowawcy, Rodzice, Opiekunowie uczniów.</p>
	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pedagogizacja opiekunów uczniów na temat zdrowego życia, jego zasad oraz jego wpływu na organizm młodego człowieka – spotkania z dietetykiem i rozmowa na temat zdrowego żywienia; • uczestnictwo w szkoleniach pogłębiających nauczycielską wiedzę w temacie rozpoznawania osób będących pod wpływem dopalaczy, narkotyków, leków, czy innych substancji zaburzających świadomość; 			
<p>1. Praca nad stworzeniem oraz utrzymywaniem pozytywnych relacji na linii szkoła – opiekunowie uczniów oraz planowanie i realizowanie wspólnych działań wychowawczo-profilaktycznych.</p> <p>2. Stała kontrola zjawiska oraz reagowanie, gdy pojawiają się niepokojące symptomy.</p>	<p>- szkolenia, - materiały edukacyjne, ulotki, - programy profilaktyczne, - badania.</p>	<p>Zespół ds. promocji zdrowego stylu życia, wychowawcy klas, dyrekcja szkoły.</p>	<p>Cały rok szkolny – w miarę potrzeb.</p>	<p>Nauczyciele i wychowawcy.</p>
	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawanie sytuacji domowej wychowanków, • wdrażanie programów profilaktycznych, • przeszkolenie nauczycieli z podejmowania działań interwencyjnych oraz wiedzy na temat czynników ryzyka, pojawiających się symptomów oraz sposobów reagowania w sytuacjach trudnych i ryzykownych, • nawiązanie współpracy z organami i instytucjami interwencyjnymi oraz instytucjami, placówkami, firmami i osobami prywatnymi, które promują prowadzenie zdrowego trybu życia. 			

1. Pedagogizacja rodziców/ opiekunów, zapoznanie ze specyfiką tematyki, w jaki sposób należy promować zdrowy styl życia oraz jak reagować w sytuacjach jego zagrożenia.	- filmy, materiały edukacyjne, - zajęcia sportowe, aktywizujące, - pogadanki, - dostępność nauczycieli, - dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych.	Zespół ds. promocji zdrowego stylu życia, wychowawcy klas.	Cały rok szkolny – w miarę potrzeb.	Rodzice i opiekunowie uczniów.
2. Profilaktyka zdrowego trybu życia.	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • spotkanie rodziców z psychologiem, które zaznajomi opiekunów ze statystykami (polskimi) wskazującymi na wczesny wiek inicjacji seksualnej wśród uczniów, • „szkolny dzień sportu” – szkoła przygotowuje liczne konkurencje sportowe, w których mogą uczestniczyć wszyscy uczniowie i nauczyciele, • informowanie rodziców, jakie znaczenie ma reklama na wybory żywieniowe ich dzieci, • uświadomienie rodziców, w jaki sposób powinni wpływać na kształtowania prawidłowej postawy ciała dziecka, • wychowawca wraz z nauczycielem W-F zwracają uwagę rodzicom na nieobecności bądź małą aktywności podczas zajęć wychowania fizycznego, uświadamiają rodziców, jaki wpływ na postawę oraz sferę intelektualną może mieć brak aktywności fizycznej, • uwrażliwienie rodziców na temat możliwości przeżywania depresji czy chorób cywilizacyjnych przez młodego człowieka. 			
1. Zmiana przyzwyczajeń żywieniowych na terenie szkoły.	- wdrażanie nowych rozwiązań.	Dyrekcja szkoły, Zespół ds. promocji zdrowia, wychowawcy klas.	Cały rok szkolny.	Dyrekcja szkoły.
2. Poprawa aktywności fizycznej uczniów.	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • zadbanie o jakość oraz asortyment produktów sprzedawanych w sklepikach szkolnych, • szkoła bierze udział w programie Agencji Rynku Rolnego, dzięki któremu uczniowie otrzymują owoce i warzywa oraz produkty mleczne, • szkoła dostosowuje krzesła i ławki do indywidualnych predyspozycji uczniów, • fakultatywne zajęcia z gimnastyki korekcyjnej na terenie szkoły. 			
1. Uświadomienie zjawiska depresji.	- materiały informacyjne, - pogadanki, - ćwiczenia aktywizujące, - badania i sporządzenia ewaluacji,	Pedagog szkolny, Wychowawcy		Uczniowie

	<ul style="list-style-type: none"> - dostępność nauczycieli, - e-lekcje, - dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych. 			
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogadanki z psychologiem, który przybliży uczniom zjawisko depresji, jej genezy, przechodzonych etapów, sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach, eliminowanie lęku, poczucia zagrożenia spowodowanego nadmiernym obciążeniem związanym np. z przygotowywaniem się do sprawdzianów czy obawą przed porażką w grupie rówieśniczej. • kształtowanie w uczniach umiejętności empatii wobec innych ludzi – prowadzenie zajęć w formie dram, dzięki którym uczniowie będą mogli wcielić się w rolę innych osób, które przeżywają jakiś problem bądź mających rozterki; • zachęcanie uczniów do podejmowania działalności wolontariackiej na rzecz innych ludzi - takie zajęcia mają charakter uwrażliwiający; • wzbudzanie w uczniach poczucia zaufania – muszą mieć świadomość, że z każdym nawet najmniejszym problemem mogą zwrócić się do swojego wychowawcy. Jeśli w klasie są nieśmiali uczniowie, należy założyć skrzynkę pocztową, do której uczniowie mogą wrzucać swoje listy z prośbami/ skargami/ obawami. Konieczne jest podkreślenie, że informacje zawarte w listach będą znane jedynie wychowawcy (chyba, że przepisy prawa zostaną naruszone). 				
2. Uświadomienie zjawiska depresji.	<ul style="list-style-type: none"> - materiały informacyjne, - szkolenia, - e-szkolenia, - dostępność psychologa, - dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych. 	Wicedyrektorzy, Pedagog szkolny, Wychowawcy	W ciągu roku szkolnego	Nauczyciel Rodzic
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenia nauczycieli (także w formie e-szkoleń i e-learningu) na temat depresji, identyfikacji jej objawów i sposobów wsparcia oraz pomocy uczniom, • udział nauczycieli wychowania fizycznego w programie Ministerstwa Edukacji i Nauki „Aktywny powrót do szkoły po pandemii” przygotowanym we współpracy z akademiami wychowania fizycznego z całej Polski. Podczas szkoleń nauczyciele dowiedzą się m.in. jak przeciwdziałać skutkom bezczynności ruchowej (hipokinezji), izolacji społecznej czy innym skutkom zdrowotnym, które pojawiły się w związku z pandemią. 				

Edukacja ekologiczna oraz kształtowanie postawy proekologicznej

„Edukacja ekologiczna oraz kształtowanie postawy proekologicznej” zostało określone jako jeden z priorytetów edukacyjnych dla szkół w roku szkolnych 2021/2022.

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022

pkt. 6 - „Wzmocnienie edukacji ekologicznej w szkołach. Rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne”.

Już od przedszkola dzieci uczą się o ekologii, natomiast w szkole uczniowie poznają zagadnienia dotyczące ochrony środowiska, zmian klimatu, oszczędzania energii, wody, surowców, segregowania i wtórnego wykorzystywania odpadów. Wpajanie szacunku do środowiska naturalnego jest bardzo ważne, jednakże największe znaczenie ma tutaj wypracowanie nawyków oraz sposobów codziennego funkcjonowania nie tylko w szkole, ale również w domu rodzinnym.

Cele programu:

1. podnoszenie wiedzy z zakresu ekologii na przedmiotach szkolnych, tj. technika, geografia, chemia, biologia, etyka, języki obce;
2. zwiększanie świadomości uczniów oraz podniesienie ich umiejętności poprzez organizowanie zajęć dodatkowych o tematyce ekologicznej;
3. nawiązanie współpracy z fundacjami oraz organizacjami ekologicznymi;
4. popularyzacja aktywności proekologicznych, tj. udział w kampaniach na rzecz ochrony środowiska naturalnego, propagowanie zdrowego stylu życia, w zgodzie z otaczającym światem oraz promowanie takich zachowań u innych.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny:

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Określenie aktualnego poziomu świadomości ekologicznej i postaw proekologicznych. 2. Edukowanie uczniów na temat ekologii oraz zwiększanie ich świadomości i wrażliwości na otaczający nas świat. 3. Uczniowie są świadomi problemów ekologicznych.	- narzędzia diagnostyczne - przedmioty szkolne - lekcje wychowawcze - zajęcia w terenie - eksperymenty - spotkanie z leśnikiem			Uczniowie
Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none">• Nauczyciele odpowiedzialni są za przeprowadzenie badania ankietowego badającego poziom aktualnej wiedzy i świadomości ekologicznej jak i prezentowanych postaw				

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Część: Nienaruszalność cielesna

4. Odnawialne źródła energii

proekologicznych.

- Nauczyciele wyjaśniają zjawiska przyrodnicze na przykładzie rzeczywistych procesów obiektów, na zajęciach w terenie. Przykładowe zagadnienia proponowane przez Ministerstwo:

- Przedmiot geografia: wpływ działalności człowieka na atmosferę na przykładzie smogu, inwestycji hydrologicznych na środowisko geograficzne, rolnictwa, górnictwa i turystyki na środowisko geograficzne, transportu na warunki życia, degradację środowiska przyrodniczego, konflikt interesów człowiek-środowisko, procesy rewitalizacji i działania proekologiczne.

- Przedmiot biologia: uczeń przedstawia porosty jako organizmy wskaźnikowe, ocenia stopień zanieczyszczenia powietrza tlenkami siarki, wykorzystując skalę porostową; przedstawia odnawialne i nieodnawialne zasoby przyrody oraz propozycje racjonalnego gospodarowania tymi zasobami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

- Przedmiot chemia: wskazuje przyczyny i skutki spadku stężenia ozonu w stratosferze ziemskiej; proponuje sposoby zapobiegania powiększaniu się „dziury ozonowej”; wymienia czynniki środowiska, które powodują korozję; opisuje obieg tlenu i węgla w przyrodzie; projektuje i przeprowadza doświadczenie potwierdzające, że powietrze jest mieszaniną; opisuje skład i właściwości powietrza, wymienia źródła, rodzaje i skutki zanieczyszczeń powietrza; wymienia sposoby postępowania pozwalające chronić powietrze przed zanieczyszczeniami.

- Uczniowie zaznajomieni zostają z terminem OZE, potrafią określić jaki typ energii to jest (wiatr, promieniowanie słoneczne, opady, fale morskie i geotermia), podstawowe wady, zalety oraz w jaki sposób funkcjonuje i kosztuje.

- Uczniowie poznają rolę drzewa w przyrodzie, znają znaczenie stwierdzenia 'drzewa są płucami świata', rozpoznają drzewa liściaste i iglaste w swoim otoczeniu.

- Uczniowie znają i rozpoznają rośliny i zwierzęta chronione

- Udział w projektach recyklingowych - dostrzeganie potrzeby segregacji odpadów oraz wiedza jak to zrobić; zwiedzenie fabryki puszek/ odpadów.

<p>1. Propagowanie proekologicznego sposobu myślenia oraz aktywności. 2. ECO-trendy 3. BIO-inspiracje 4. Udział w Ogólnopolskich programach prozdrowotnych</p>	<p>- godziny wychowawcze - współpraca z organizacjami, fundacjami ekologicznymi - piknik na pożegnanie lata - spotkanie z pszczelarzem</p>			<p>Uczniowie</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzenie EKO-Kodeksu – dokument zawiera zbiór zasad postępowania proekologicznego, • Przeprowadzenie szkolnego projektu pt. „Świadomy konsument”. Projekt ma za zadanie pokazać konsumpcyjny sposób codziennego funkcjonowania, oraz nieodzowną chęć otaczania się coraz to nowymi i niepotrzebnymi przedmiotami. Projekt uświadamia również jaki wpływ mają na nas informacje przekazywane przez mass media. Uczniowie dowiedzą się, że reklamy 'nafaszerowane' są różnymi manipulacyjnymi technikami, które utrwalają w nas chęci zakupowe oraz nieustanne gonienie na nowinkami ze świata mody, kosmetyki, elektroniki, itp. • Podczas godziny wychowawczej uczniowie poruszą temat: <ul style="list-style-type: none"> ○ „oszczędzanie” oraz bycie „ekoodpowiedzialnym”. ○ Produkty ECO, BIO i fake ECO/BIO. W jaki sposób rozpoznać firmy rzeczywiście przyjazne dla środowiska i nie dać się wprowadzić im w błąd. ○ Eco-żywność, czym jest, jak rozpoznać oraz gdzie kupić. ○ zdrowa żywność i superfood, czyli zajęcia poświęcone żywności bogatej w składniki odżywcze. Uczniowie tworzą własne menu i przygotowują proste potrawy na zaplanowane wcześniej 'piknik na pożegnanie lata'. ○ „Pracowity jak pszczoła” – udział w projekcie „BeeFriendly”. Uczniowie dowiadują się jakie znaczenie dla ekosystemu mają pszczoły, z czym obecnie się zmagają oraz czym grozi nam ich wymarcie. ○ „Jesteś tym co jesz”, projekt wspierający edukację na temat świadomego i odpowiedzialnego kupowania oraz przyrządzania pokarmów. ○ „woda mineralna i źródłana vs wody smakowe oraz tzn. soft drinks”, czyli wszystko co trzeba wiedzieć o wodzie. Uczniowie dowiadują się, że kupowane przez nich produkty nie są sobie równe; wiedzą w jaki sposób czytać oraz interpretować etykiety na produktach. ○ „eco i bio hieroglify”, czyli w jaki sposób dobrze czytać i poprawnie 				

	<p>interpretować znaczki na produktach.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ projekt „świadome zakupy” wprowadza uczniów w świat dorosłego konsumenta, który codziennie staje przed wyborem zakupu produktów spożywczych czy pierwszej potrzeby. Wielość produktów, etykiety reklamowe oraz skomplikowane składki, często nie ułatwiają podjęcia decyzji, który produkt jest najlepszy i należy go kupić. Nauczyciele pomagają uczniom zrozumieć to zagadnienie. • Spotkanie z nadleśnictwem - uczniowie rozumieją konieczność dbania o zagrożone gatunki; wiedzą skąd bierze się konieczność dokarmiania zwierząt w okresie zimowym oraz potrafią odpowiednio dobrać karmę do zwierzęcia • Uczniowie organizują kampanie pt. zero waste podczas, której uświadamiają zebranych znaczenie ekologii podczas prezentowania znanych marek, które podążają już z tym trendem, np.: <ul style="list-style-type: none"> ○ ekologiczne buty Reebok (jeden z najnowszych modeli butów Reebok wykonany jest z materiałów przyjaznych środowisku: kukurydzy, materiału pochodzącego z produkcji oleju rycynowego i bawełny); ○ firma Myra wynalazła opakowanie dezodorantu wielokrotnego użytku; ○ pływający Pac-Man na Pacyfiku, którego zadaniem jest czyszczenie mórz; ○ jadalne opakowanie. • Udział klas I -V w „Programie dla szkół” – projekt ma za zadanie zwiększenie świadomości na temat zdrowych produktów żywnościowych (owoce i warzywa oraz produkty mleczne) oraz wyrobienie nawyku sięgania po takie produkty. 			
<p>1. Zwiększanie wiedzy nauczycieli w temacie ekologii oraz działań proekologicznych.</p>	<p>- szkolenia dla nauczycieli - współpraca z organizacjami zewnętrznymi</p>			<p>Nauczyciele, Wychowawcy</p>

<p>2. Nawiązanie współpracy z fundacjami, organizacjami ekologicznymi.</p> <p>3. Wyposażenie pedagogów w narzędzia potrzebne do efektywniejszego prowadzenia zajęć edukacyjnych.</p>	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nawiązanie współpracy z fundacjami, organizacjami ekologicznymi tj. Greenpeace Polska, WWF Polska, Global Ecovillage Network, czy wiele innych, uzależnionych od zainteresowań i możliwości młodych ludzi. • Przeprowadzenie szkoleń doszkalających w temacie ekologii oraz zachowań skierowanych na ochronę środowiska naturalnego.
--	--

Część: Społeczność szkolna – bezpieczeństwo w społeczności szkolnej i trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych

Wprowadzenie

W części Programu Profilaktyczno-Wychowawczego poświęconego społeczności szkolnej, omówione zostaną dwa ważne zagadnienia:

1. Bezpieczeństwo w społeczności szkolnej,
2. Prawidłowe relacje rówieśnicze – trudności w kontaktach rówieśniczych.

Bezpieczeństwo w społeczności szkolnej.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom ministerstwa, rodziców, opiekunów, wychowawców i nauczycieli podejmujemy się przeprowadzenia działań o charakterze wychowawczo-profilaktycznym. Przyczyni się on do zapewnienia odpowiedniego i bezpiecznego środowiska pracy i nauki dla osób przebywających na terenie szkoły bądź pozostających pod opieką jej wychowawców podczas prowadzonych zajęć poza granicami szkoły ale również w jej zakresie.

Celem prowadzonych przez nas działań jest:

1. poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie szkoły, w jej obrębie i poza nią,

2. prowadzenie analizy i działań profilaktycznych w stosunku do zachowań społecznie nieakceptowanych,
3. profilaktyka zachowań ryzykownych,
4. intensyfikacja wspólnych (przy współpracy rodziców i nauczycieli) działań wychowawczych,
5. kształtowanie umiejętności bezpiecznych zachowań i radzenie sobie w sytuacjach skomplikowanych i trudnych,
6. tworzenie tradycji i więzi ze szkołą,
7. budowanie schematów reagowania w sytuacjach kryzysowych,
8. uświadomienie rodzicom i nauczycielom istoty problemu alienowania uczniów,
9. przedstawienie bądź przypomnienie panujących w szkole zasad i norm postępowania,
10. budowanie szacunku do nauczycieli i pracowników szkoły.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie szkoły, w jej obrębie i poza nią. 2. Badanie poczucia bezpieczeństwa w szkole.	- badanie ewaluacyjne, interpretacja uzyskanych wyników oraz dobranie odpowiednich działań wychowawczo-profilaktycznych, - zapoznanie / przypomnienie uczniom, nauczycielom, dyrekcji oraz rodzicom / opiekunom uczniów zasad bezpieczeństwa obowiązujących na terenie szkoły.	Pedagog szkolny. Dyrektor , wychowawcy.	W trakcie roku szkolnego. Wrzesień	Cała społeczność szkolna. Cała społeczność szkolna.
Działania zaplanowane do realizacji:				
<ul style="list-style-type: none"> • badanie dotyczące poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów i pracowników szkoły (przygotowane przez pedagoga szkolnego) oraz wprowadzenie nowych działań wychowawczo-profilaktycznych opracowanych na podstawie otrzymanych wyników, • prowadzenie statystyk zachowań przemocowych, agresywnych, zachowań ryzykownych. 				
1. Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska. 2. Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży. 3. Zaznajomienie uczniów z praktyczną formą pierwszej pomocy. 4. Tworzenie w szkole dobrej i bezpiecznej atmosfery tolerancji i akceptacji.	- uroczystości szkolne, apele, pikniki, wycieczki klasowe, - zajęcia fizyczne, - spotkania ze specjalistami, pracownikami służb medycznych, - lekcje wychowawcze, - e-lekcje, - gazetki szkolne.	Wychowawcy, higienistka szkolna, wychowawcy świetlicy. Nauczyciele wychowania fizycznego, wychowawcy, higienistka szkolna, pedagog. Wychowawcy, wychowawcy świetlicy szkolnej .	Wg kalendarza imprez i uroczystości szkolnych. W trakcie roku szkolnego. W trakcie roku szkolnego.	Uczniowie.
Działania zaplanowane do realizacji:				
<ul style="list-style-type: none"> • przypomnienie uczniom regulaminu szkolnego oraz norm społecznych, omówienie wpływu warunków w jakich przebywają: np. sfera hałasu, nieprzewietrzane pomieszczenia itp., • uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z kontaktowania się z osobami obcymi bez zgody i wiedzy 				

	<p>dorosłych oraz konieczności informowania najbliższego nauczyciela o fakcie pojawienia się osoby nieznajomej na terenie szkoły,</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja igrzysk sportowych, podczas których przyznane zostaną nagrody fair play, • prowadzenie lekcji na temat zasad zachowania podczas wypadku, udzielanie pierwszej pomocy, • organizacja „Dnia Pierwszej Pomocy”, • rozmowy z uczniami na temat bezpieczeństwa na co dzień oraz podczas wakacji lub udział w e-lekcjach, • kształtowanie postaw akceptujących różnorodność wśród podopiecznych, np. zajęcia integracyjne dla uczniów na początku roku szkolnego; zajęcia organizowane z uwagi na sytuację konfliktową, nowych warunków środowiskowych, przemieszczania uczniów pomiędzy klasami / szkołami, • stała współpraca pedagoga z wychowawcami mająca na celu jak najszybsze zlokalizowanie uczniów mających trudności z akceptacją oraz relacjami w klasie. 			
<p>1. Zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym u dzieci.</p> <p>2. Profilaktyka zachowań agresywnych, przemocowych oraz cyberprzemocy.</p>	<p>- spotkania ze specjalistami, pracownikami Poradni, Psychologiczno-Pedagogicznej,</p> <p>- e-lekcje.</p>	<p>Wychowawcy, poszczególnych klas, pedagog szkolny.</p>	<p>W trakcie roku szkolnego.</p>	<p>Uczniowie.</p>
<p>3. Przeciwdziałanie zażywaniu substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.</p> <p>4. Profilaktyka uzależnienia od gier komputerowych, Internetu, hazardu.</p>	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogadanki na temat szkodliwości nałogów oraz przestrzeganie przed przyjmowaniem używek, • prowadzenie lekcji na temat agresji, tolerancji, niepełnosprawności, • lekcje poświęcone nauce odmawiania oraz realnej zdolności oceny sytuacji, • zajęcia polegające na wzmacnianiu samooceny u uczniów – odkrywanie swoich mocnych stron oraz potencjału charakteru, • spotkania z przedstawicielami służb mundurowych – uświadomienie uczniów jakie kary grożą za stosowanie agresji i przemocy wobec drugiej osoby. Mundurowi wskażą w jaki sposób należy się bronić oraz udzielą wskazówek jak reagować, gdy zostanie się świadkiem zdarzenia i gdzie należy szukać pomocy, • kształtowanie wspierającego środowiska szkolnego, promowanie zachowań fair play, pracy wolontaryjnej (np. praca na rzecz osób potrzebujących), • prowadzenie interwencji przez wychowawców klas w sytuacji gdy uczniowie używają wulgaryzmów i nie przestrzegają zasad, • spotkanie z pracownikami Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej – uświadomienie co może być czynnikiem wyzwalającym w niektórych osobach zachowanie przemocowe, jak panować nad takimi reakcjami, gdzie szukać pomocy oraz jakie kroki należy podjąć, gdy jest się świadkiem bądź ofiarą przemocy, 			

	<ul style="list-style-type: none"> spotkanie z pracownikami Poradni Leczenia Uzależnień, którzy poruszą temat nawyków i uzależnień, przedstawią objawy uzależnień, ich formy oraz wskażą jak należy sobie z nimi radzić oraz gdzie szukać pomocy. 			
1. Usprawnienie oraz zwiększenie skuteczności oddziaływań szkoły w sytuacjach zagrożenia. 2. Wypracowanie jednolitych metod współpracy między rodzicami a szkołą. 3. Promowanie zachowań i postaw godnych naśladowania. 4. Rozwiązywanie kryzysów rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży m.in. Związanych z eurosieroctwem, rodzinami niepełnymi, rodzinami wielodzietnymi, przemocą w rodzinie, nałogami w rodzinie.	- udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych, - spotkania z rodzicami grupowo i indywidualnie, - spotkania informacyjne ze specjalistami, - materiały informacyjne, broszury.	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotu, wychowawcy świetlicy szkolnej, pedagog szkolny.	Na bieżąco.	Nauczyciele i wychowawcy.
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> udział w szkoleniach rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne nauczycieli; szkolenie w zakresie udzielania pierwszej pomocy. promowanie psychologii pozytywnej – ograniczenie środków restrykcyjnych na rozwijania potencjału uczniów, promowania umiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemów, logicznego myślenia oraz nauki wyciągania wniosków ze swoich czynów, szkolenie z tematu: eurosieroctwo. Pracownicy w szkole na bieżąco kontrolują sytuację, zapisują i zgłaszają wszystkie sytuacje budzące w nich niepokój bądź niepewność o dobro dzieci, utrzymywanie kontaktu z policją oraz poradniami, szkolenie zewnętrzne pt. „jak rozmawiać z trudnym rodzicem” lub „w jaki sposób przekazać rodzicowi trudne, niepoehlebne informacje o jego dziecku i zachęcić go do współpracy przy poprawie jego zachowania”, przypomnienie pracownikom szkoły procedury interwencyjnej stosownie do wieku oraz rodzaju demoralizacji, której dopuścił się uczeń. 			
1. Pedagogizacja opiekunów uczniów w zakresie sposobów prowadzenia działań profilaktycznych. 2. Zachęcanie rodziców / opiekunów do częstszego uczestnictwa w życiu szkoły. Nawiązanie stałej współpracy z rodzicami.	- szkolenia, warsztaty, e-szkolenia, - materiały szkoleniowe, - spotkania z pedagogiem szkolnym, - spotkania z wychowawcą.	Wychowawcy, pedagog szkolny.	Podczas wywiadówek szkolnych.	Rodzice/ opiekunowie uczniów.
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> przeprowadzenie szkolenia z tematyki wychowania do wartości - uświadomienie opiekunom jak istotna jest ich opinia i jaki wpływ wywiera na młodego człowieka, opracowanie wspólnego podejścia do ucznia, szkolenie mające na celu edukację na temat sytuacji zagrażających, o odpowiedzialności karnej nieletnich sprawców czynów zabronionych oraz o konsekwencjach prawnych dla ich opiekunów lub e-szkolenia, 			

	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka na temat sytuacji zagrażających bezpieczeństwu dzieci (promowanie bezpiecznego korzystania z Internetu, przeciwdziałanie agresji i przemocy, budowanie pozytywnych autorytetów), • organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla rodziców dzieci sprawiających trudności wychowawcze, itp., • pracownicy szkoły okazują wsparcie w trudnych sytuacjach (np. rozmowy z wychowawcą, pedagogiem szkolnych, pomoc w nawiązaniu współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Gminnym / Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem Rodzinnym), • budowanie otwartej współpracy na linii rodzice / opiekunowie uczniów – nauczyciele (np. organizowanie spotkań indywidualnych, ustalenie drogi szybkiego kontaktu w sytuacjach nagłych, zapoznanie rodziców z dokumentacją szkoły, zachęcanie do udziału w wydarzeniach klasowych i szkolnych). 			
1. Poprawa poziomu bezpieczeństwa na terenie szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie prac remontowych, - instalowanie niezbędnych sprzętów i montowanie usprawnień, - dbanie o bezpieczeństwo fizyczne, emocjonalne i intelektualne uczniów. 	Specjalista ds. BHP Wychowawcy, nauczyciele, wychowawcy światlicy szkolnej, pracownicy szkoły.	Na bieżąco.	Dyrekcja szkoły, pracownicy.
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umieścić plan ewakuacji w widocznym miejscu oraz upewnić się, że uczniowie dobrze znają zasady postępowania w sytuacji wystąpienia zagrożenia. Należy również organizować „dzień próbny”, podczas którego uczniowie będą ćwiczyć działania związane z ewakuacją ludzi z budynku. • zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego: <ol style="list-style-type: none"> a. zainstalowanie bądź sprawdzenie wydajności i zasięgu obecnego monitoringu, b. przeprowadzanie prac remontowych, instalacyjnych i naprawczych w czasie nieobecności uczniów, c. zatrudnienie osoby stróżującej bądź przeanalizowanie obecnego zakresu pracy, d. zakaz opuszczanie terenu szkoły podczas trwania zajęć, e. wyrównanie nawierzchni dróg, przejść i boisk, f. zadbanie o dobre, sprzyjające pracy oświetlenie wewnątrz, dróg wokół szkoły i boisk szkolnych, g. przestrzeganie zasad BHP, h. czujniki dymu w toaletach, i. zabezpieczenie i udrożnienie otworów kanalizacyjnych i studzienek, j. utrzymanie w sprawności instalacji odprowadzającej wodę i ścieki, k. patrolowanie korytarzy szkolnych przez nauczycieli podczas przerw, l. zabezpieczenia wyjścia ze szkoły przed bezpośrednim wyjściem na ulicę, 				

- m. oczyszczanie przejść na terenie szkoły ze śniegu i lodu oraz posypywanie piaskiem z solą,
 - n. dbanie o to, aby sprzęt szkolny dostosowany był do wymogów ergonomii – stoliki i krzesła dostosowane do potrzeb konkretnego ucznia,
 - o. dbanie o czystość i stan techniczny wyposażenia kuchni i stołówki,
 - p. prowadzenie rejestru gości przebywających na terenie szkoły,
 - q. zabezpieczenie schodów (poręczy umożliwiającymi zjeżdżanie po nich, czy śliskich / stromych schodów) i korytarzy szkolnych,
 - r. wyposażenie pomieszczeń szkoły w apteczki zawierające środki do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcjami jej udzielania (dotyczy również pokoju nauczycielskiego i pokoju nauczycieli wychowania fizycznego),
 - s. kontrola sprawności i bezpieczeństwa maszyn i urządzeń technicznych,
 - t. wywieszenie regulaminów oraz norm zachowania się w pracowniach technicznych, chemicznych, itp.,
 - u. zapewnienie uczniom niepełnosprawnym komfortowych warunków do nauki spełniających ich potrzeby,
 - v. dbanie o prawidłowe naświetlenie, natężenie hałasu, wentylacji i ogrzewania w pomieszczeniach szkoły,
 - w. funkcjonowanie higienicznych i bezpiecznych toalet, szatni, stołówek, itp.,
 - x. odpowiednie zabezpieczenie pracowni technicznych,
 - y. prowadzenie rejestru wypadków, a później analiza ich przyczyn i okoliczności,
 - z. konsultowanie z rodzicami chorób uczniów i lekarstw, które są przez nich zażywane na terenie szkoły,
- udostępnienie przepisów, programów, planów, regulaminów oraz zbioru zasad obowiązujących w szkole w dostępnym miejscu – np. świetlica, biblioteka szkolna, czytelnia, gablotka, strona internetowa, itp.,
 - zwracanie uwagi na przejawy przemocy fizycznej, słownej, cyberprzemocy, czy mobbingu rówieśniczego – podejmowanie szybkich interwencji, posiadanie jasno określonego regulaminu i nieakceptowanie żadnych wyjątków,
 - przeprowadzanie corocznych badań występowania na terenie szkoły zjawisk nieakceptowanych a następnie przeprowadzenie diagnozy uzyskanych wyników, porównanie ich do stanu z lat wcześniejszych, dyskusja, analiza przyczyn obecnego stanu rzeczy oraz podjęcia działań zaradczych,
 - eliminowanie zachowań niepożądanych według koncepcji psychologii pozytywnej – stosowanie nagród, pochwał, wyróżnień, listów do rodziców z podziękowaniami czy gratulacjami dla uczniów, którzy wyróżniają się wzorową, pozytywną postawą,

	• realizowanie pomysłów uczniów zaproponowanych przez np. Samorząd Uczniowski, grupy sportowe, grupy plastyczne – realizacja zajęć fakultatywnych, akcji wolontaryjnych, itp.

Prawidłowe relacje rówieśnicze – trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych.

Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego ma na celu wspomóc uczniów w ich trudnościach w nawiązywaniu relacji ze swoimi kolegami i koleżankami ze szkolnych ławek. Opisane działania zawierają propozycję działań wspomagających wyznaczony cel.

Bezpośrednio po ogłoszeniu zamknięcia szkół dzieciom i młodzieży towarzyszyły radość, euforia i ogólne szczęście. Szkoła jest obowiązkiem, a mało która osoba lubi obowiązki, więc każda szansa na możliwość ich niewypełnienia jest atrakcyjna. Ten pozytywny stan nie trwał jednak długo, ponieważ oprócz ograniczenia działalności placówek wprowadzono społeczną izolację, co okazało się bardzo dotkliwe w skutkach i wywołało emocje typowe dla sytuacji kryzysowej. W przypadku pandemii większość społeczeństwa, niezależnie od wieku, doświadczyła podobnych trudnych emocji określanых mianem kryzysu. Tyle że analizując stany dzieci i młodzieży, warto zauważyć, że ich przeżycia w dużej mierze zależą od środowiska, w którego skład wchodzi: rodziny, bliższego i dalszego otoczenie oraz czynników wewnętrznych, czyli charakteryzujących każdą z osób, np. cech osobowości. To właśnie te indywidualne predyspozycje, zasoby, potrzeby powodują, że konsekwencje obecnego stanu nie będą jednakowe dla wszystkich. Biorąc powyższe pod uwagę można wyodrębnić trzy główne grupy uczniów:

- Uczniowie posiadający bogate zasoby – w tej grupie znajdują się dzieci wspierane przez rodzinę i przyjaciół, ponadto są to osoby realizujące własne pasje, rozwijające zainteresowania, co wpływa na konstruktywne spędzanie czasu wolnego i rozładowanie napięcia. Wszelkie niepowodzenia nie są u nich podstawą do frustracji, a raczej do wyciągania wniosków i podejmowania nowych innych wyzwań czy aktywności. Dzięki tym zasobom radzenie sobie z kryzysem nie powoduje trudności.
- Uczniowie mający duże wsparcie ze strony rodziny, ale posiadający jednocześnie deficyty społeczne i osobiste – to osoby, które nie posiadają stabilnej samooceny, dowartościowują się poprzez szkolną aktywność, dlatego przerwa w nauce jest dla nich szczególnie trudna. Mają tendencje do zamartwiania się, porównują się do innych, dominuje u nich krytyczna samoocena. Nawiązywanie i podtrzymywanie relacji rówieśniczych nie jest ich mocną stroną. Niezwykle istotną kwestią jest udzielenie im wsparcia informacyjnego oraz emocjonalnego.
- Uczniowie nieposiadający odpowiedniego wsparcia rodziny – charakterystyczne dla tych osób jest szukanie oparcia poza rodziną, najczęściej w środowisku rówieśniczym, tam też zaspokajają większość swoich potrzeb. Powodem takiego stanu rzeczy mogą być utrudnione relacje rodzinne lub uzależnienia, przemoc, choroby. Grupa rówieśnicza jest przestrzenią do rozładowania emocji, podważania samooceny i budowania poczucia własnej wartości. Te osoby z dużą trudnością przechodziły przez społeczną izolację i skutki tego mogą odczuwać przez długi czas. W konsekwencji dzieci te pozostawione są samym sobie w tej trudnej sytuacji i silnie odczuwają skutki kryzysu zarówno związanego z pandemią, jak i tego rodzinnego. Tej grupie uczniów w czasie ich pobytu w szkole, lecz także w trakcie ewentualnej ponownej izolacji należy poświęcić najwięcej uwagi.

Przedstawiony poniżej program ma na celu:

1. Kształtowanie prawidłowych postaw społecznych,
2. Rozwijanie umiejętności nawiązywania prawidłowych relacji z rówieśnikami,
3. Przygotowanie dzieci do rozsądnego i samodzielnego życia w społeczeństwie,
4. Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i opiekunów uczniów,
5. Poszerzanie wiedzy nauczycieli i opiekunów na temat prawidłowego rozwoju i funkcjonowania młodych ludzi oraz istotności nawiązywania i utrzymywania poprawnych relacji międzypokoleniowych,
6. Prowadzenie działań profilaktycznych utrzymujących satysfakcjonujący poziom zdolności opisany w punktach wcześniejszych.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Propagowanie aktywności i twórczego myślenia uczniów. 2. Wychowywanie samodzielnych, samodzielnie radzących sobie w życiu młodych ludzi.	- pogadanki, - praca indywidualna, - e-lekcje, - burze mózgów, - dramy, itp.	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotu, wychowawcy świetlicy szkolnej, opiekunowie samorządu szkolnego.	W trakcie roku szkolnego.	Uczniowie.
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachęcenie uczniów do udziału w różnego rodzaju pracach wolontaryjnych (np. praca w Samorządzie Szkolnym, udział w drużynach sportowych, udzielanie pomocy osobom potrzebującym tj. osobom starszym z DPSu, dzieciom z Domu Dziecka, udzielanie korepetycji osobom ze słabszymi wynikami w nauce, działanie na rzecz lokalnej społeczności), • zachęcanie uczniów do kandydowania oraz brania udziału w wyborach do Samorządu Uczniowskiego, • stworzenie gazetek tematycznych (np. uczenie warsztatu dziennikarskiego), • pozwalanie i zezwalanie uczniom na realizację ich pomysłów (np. nakręcenie reportażu, flashmoba, zorganizowanie akcji mikołajkowej dla domu dziecka, wsparcie schroniska dla zwierząt, zorganizowanie uczniowskiego wsparcia dla osób słabszych, tworzenie grup, które wspólnie się uczą, itp.), • organizowanie spotkań z osobami pełniącymi różne funkcje społeczne, posiadającymi różne zawody – dzięki temu uczniowie mogą poszerzyć swoje horyzonty i zweryfikować swoje dotychczasowe poglądy, • prowadzenie lekcji metodami aktywizującymi uczniów, • prowadzenie godzin wychowawczych: 				

	<ul style="list-style-type: none"> ○ uczenie, że każdy człowiek jest istotą niepowtarzalną i wartościową, ○ uczenie szacunku do drugiego człowieka, ○ akceptowanie inności, ○ świadomość czym jest niepełnosprawność, ○ zapoznanie uczniów z zasadami savoir vivre, ○ rozwijanie społecznej odpowiedzialności w uczniach według dewizy „nie pozostawaj obojętny”, ○ budzenie krytycyzmu przy jednoczesnym poszanowaniu wartości innych ludzi, itp. <ul style="list-style-type: none"> ● przeprowadzenie dyskusji na lekcji wychowawczej dotyczącej istnienia współczesnych autorytetów, ● edukowanie uczniów o odpowiedzialności karnej nieletnich za czyny o znamionach przestępstwa, ● promowanie zdrowego stylu życia – pokazywanie bezpiecznych i zespołowych form spędzania wolnego czasu, ● uczniowie są świadomi swoich praw – zapoznanie uczniów z Konwencją o Prawach Dziecka oraz Europejską Konwencją Praw Człowieka, ● organizacja warsztatów kształcących zdolności miękkie: asertywność, komunikacja werbalna i niewerbalna, radzenie sobie ze stresem, efektywne radzenie sobie w sytuacjach konfliktowych lub e-lekcji, ● organizowanie spotkań, wyjść, wycieczek oraz innych aktywności mających na celu wspieranie relacji między uczniami budowanie poprawnych kontaktów i naukę radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych. 			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie właściwych relacji między uczniami. 2. Ukazanie poprawnych i społecznie akceptowanych form relacji w grupie rówieśniczej. 3. Popularyzowanie dobrego zachowania. 4. Promowanie postaw tolerancyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - godziny wychowawcze, - zajęcia aktywizujące, - e-lekcje, - dramy. 	<p>Wychowawcy, nauczyciele przedmiotu, wychowawcy świetlicy szkolnej, opiekunowie Samorządu Uczniowskiego.</p>	<p>W trakcie roku szkolnego</p>	<p>Uczniowie.</p>
	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● podkreślanie wartości zachowań fair play podczas prowadzenia zajęć sportowych, ● treningi interpersonalne – na początku semestru, w sytuacjach nowych, trudnych bądź problemowych, ● przy współpracy specjalistów warsztaty koleżeńskie dla uczniów. Uczniowie będą mogli lepiej się poznać, odkryć łączące ich podobieństwa oraz przekonać się, że występujące różnice są korzystne dla nich i nie należy się ich obawiać, ● uczniowie uczestniczą w szkoleniu uczącym ich czym jest aktywne słuchanie, a czym tylko słyszenie. Podczas zajęć uczeni są jak jasno i w sposób bezpośredni wyrażać swoje potrzeby, prośby i oczekiwania 			

	względem innych osób.			
1. Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i opiekunów uczniów.	- prelekcje, - broszury, materiały informacyjne.	Zespół wychowawców.	W trakcie roku szkolnego.	Nauczyciele, wychowawcy, rodzice/opiekunowie uczniów.
	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówienie aktualnych problemów występujących między uczniami na różnym poziomie edukacji – geneza problemu, objawy, skutki, środki zaradcze, profilaktyka poprawnego zachowania, • poprawa kompetencji wychowawczych – dawanie dobrego przykładu własnym zachowaniem, • praca nad poprawą bądź utrzymaniem satysfakcjonującego poziomu zaufania dzieci i młodzieży do dorosłych, • zintensyfikowanie współpracy szkoły z poradnią w zakresie diagnozowania uczniów i podejmowania działań wspierających uczniów w realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej z nauczycielami i specjalistami ze szkół, z rodzicami i opiekunami prawnymi, • przeprowadzenie warsztatów dla rodziców ukierunkowanych na wspieranie uczniów przeżywających trudności po doświadczeniach związanych z sytuacją pandemiczną z udziałem specjalistów z poradni psychologiczno – pedagogicznej. 			

Część: Nienaruszalność cielesna i przeciwdziałanie wykorzystaniu dzieci

Wprowadzenie

Wykorzystanie seksualne dziecka rozumiane jako włączanie dziecka w aktywność seksualną z dorosłymi powszechnie oceniane jest negatywnie. Prowadzenie takich działań jest sprzeczne z panującymi normami obyczajowymi, kulturowymi i prawnymi w Polsce. Zjawisko uwodzenia dzieci w Internecie, określane w anglojęzycznej literaturze „groomingiem” jest to nawiązywanie szczególnej relacji pomiędzy osobą dorosłą a dzieckiem, w celu jego uwiedzenia i wykorzystania seksualnego. Seksuolodzy klasyfikują takich dorosłych jako osoby posiadające skłonności pedofilskie – osoba, która dopuszcza się takiego czynu najczęściej dąży do spotkania z młodym człowiekiem w świecie realnym i jego seksualnego skrzywdzenia lub wykorzystywania go do tworzenia własnej, dziecięcej pornografii. Każda forma groomingu jest głęboko krzywdząca dla młodego człowieka i pozostawia po sobie ślad na psychice.

Zadaniem opiekunów dzieci i nieletnich jest przeciwdziałać i nie dopuszczać do zaistnienia takich sytuacji. Z tego też powodu konieczne jest dbanie i ciągłe podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości istnienia zagrożenia u młodych ludzi. Nauczyciele i rodzice powinni również zapoznać się z metodami zmniejszającymi ryzyko pojawienia się takich sytuacji oraz być świadomym konsekwencji uwiedzenia dziecka przez osobę dorosłą w Internecie.

Problem uwodzenia i wykorzystywania dzieci przy użyciu Internetu istnieje od chwili upowszechniania dostępu do sieci osobom najmłodszym. Z tego powodu konieczne jest prowadzenie ciągłych działań profilaktycznych oraz pedagogizacji rodziców, opiekunów, nauczycieli i wychowawców młodych ludzi. Profilaktyka przemocy seksualnej wobec dzieci powinna odbywać się od najwcześniejszych lat w rodzinie, w szkole, w świetlicy. Jej działania powinny bazować nie tylko na dostarczaniu informacji o czyhających zagrożeniach, ale również na uczeniu młodych ludzi odpowiedniego zachowania w sieci oraz poza nią, umiejętności nawiązywania komunikacji przy jednoczesnej zdolności odmawiania i świadomości własnej wartości. Ponadto należy dziecku wskazać, gdzie i u kogo należy szukać pomocy.

Prezentowany Program Wychowawczo-Profilaktyczny wskazuje działania o charakterze prewencyjnym. Celem programu jest przygotowanie dzieci i młodzieży szkolnej do zachowania szczególnej ostrożności oraz reagowania w prawidłowy sposób w sytuacji stania się ofiarą bądź świadkiem takiego zdarzenia

Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego ma na celu:

1. Przeciwdziałanie wykorzystywaniu dzieci:
 - uświadamianie czym jest wykorzystywanie seksualne,
 - uświadamianie występowania granic cielesnej interakcji pomiędzy osobą dorosłą a młodym człowiekiem,
 - nauczenie gdzie i u kogo należy szukać pomocy,
 - pedagogizacja z omawianego tematu powinna dotyczyć: uczniów, nauczycieli, rodziców, opiekunów uczniów oraz inne zainteresowane osoby dorosłe.
2. Uświadamianie nienaruszalności cielesnej:
 - wytłumaczenie występowania różnic między przemocą a karaniem,
 - uświadamianie występowania granic personalnych i społecznych,
 - uświadamianie bezpieczeństwa w rodzinie,
 - przedstawianie miejsc, w których można szukać pomocy,
 - wyjaśnienie, jakie działania można podjąć w sytuacji naruszenia nietykalności,
 - pedagogizacja z omawianego tematu powinna dotyczyć: uczniów, nauczycieli, rodziców, opiekunów uczniów oraz inne zainteresowane osoby dorosłe.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnoza sytuacji problemowej. 2. Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie szkoły. 3. Współpraca z instytucjami, organizacjami.	- spotkania informacyjne z członkami całej społeczności szkolnej i specjalistami.	Wychowawcy, pedagog szkolny policja.	W trakcie roku szkolnego.	Cała społeczność szkolna.
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> informowanie społeczności szkolnej o istnieniu instytucji zajmujących się pomocą osobom pokrzywdzonym, w tym dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, wskazywanie osoby pierwszego kontaktu w szkole, umieszczenie w gablotkach szkolnych oraz na stronie internetowej szkoły, informacji na temat sposobów i miejsc, w których można otrzymać pomoc, edukacja na temat bezpieczeństwa osobistego w Internecie oraz w życiu realnym, co ma doprowadzić do ograniczenia występowania sytuacji ryzykownych, budowanie odporności i wspieranie młodych ludzi z grup ryzyka, diagnozowanie wiedzy uczniów na temat AIDS oraz chorób wenerycznych, praca profilaktyczna, uświadomienie odbiorców o skali zagrożenia w rodzinach oraz wyjaśnienie mechanizmów chronienia sprawców czynów zabronionych, syndrom sztokholmski – zajęcia prowadzone przez służby mundurowe (sposoby interwencji, kroki zaradcze). 			
1. Przeciwdziałanie przedwczesnej inicjacji seksualnej.	- warsztaty, szkolenia, dramy, - materiały informacyjne.	Wychowawcy, pedagog szkolny.	W trakcie roku szkolnego.	Uczniowie.
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> edukacja seksualna prowadzona przez osoby specjalizujące się w temacie, lekcja pt. „współczesne media, a rzeczywistość” – uczniowie starają się zinterpretować prawdziwy przekaz reklamowy, jak również podejść krytycznie do treści seksualnych w prezentowanych reklamach, debata na temat pornografii – nauczyciel sprawdza poziom wiedzy uczniów na temat pornografii oraz zagrożeń wynikających z oglądania i wzorowania się na zawartych tam treściach, szereg lekcji pt.: „Bądź bezpieczny”: <ul style="list-style-type: none"> uczniowie uczestniczą w szkolnym programie poświęconym profilaktyce infekcji HIV i zwalczaniu AIDS, 			

	<ul style="list-style-type: none"> ○ informowanie uczniów na temat anonimowego dostępu do testów na występowanie wirusa HIV oraz wskazywanie najbliższych placówek, które mogą wykonać takie badanie. ● trening asertywności – umożliwi uczniom bronienie się w sytuacjach zmuszania ich do czegoś. Odgrywanie przedstawionych tzn. sytuacji trudnych w parach (pod nadzorem specjalisty). 			
1. Przeciwdziałania nadużyciom i wykorzystaniu dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje informacyjne, - warsztaty, trening umiejętności, - dyskusje, - e-lekcje, - angażowanie się w pracę w projektach społecznych, medialnych. 	Wychowawcy, pedagog szkolny.	W trakcie roku szkolnego.	Uczniowie.
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● nauczyciele informują dzieci gdzie mogą i powinni szukać pomocy – helpline.org.pl niesie pomoc w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży w Internecie. ● nauka życzliwości, tolerancji i akceptowania samego siebie – uczniowie rozmawiają o swoich zainteresowaniach, pasjach, o tym co jest ich mocną stroną. ● trening asertywności pt.: „kiedy mówienie ‘nie’ oznacza, że jestem niegrzeczny” – warsztat przeprowadzony przez psychologa. ● szkolenie „wady i zalety stereotypów” – uświadomienie uczniom czym są stereotypy, jak się pozbyć nawyku stereotypowego myślenia – warsztat przeprowadzony przez psychologa lub e-lekcja. ● „czy to już jest krzywdzenie?” – szereg zajęć poświęconych agresji, przemocy i wykorzystywaniu dzieci i młodzieży. Zajęcia mają na celu uświadomić uczniom, jakie są ich prawa, jak rozpoznać zagrożenie i jak wyjść z niego obronną ręką – warsztat przeprowadzony przez psychologa lub e-lekcja. ● spotkanie z psychologiem z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - temat bezpieczeństwa w rodzinie. Zajęcia mają na celu uświadomienie młodzieży jakie czyny są dozwolone, a jakie nie powinny występować, ● informowanie dzieci i młodzieży w wieku szkolnym jak istotne znaczenie ma prowadzenie nadzoru sąsiedzkiego i nie pozostawanie obojętnym na cudzą krzywdę. Podejmowane interwencje w rodzinach, sąsiedztwie i grupach rówieśniczych poprzez poinformowanie odpowiednich dorosłych bądź odpowiednie instytucje, ● uczniowie zapoznani zostają z motywami przewodnimi kampanii społecznej: „Zły dotyk boli przez całe życie” oraz „Dotyk, który nie znika”. 				
1. Pedagogizacja opiekunów dzieci i młodzieży w wieku szkolnym na temat cyberprzemocy oraz nienaruszalności cielesnej osób	<ul style="list-style-type: none"> - spotkanie informacyjne, - e-szkolenie, - szkolenie. 	Wychowawcy, pedagog szkolny.	W trakcie roku szkolnego.	Rodzice/ opiekunowie uczniów, nauczyciele i wychowawcy.

nieletnich.	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenie dla opiekunów w jaki sposób uczyć dzieci i młodzież jak należy zachowywać się w Internecie oraz tłumaczyć, jakie konsekwencje może nieść ze sobą nierozważne użytkowanie z sieci, • pedagogizacja rodziców i nauczycieli uczniów na temat oznak nadużyć seksualnych wobec ich podopiecznych (objawy somatyczne, psychologiczne i behawioralne), • informowanie o skutkach doświadczenia cyberprzemocy, przemocy fizycznej, emocjonalnej czy seksualnej – szkolenie eksperta lub za pomocą e-szkolenia, • przeciwdziałanie przedwczesnej inicjacji seksualnej dzieci i młodzieży – opiekunowie uczą się informować dzieci i młodzież o konsekwencjach przedwczesnej inicjacji seksualnej, o wpływie na organizm, sposób funkcjonowania i psychikę człowieka, tłumaczą przyczyny, zainteresowanie tematyką seksualną ich rówieśników, itp. 			
<p>1. Promowanie udzielania stałej profilaktyki wobec zjawiska cyberprzemocy oraz uświadamianie, jakie działania należy podjąć w celu przeciwdziałania wykorzystaniu nieletnich oraz naruszania ich granic cielesnych.</p> <p>2. Pedagogizacja opiekunów/ rodziców dzieci na temat etapów rozwoju dzieci.</p> <p>3. Omawianie zjawiska przemocy oraz zapoznawanie się ze sposobami radzenia sobie z nimi.</p> <p>4. Przeciwdziałanie przemocy rodzinnej.</p>	<p>- spotkania z wychowawcą klas, pedagogiem szkolnym, - materiały informacyjne, - piknik szkolny, - e-szkolenia.</p>	<p>Wychowawcy, pedagog szkolny.</p>	<p>W trakcie roku szkolnego.</p>	
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczenie rodziców jak przeciwdziałać zjawisku przemocy elektronicznej np. informowanie w jaki sposób rozmawiać z młodym człowiekiem na temat jego aktywności w sieci, jakie symptomy zachowania mogą wskazywać na problemy z cyberprzemocą oraz w jaki sposób reagować lub e-szkolenie, • opiekunowie otrzymują informacje na temat organizacji, które zajmują się pomocą np. helpline.org.pl, • informowanie rodziców/ opiekunów uczniów o poszczególnych poziomach rozwoju dzieci oraz specyficznych zdolnościach rozumowania dziecka, • doszkalanie rodziców/ opiekunów na temat różnych objawów zachowań przemocowych (behawioralnych, emocjonalnych, itp.) oraz sposobach zapobiegania i przeciwdziałania występowania takich sytuacji, • piknik szkolny – spotkanie promujący konstruktywne sposoby spędzania wolnego czasu, • nauczyciele udzielają informacji o tym gdzie należy szukać doraźnej pomocy osobom, które uwięzione są w przemoc w rodzinie, • pedagogizacja rodziców/ opiekunów na temat seksualności ich dzieci oraz udzielanie wskazówek w jaki sposób i kiedy należy rozpocząć taki temat ze swoim dzieckiem, możliwych konsekwencji unikania tematu bądź traktowanie go jako temat tabu – szkolenie przeprowadzi seksuolog, wyspecjalizowany w temacie pedagog lub z pomocą e-szkolenia. 				

<p>1. Szkolenia z zakresu zapewniania uczniom i młodzieży szkolnej poczucia bezpieczeństwa oraz bezpieczeństwa faktycznego.</p> <p>2. Uczenie prawidłowych zachowań reagowania w sytuacjach kryzysowych oraz trudnych.</p> <p>3. Nawiązanie współpracy z organizacjami zewnętrznymi.</p>	<p>- szkolenia, - materiały informacyjne, - nawiązanie współpracy z podmiotami zewnętrznymi, - ćwiczenia w formie dram.</p> <p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenie informujące na temat odpowiedzialności za zapewnienie bezpieczeństwa uczniów w kontekście sytuacji kryzysowych, • uświadomienie istoty odpowiedzialności prawnej pracowników szkoły za zapewnienie bezpieczeństwa swoim uczniom, • nauczyciele nawiązują współpracę z instytucjami świadczącymi pomoc w omawianym temacie, • informowanie nauczycieli, w jaki sposób powinni podejmować się przeprowadzenia interwencji w sytuacji, gdy mają podejrzenia, że doszło do naruszenia cielesności ich podopiecznych, • opracowanie strategii bezpieczeństwa i reagowania w sytuacjach kryzysowych bądź przypomnienie procedur wraz z ich przećwiczeniem, • prowadzenie rejestru sprawców oraz kontrolowanie ich zachowania w przyszłości, utrzymywanie kontaktu z instytucjami obeznanymi w temacie oraz prowadzenie ciągłych działań z policją. 	<p>Specjalista ds. BHP.</p>	<p>wrzesień</p>	<p>Pracownicy szkoły.</p>
--	--	-----------------------------	-----------------	---------------------------

Część: Cyberprzemoc

Wprowadzenie

Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Cyberprzemoc” ma na celu ograniczenie i/lub całkowite wyeliminowanie zachowań agresywnych i przemocowych, realizowanych przy użyciu nowej technologii komunikacyjnej na terenie szkoły bądź poza nią.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Przeprowadzenie badań ewaluacyjnych diagnozujących występowanie zjawiska cyberprzemocy wśród społeczności szkolnej. 2. Sporządzenie pogłębionej analizy sytuacji problemowej. 3. Wyciągnięcie wniosków oraz opracowanie działań koniecznych do prowadzenie efektywnego Programu wychowawczo-profilaktycznego.	- przeprowadzenie badań, ewaluacji. Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none">• przeprowadzenie badania ankietowego wśród nauczycieli, wychowawców, chętnych rodziców/ opiekunów uczniów, dyrekcji szkoły, w celu zapoznania się z aktualnym poziomem zagrożenia,• sporządzenie analizy uzyskanych wyników,• Rada Pedagogiczna przy współpracy z Radą Rodziców tworzy propozycję działań wychowawczo-profilaktycznych mających na celu podjęcie działań prewencyjnych,• stałe monitorowanie przestrzegania regulaminu szkoły oraz analizowanie z przestrzeganiem, których reguł społeczność szkolna ma problem i co jest tego przyczyną.	Pedagog, wychowawcy, nauczyciele.	W ciągu roku szkolnego, 1 raz.	Cała społeczność szkolna.
1. Współpraca z rodzicami / opiekunami prawnymi uczniów w celu wyeliminowania zachowań przemocowych. 2. Opracowanie i upowszechnianie materiałów o zjawisku	- materiały edukacyjno-informacyjne, - e-lekcja, - spotkania z wychowawcami, nauczycielami, władzami szkoły, przedstawicielami policji, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,	Dyrekcja szkoły, pedagog, wychowawcy, nauczyciele.	Cały rok szkolny.	Rodzice / opiekunowie uczniów.

<p>cyberprzemocy, jego formach, prawnych konsekwencjach popełnienia czynu oraz sposobów reagowania w przypadku znalezienia się w takiej sytuacji.</p>	<p>Poradni Leczenia Uzależnień, psychologiem/ pedagogiem szkolnym.</p>			
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenie dla rodziców dotyczące cyberprzemocy, kontroli rodzicielskiej na telefonach dzieci oraz przepisów regulujących wykorzystywanie czyjegoś wizerunku w mediach • uświadamianie rodziców / opiekunów o istnieniu zjawiska cyberprzemocy – przygotowanie materiałów informacyjnych, przygotowanie spisu literatury przedmiotu oraz w miarę możliwości zapewnienie wskazanych pozycji, • przekazanie rodzicom / opiekunom prawnym uczniów programów edukacyjnych specjalnie przygotowanych do użytku domowego np. za pośrednictwem strony internetowej http://www.sieciaki.pl/, • udział w programach dotyczących promocji zdrowego trybu życia organizowanych aktualnie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej lub wprowadzenie w życie podobnej inicjatywy. 				
<p>1. Podnoszenie kompetencji oraz stałe doszkalanie w temacie przemocy elektronicznej. 2. Nawiązanie stałej współpracy z policją, lokalnym ośrodkiem uzależnień i ich wspieranie w przypadku pojawienia się cyberprzemocy na terenie szkoły.</p>	<p>- szkolenia, - przygotowanie materiałów informacyjno-edukacyjnym, - spotkania z przedstawicielami policji, psychologami, instytucjami/ organizacjami oferującymi wsparcie w przypadku wystąpienia cyberprzemocy.</p>	<p>Dyrekcja szkoły, nauczyciele informatyki lub inni wskazani nauczyciele.</p>	<p>Cały rok szkolny.</p>	<p>Nauczyciele i wychowawcy.</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poszerzenie wiedzy nauczycieli i wychowawców z tematyki cyberprzemocy poprzez prowadzenie licznych szkoleń wewnętrznych i zewnętrznych z przedstawicielami służb mundurowych oraz organizacji/ instytucji pomocowych, • wyznaczenie osoby-koordynatora (pedagog), która będzie reagowała na każdy sygnał pojawienia się przemocy elektronicznej w szkole i pomiędzy uczniami czy pracownikami szkoły poza terenem szkoły, • szkolenie z zakresu nowych mediów. 				

<p>1. Zaangażowanie rodziców / opiekunów do współpracy przy organizacji uroczystości szkolnych i klasowych oraz konkursów tematycznych.</p> <p>2. Promowanie bezpiecznego korzystania z Internetu.</p>	<p>- nawiązanie współpracy rodziców ze szkołą i współorganizowanie wydarzeń, - spotkania z wychowawcami, psychologiem, pedagogiem szkolnym, przedstawicielem policji, - e-lekcje.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele informatyki.</p>	<p>Cały rok szkolny, zgodnie z planem uroczystości szkolnych i konkursów.</p>	<p>Rodzice / opiekunowie uczniów.</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> współorganizacja klasowych i szkolnych konkursów związanych z tematyką bezpiecznego korzystania z Internetu, wychowawca zapoznaje rodziców / opiekunów uczniów z zasadami bezpiecznego korzystania z sieci oraz informowanie ich o sposobach przeciwdziałania cyberprzemocy. 				
<p>1. Edukacja medialna mające na celu kształtowanie wysokiego poziomu rozwoju intelektualnego i wiedzy.</p> <p>2. Uświadomienie uczniom znaczenia nowych mediów oraz zagrożeń, jakie są z nim związane.</p>	<p>- udział w uroczystościach, - godzina wychowawcza, wykłady, - godziny wychowawcze, - analiza reklam zamieszczanych w Internecie, TV, gazetach.</p>	<p>Nauczyciele informatyki, wychowawcy.</p>	<p>Cały rok szkolny, zgodnie z planem pracy.</p>	<p>Uczniowie.</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> zapoznanie uczniów z zaletami i wadami korzystania z nowych mediów, zwrócenie uwagi na problematykę zjawiska, związaną przede wszystkim z możliwymi konsekwencjami tego typu działań, zarówno dla ofiary, jak i sprawcy cyberprzemocy, przygotowanie uczniów do krytycznego i selektywnego odbioru treści znalezionych w Internecie, uczniowie dokonują analizy reklam (telewizyjnych). udział szkoły w „Ogólnopolskiej akcji DBI” (Dzień bezpiecznego internetu). przeprowadzenie zajęć przez nauczycieli informatyki dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu, prezentacja filmów edukacyjnych i portali dla dzieci. 				
<p>1. Zwiększanie wiedzy uczniów na temat cyberprzemocy, prewencji oraz reagowaniu w przypadku pojawienia się zagrożenia.</p>	<p>- e-lekcje, - spotkanie z specjalistą ds. uzależnień, przedstawicielem policji.</p>	<p>Nauczyciele informatyki i zajęć komputerowych, wychowawcy.</p>	<p>Cały rok szkolny.</p>	<p>Uczniowie.</p>

<p>2. Zapoznanie uczniów i wychowanków z występującymi formami cyberprzemocy oraz skutecznym sposobom przeciwdziałania zjawisku.</p>	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podczas zajęć prowadzonych przez przedstawiciela policji, należy zapoznać uczniów czym jest cyberprzemoc, • uświadomienie podopiecznym jakie emocje może wywołać cyberprzemoc u ofiary oraz jakie są jej konsekwencje, • wypracowanie aktywnej postawy reagowania na różne formy przemocy u uczniów. 			
<p>1. Propagowanie zasad dobrego zachowania w Internecie. 2. Rozwijanie świadomości bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez uczniów. 3. Promowanie wśród uczniów zasad poprawnego zachowania się w świecie wirtualnym. 4. Zaangażowanie uczniów w projekty o tematyce przeciwdziałaniu cyberprzemocy oraz uzależnieniu od korzystania z nowych mediów.</p>	<p>- spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym, policją, - udział w uroczystościach, - burza mózgow, - e-lekcja, - praca indywidualna i w grupach, - godziny wychowawcze.</p>	<p>Pedagog, pedagog specjalna, psycholog, nauczyciele informatyki i zajęć komputerowych, wychowawcy.</p>	<p>Cały rok szkolny, zgodnie z planem nauczania oraz w miarę potrzeb.</p>	<p>Uczniowie.</p>
	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bieżące działania we wszystkich klasach dotyczące przeciwdziałania hejtom rówieśniczym • informowanie uczniów o konieczności ochrony swoich danych osobowy oraz ewentualnych konsekwencjach wynikających z ich niedopilnowania – pogadanka prowadzona podczas godziny wychowawczej, • podczas zajęć uczniowie opracowują model odpowiedniego zachowania w sytuacji stania się ofiarą, świadkiem lub sprawcą przemocy elektronicznej, • promocja bezpiecznych stron internetowych i oprogramowania zabezpieczającego przed niepożądanymi treściami na szkolnej stronie internetowej, • godzina wychowawcza poświęcona odpowiednim i konstruktywnym formom spędzania wolnego czasu w Internecie, • poruszanie na zajęciach lekcyjnych zagadnień związanych z netykietą i bezpiecznym korzystaniem z Internetu. 			
	<p>- projekcje filmów podczas godziny wychowawczej.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele informatyki i zajęć komputerowych.</p>	<p>Zgodnie z programem wychowawczym klasy.</p>	<p>Uczniowie.</p>

	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • projekcje filmów związanych z cyberprzemocą wskazanych przez specjalistów współpracujących ze szkołą. 			
1. Zaangażowanie młodych ludzi do aktywnego działania w sytuacji pojawienia się zjawiska cyberprzemocy. 2. Udział w kampaniach, wydarzeniach oraz projektach społecznych uświadamiającego powagę zjawiska.	- kampanie społeczne, - skrzynka zaufania.	Dyrekcja szkoły, pedagog, wychowawcy.	Cały rok szkolny.	Uczniowie.
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • zachęcanie uczniów do udziału w kampaniach społecznych np. tych promujących zdrowy i aktywny styl życia, • umieszczenie na terenie szkoły tzw. skrzynki zaufania, która pozwala uczniom w anonimowy sposób informować o problemach swoich lub swoich znajomych z klasy czy szkoły. Wychowawcy klas przybliżają swoim podopiecznym jak przebiega procedura interwencyjna oraz podejmują odpowiednie działania, w przypadku każdego zgłoszenia, • szkoła zapewnia osobom poszkodowanym oraz świadkom danego zdarzenia o charakterze przemocowym, pomoc psychologiczną (za zgodną prawnych opiekunów uczniów), • nauczyciele i wychowawcy klas pracują nad wzmocnieniem relacji oraz stałym budowaniem zaufania pomiędzy młodym człowiekiem, a psychologiem/ pedagogiem szkolnym/ nauczycielem. 			

Część: Środki psychoaktywne

Wprowadzenie

Poniższa część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Środki psychoaktywne” ma na celu, opisane w Rozporządzeniu, skuteczne przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów naszej szkoły, w szczególności charakteryzujących się nieprzestrzeganiem przyjętych dla danego wieku zwyczajowych norm i wymagań, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego oraz jego otoczenia społecznego.

Działalność wychowawcza

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Przeprowadzenie badań ewaluacyjnych diagnozujących występowanie problemu zażywania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież szkolną. 2. Sporządzenie pogłębionej analizy sytuacji problemowej. 3. Wyciągnięcie wniosków oraz opracowanie działań koniecznych do prowadzenie efektywnego Programu wychowawczo-profilaktycznego.	- prowadzenie badań, ewaluacji. Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none">przeprowadzenie badania ankietowego wśród nauczycieli, wychowawców, chętnych rodziców/ opiekunów uczniów, dyrekcji szkoły, w celu zapoznania się z aktualnym poziomem podatności środowiska bądź aktualnie istniejącym zagrożeniem, ilością sytuacji problemowych wśród uczniów szkoły,sporządzenie analizy uzyskanych wyników z badania ewaluacyjnego oraz zapoznanie z nimi całej społeczności szkolnej,Rada Pedagogiczna przy współpracy z Radą Rodziców tworzy propozycję działań wychowawczo-profilaktycznych mających na celu wypracowanie odpowiednich działań prewencyjnych,stałe monitorowanie przestrzegania regulaminu szkoły oraz analizowanie z przestrzeganiem, których reguł społeczność szkolna ma problem i co jest tego przyczyną,wychowawcy klas/ wyznaczony do zadania nauczyciel dokonuje analizy środowiska lokalnego, domowego oraz szkolnego, w którym przebywają uczniowie, pod kątem styczeńności lub ewentualnego zażywania	Wychowawcy klas IV – VII, pedagog szkolny, dyrekcja szkoły.	Na bieżąco.	Cała społeczność szkolna.

	substancji psychoaktywnych.			
1. Poszerzenie wiedzy rodziców / opiekunów prawnych, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji.	- spotkanie z psychologiem, pedagogiem szkolnym, pracownikami poradni, policją. - e-szkolenie, - nawiązanie współpracy z policją, poradnią ds. przeciwdziałania narkomanii.	Pedagog szkolny, wychowawcy klas, dyrekcja szkoły, higienistka szkolna.	Na bieżąco.	Rodzice / opiekunowie uczniów, nauczyciele i wychowawcy.
2. Dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom / opiekunom prawnym na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji, o których mowa we wstępie do niniejszego dokumentu.	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie kompetencji nauczycieli i rodziców/ opiekunów uczniów poprzez udział w szkoleniu w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej, • przedstawienie rodzicom / opiekunom uczniów źródeł informacji na temat profilaktyki antynarkotykowej dostępnych w Internecie (strony Ośrodka Rozwoju Edukacji, Krajowego Biura Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii), • informowanie rodziców podczas zebrań o instytucjach, do których mogą się zgłosić o pomoc w razie wystąpienia problemu, • współpraca z lokalnymi instytucjami przeciwdziałającymi uzależnieniom i narkomanii w kwestii dostarczenia materiałów niezbędnych do posiadania odpowiedniej wiedzy oraz współpraca podczas opracowywania autorskich materiałów informacyjnych. 			
3. Opracowanie i upowszechnianie materiałów z zakresu edukacji zdrowotnej, ze szczególnych uwzględnieniem zdrowego żywienia i aktywności fizycznej, skierowanych do nauczycieli i rodziców.				
4. Poradnictwo psychoedukacyjne				

dla rodziców / opiekunów uczniów prowadzone przez szkolnych specjalistów.				
1. Pedagogizacja rodziców / opiekunów prawnych na zebraniach w zakresie m.in. przeciwdziałania ryzykownym zachowaniom związanym z używaniem substancji psychoaktywnych.	- spotkania z wychowawcami, - spotkania z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, - organizowanie dyżurów pomocowych, - prelekcje.	Wychowawcy klas, pedagog szkolny, higienistka szkolna, dyrekcja szkoły.	Na bieżąco.	Rodzice /opiekunowie uczniów.
2. Spotkania rodziców / opiekunów prawnych z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na terenie szkoły.	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawienie rodzicom / opiekunom uczniów czynników zwiększających ryzyko sięgania po środki psychoaktywne, • informowanie rodziców / opiekunów uczniów o instytucjach, do których mogą się zgłosić o pomoc w razie wystąpienia problemu, • przekazywanie rodzicom / opiekunom uczniów materiałów dotyczących środków psychoaktywnych, uzależnień i ich przeciwdziałaniu, • organizacja spotkań w formie prelekcji z pracownikami lokalnej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, pracownikami instytucji przeciwdziałających uzależnieniom i narkomanii oraz policji. 			
1. Informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców / opiekunów prawnych o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.	- spotkanie z rodzicami/ opiekunami uczniów.	Wychowawcy klas.	Początek roku szkolnego.	Rodzice / opiekunowie uczniów, uczniowie.
Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • informowanie o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią podczas zebrania klasowego, • udostępnienie Programu Profilaktyki oraz procedur na stronie internetowej szkoły oraz poinformowanie rodziców / opiekunów prawnych o możliwości zapoznania się z takim programem, • umożliwienie rodzicom / opiekunom prawnym konsultacji z pedagogiem szkolnym w sprawie możliwych konsekwencji zaistniałego zagrożenia. 				

	- godzina wychowawcza, - prelekcje.	Wychowawcy klas	Na bieżąco	Uczniowie
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawienie programu profilaktyki oraz procedur postępowania w razie wystąpienia problemu związanego z niebezpiecznymi substancjami na terenie szkoły podczas godziny wychowawczej, • precyzyjne wyjaśnienie konsekwencji szkolnych związanych z posiadaniem bądź używaniem substancji psychoaktywnych, • organizacja prelekcji w celu wyjaśnienia procedur związanych z sytuacjami zagrożenia narkomanią. 				
1. Przeprowadzenie wśród nauczycieli i wychowawców szkolenia zwiększającego wiedzę dotyczącą rozpoznawania oraz przeciwdziałania zagrożeń płynących z używania substancji psychoaktywnych przez uczniów.	- szkolenia, e-szkolenia, - spotkania z specjalistami , policją, psychologami, itp.	Dyrekcja szkoły, pedagog szkolny.	Na bieżąco.	Nauczyciele i wychowawcy.
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenie nauczycieli w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej i/lub zapoznanie nauczycieli z e-szkoleniem Akademii Aktywnej Edukacji pt.: „Nowe obowiązki szkoły w zakresie przeciwdziałania narkomanii”, które wynikają z rozporządzenia MEN z 18 sierpnia 2015r, • organizacja spotkania z pracownikami policji – zapoznanie nauczycieli z konsekwencjami prawnymi i dostępnymi metodami reakcji na zidentyfikowany problem, • zapoznanie nauczycieli/wychowawców z psychofizycznymi symptomami zażywania substancji psychoaktywnych, możliwymi konsekwencjami zdrowotnymi oraz krokami, które należy podjąć w sytuacji rozpoznania sytuacji problemowej, • doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki podczas szkolenia na temat zażywania środków i substancji psychoaktywnych, • zapoznanie Rady Pedagogicznej z materiałami dotyczącymi działań antynarkotykowych i antyuzależnieniowych dostępnymi na stronie internetowej Ośrodka Rozwoju Edukacji, • zwiększenie kwalifikacji pedagoga szkolnego w kwestii przeciwdziałania używaniu środków psychoaktywnych w celu zapewnienia możliwości konsultacji. 				

<p>1. Zapoznanie nauczycieli z dostępnymi narzędziami profilaktycznymi.</p> <p>2. Analiza relacji pomiędzy opiekunami dzieci, młodzieży szkolnej.</p> <p>3. Nawiązanie bliższej współpracy pomiędzy opiekunami uczniów w celu eliminowania czynników ryzyka związanych z możliwością zażywania/ kontaktu z substancjami psychoaktywnymi.</p>	<p>- szkolenia, - badanie ewaluacyjne, - spotkanie z psychologiem, - tworzenie procedur.</p>	Dyrekcja szkoły.	Na bieżąco.	Nauczyciele i wychowawcy.
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie nauczycieli z programem „Szkolna Interwencja profilaktyczna”, rekomendowanym przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, • zapoznanie nauczycieli z występującymi w otoczeniu czynnikami ryzyka zażywania lub nadużywania substancji psychoaktywnych, • zapoznanie nauczycielami z czynnikami chroniącymi oraz osłabianie czynników ryzyka poprzez wzmacnianie czynników chroniących, • zapoznanie nauczycieli z Procedurą Niebieskiej Karty. 				
<p>1. Udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców / opiekunów uczniów w przypadku używania środków i substancji opisanych we wstępie do niniejszego dokumentu.</p> <p>2. Uświadamianie rodziców / opiekunów uczniów oraz samych zainteresowanych miejscach, w których mogą szukać pomocy w razie wystąpienia problemu.</p>	<p>- materiały informacyjne i edukacyjne.</p>	Nauczyciele, wychowawcy klas, pedagog szkolny, higienistka szkolna.	Na bieżąco.	Rodzice / opiekunowie uczniów, uczniowie.
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opracowanie oraz prezentacja w szkole materiałów we współpracy z lokalną poradnią ds. przeciwdziałania narkomanii oraz policją, • organizacja wśród uczniów konkursu na najlepszy plakat dotyczący poszczególnych instytucji, w których uczniowie mogą szukać pomocy w razie wystąpienia problemu. Konkurs poprzedzony lekcjami wychowawczymi informującymi o dostępnych możliwościach. 				
<p>1. Spotkania z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Centrum Leczenia Uzależnień, policji oraz Ośrodkiem Poradnictwa i</p>	<p>- pogadanki, - prelekcje, - spotkania ze specjalistami.</p>	Nauczyciele, wychowawcy klas, pedagog szkolny, higienistka szkolna.	W miarę potrzeb.	Uczniowie.

<p>Interwencji Kryzysowej.</p> <p>2. Informowanie uczniów na temat konsekwencji prawnych związanych z posiadaniem i używaniem nielegalnych środków.</p>	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie spotkania informującego dla uczniów o zagrożeniach płynących z przyjmowania środków psychoaktywnych, • organizacja prelekcji dotyczącej niebezpieczeństwa związanego z przyjmowaniem środków zastępczych (dopalaczy) - zmiany zachodzące w ciele i mózgu człowieka, • indywidualne spotkania specjalistów z uczniami, u których zidentyfikowano problem przyjmowania środków psychoaktywnych, • informowanie uczniów na godzinach wychowawczych o konsekwencjach prawnych związanych z posiadaniem nielegalnych substancji, • opracowanie materiałów we współpracy z lokalną poradnią ds. przeciwdziałania narkomanii oraz policją, • stała współpraca z Centrum Leczenia Uzależnień oraz z Ośrodkiem Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej. 			
<p>1. Organizacja aktywności angażujących uczniów w poznawanie obowiązującego prawa.</p>	<p>- konkursy.</p>	<p>Nauczyciele.</p>	<p>Na bieżąco.</p>	<p>Uczniowie.</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konkurs na najlepszą pracę plastyczną przedstawiającą konsekwencje prawne związane z naruszeniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, • konkurs na najlepszy wytwór poetycki związany z promowaniem zdrowego trybu życia. 				
<p>1. Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów i wychowanków.</p> <p>2. Kształtowanie wśród uczniów postaw zapobiegających podatności na ryzyko kontaktu ze środkami psychoaktywnymi.</p> <p>3. Kształtowanie w uczniach chęci dbania o swoje bezpieczeństwo.</p>	<p>- lekcje wychowawcze, - e-lekcje.</p>	<p>Wychowawcy klas.</p>	<p>W miarę potrzeb.</p>	<p>Uczniowie.</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze dotyczące działania i niebezpieczeństwa, jakie niesie ze sobą używanie środków psychoaktywnych. 				
<p>1. Wdrażanie zewnętrznych programów wspomagających rozwój umiejętności</p>	<p>- publikacje, wzory lekcji, - e-lekcja, - współpraca z Poradnią</p>	<p>Pedagog szkolny, wychowawcy klas.</p>	<p>Na bieżąco.</p>	<p>Uczniowie.</p>

społecznych.	Psychologiczno-Pedagogiczną, lokalnym Wolontariatem.			
Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> wykorzystanie publikacji „Scenariusze zajęć z zakresu kształtowania umiejętności psychospołecznych uczniów w praktyce szkolnej” opublikowanej na stronie internetowej Ośrodka Rozwoju Edukacji, współpraca z poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w zakresie rozszerzania wykorzystywanych metod rozwoju umiejętności społecznych, współpraca z lokalnym wolontariatem. 				
1. Zróżnicowanie form pracy z uczniami mające na celu zwiększenie ich zaangażowania w proces nauczania.	- aktywizujące formy pracy z uczniem, - pogadanki, - wolontariat.	Nauczyciele przedmiotów, wychowawcy klas.	Na bieżąco.	Uczniowie.
Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> zaangażowanie uczniów do udziału w różnych formach wolontariatu (wolontariat na rzecz osób młodszych, rówieśników, osób starszych, niepełnych, niepełnosprawnych, wolontariat na rzecz zwierząt, zabytków, przyrody itp.), organizacja wymiany uczniowskiej między miastami lub krajami, udział w rajdach, wycieczkach szkolnych, organizacja dnia poświęconego kulturze danego kraju, uświadamianie uczniów na tematy dotyczące bieżących spraw dotyczących całego świata np.: niebieski wieloryb, cyberprzemoc, problem rasizmu i nietolerancji odmienności, zapoznanie uczniów z historią regionu, w którym mieszkają, rozwijanie świadomości multikulturowości wielu społeczeństw. 				
1. Kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji. 2. Rozwijanie umiejętności życiowych u uczniów przez ćwiczenie odpowiednich	- aktywność fizyczna, - e-lekcje, - pogadanki.	Nauczyciele przedmiotów, wychowawcy klas.	Na bieżąco.	Uczniowie.
Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> promocja aktywności fizycznej jako metody radzenia sobie ze stresem, zaproszony lekarz prowadzi pogadankę na temat właściwego odżywiania i jego wpływu na ciało, mózg oraz radzenie sobie ze stresem, higienistka szkolna prowadzi zajęcia uzupełniające wiedzę uczniów na temat higieny osobistej, wyrabianie wrażliwości estetycznej. 				

postaw.				
1. Kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.	- godziny wychowawcze, pogadanki, - dramy, dyskusje, „burze mózgów”, konkursy.	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotów.	W ciągu całego roku szkolnego.	Uczniowie.
2. Rozwijanie w uczniach umiejętności podejmowania autonomicznych decyzji.	Działania zaplanowane do realizacji:			
3. Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia i patrzenia na problem z wielu możliwych perspektyw.	<ul style="list-style-type: none"> • udział uczniów w lekcjach z wyświetlanym materiałem dotyczącym niebezpiecznych substancji i sytuacji, które mogą być ryzykowne, • prowadzenie zajęć wychowawczych z odgrywaniem scenek z możliwymi sytuacjami stanowiącymi zagrożenie np.: namawianie do zakupu narkotyków, do spożywania alkoholu, do zamieszczania obraźliwych dla kogoś zdjęć z ich podobizną w mediach społecznościowych, itp., • dyskusje, „burze mózgów”, rozwiązywanie problemów w grupach, na zgłoszone przez uczniów tematy, przeprowadzone podczas godziny wychowawczej. 			
1. Kształtowanie asertywnych postaw wobec niepożądanych zjawisk.	- e-lekcja, - godziny wychowawcze; - zewnętrzne propozycje programu profilaktycznego (MEN).	Wychowawcy klas, pedagog szkolny.	Na bieżąco.	Uczniowie.
	Działania zaplanowane do realizacji:			
	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawca/ pedagog szkolny prowadzi lekcję na temat asertywności i właściwego formułowania i obrony swojego zdania; • lekcje wychowawcze poświęcone sposobom wyrażania skrajnych uczuć w akceptowalny społecznie sposób; 			
1. Kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu.	- promowanie wśród uczniów zasad zdrowego żywienia oraz informowanie o korzyściach, które z niego płyną.	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów.	Na bieżąco.	Uczniowie.
	Działania zaplanowane do realizacji:			
	<ul style="list-style-type: none"> • połączone działania na lekcjach przyrody/biologii oraz wychowania fizycznego, uświadamiające uczniom codzienne wymagania kaloryczne organizmu, • organizacja konkursu uczniowskiego na najlepszy plakat informujący o zasadach zdrowego odżywiania, 			

	<ul style="list-style-type: none"> • umożliwienie uczniom dostępu do wody pitnej w czasie zajęć edukacyjnych, • udział w zawodach biegowych organizowanych w pobliżu placówki, poprzedzony przygotowaniem do startu, • organizacja warsztatów relaksacyjnych. 		
- projekcje filmów.	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów.	Na bieżąco.	Uczniowie.
Działania zaplanowane do realizacji:			
<ul style="list-style-type: none"> • projekcja filmu dokumentalnego wśród uczniów od 12 roku życia <i>Dzieci z Leningradzkiego</i> ukazującego dramatyczną sytuację bohaterów filmu oraz spustoszenie jakie wyrządzają w ich organizmach uzależnienia, • projekcja, wśród uczniów od 13 roku życia, filmu Morgana Spurlocka – <i>Super Size Me</i>, w celu uświadomienia niebezpieczeństwa płynącego z prowadzenia niezdrowego trybu życia, • projekcja filmu dokumentalnego wśród uczniów <i>Murderball – gra o życie</i>, który jest opowieścią o ludziach pełnych pasji, determinacji i wewnętrznej siły. 			
- zaangażowanie uczniów w projekty o tematyce zdrowotnej.	Opiekun Samorządu Uczniowskiego, Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, higienistka szkolna.	Na bieżąco.	Uczniowie.
Działania zaplanowane do realizacji:			
<ul style="list-style-type: none"> • organizacja konkursu na najlepszy projekt plastyczny w tematyce profilaktyki antyalkoholowej/ antynarkotykowej etc., • organizacja obchodów Dnia Ziemi, • budowa reprezentacji szkolnej w różne dyscypliny sportowe, • organizacja dodatkowych zajęć wychowania fizycznego z nietypowych dyscyplin sportowych, celem tworzenia możliwości uczniom odnalezienia pasji sportowej. 			
- uświadamianie uczniom problemu związanego z chorobą AIDS i innymi chorobami cywilizacyjnymi.	Wychowawcy klas, higienistka szkolna.	Na bieżąco.	Uczniowie.
Działania zaplanowane do realizacji:			

	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze dotyczące tematyki chorób cywilizacyjnych, • zaproszenie ekspertów, którzy opowiedzą o chorobach cywilizacyjnych i odpowiedzą na pytania uczniów z tego zakresu. 			
	- promocja zdrowego i aktywnego trybu życia we wsparciu rozpoznawanych sportowców, podróżników itp.	Opiekun Samorządu Uczniowskiego, Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, higienistka szkolna, pedagog szkolny.	Na bieżąco.	Uczniowie.
Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • organizacja spotkania z absolwentami szkoły, którzy osiągnęli sukcesy w sporcie, • prelekcje podróżników na temat ich osiągnięć i sposobu w jaki osiągnęli zamierzony cel. 				

Działalność profilaktyczna:

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca	Typ profilaktyki
1. Realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców / opiekunów prawnych programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii określonym w przepisach wydanych na	- wspieranie uczniów ze środowisk marginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym.	Nauczyciele przedmiotów, wychowawcy klas, pedagog szkolny, dyrekcja szkoły.	Na bieżąco.	Rodzice / opiekunowie prawni, uczniowie.	Selektywna.
Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, • indywidualne rozmowy z uczniami na temat właściwych postaw wobec niebezpiecznych środków, zapewnienie uczniowi zaufanego miejsca, do którego może zgłosić się o pomoc, • angażowanie uczniów w kółka zainteresowań, rozwój sprawności fizycznej na dodatkowych zajęciach, • zachęcenie ucznia do zapoznania się z literaturą bliską jego zainteresowaniom. 					

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Część: Prawidłowe relacje rodzinne, a rozbite rodziny, eurosieroctwo, przemoc w rodzinie

podstawie art. 7 ust. 5 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.	- pomoc uczniom z rozpoznanymi wczesnymi objawami używania środków psychoaktywnych.	Nauczyciele przedmiotów, wychowawcy klas, pedagog szkolny, dyrekcja szkoły.	W razie wystąpienia problemu.	Rodzice / opiekunowie uczniów, uczniowie.	Wskazująca.
	Działania zaplanowane do realizacji:				
	<ul style="list-style-type: none"> zapewnienie uczniowi wewnątrzszkolnego indywidualnego opiekuna, który wzbudza zaufanie wśród podopiecznych szkoły, konsultacja problemu z rodzicami / opiekunami prawnymi ucznia. Przedstawienie możliwych miejsc, w których mogą szukać pomocy, angażowanie ucznia w działalność pozalekcyjną, konsultacje ze specjalistyczną poradnią ds. uzależnień. 				
- wspieranie miejsc o zwiększonym narażeniu na kontakt z niebezpiecznymi środkami, w szczególności miejsc gdzie organizowane są spotkania młodzieży szkolnej.	Pedagog szkolny.	W razie wystąpienia problemu.	Uczniowie.	Selektywna.	
Działania zaplanowane do realizacji:					
<ul style="list-style-type: none"> kontakt z właścicielem klubu czy dyskoteki, w której organizowana jest reklamowana w szkole impreza. informowanie policji o ewentualnych przypadkach pojawienia się niebezpiecznych substancji w trakcie imprezy. 					
- zapewnienie wsparcia rodzinom uczniów, którzy mają problem z używaniem substancji psychoaktywnych.	Nauczyciele przedmiotów, wychowawcy klas, pedagog szkolny, dyrekcja szkoły.	W razie wystąpienia problemu.	Rodzice / opiekunowie uczniów, uczniowie.	Wskazująca.	
Działania zaplanowane do realizacji:					
<ul style="list-style-type: none"> prowadzenie działań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zapewnienie możliwości konsultacji z psychologiem, organizacja spotkań rodziców / opiekunów prawnych z uczniem oraz specjalistą z poradni ds. uzależnień. 					

	- zapewnienie dostępności pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom szkoły.	Wychowawcy klas, dyrekcja szkoły, pedagog szkolny.	Na bieżąco.	Uczniowie.	Uniwersalna.	
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • ustalenie dyżuru psychologa, w czasie którego wspiera rozwiązywanie problemów natury psychologicznej występujących wśród uczniów, • upublicznienie danych dotyczących dostępności psychologa/pedagoga szkolnego oraz możliwych dostępnych terminów przyjęć uczniów przez tych specjalistów, zarówno zatrudnionych w szkole jak i w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, • budowanie zaufania do psychologa podczas godzin wychowawczych – zapraszanie psychologa na zajęcia, prezentacja interesującego uczniów tematu. 					
1.	Przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej.	- rozszerzenie oferty pozalekcyjnych zajęć sportowych i kulturalnych.	Nauczyciele przedmiotów.	Na bieżąco.	Uczniowie.	Uniwersalna.
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • organizacja zajęć pływackich na najbliższym dostępnym basenie, • uformowanie szkolnych drużyn w różne dyscypliny sportowe, reprezentujących szkołę na zawodach, • umożliwienie uczniom nauki gry w szachy, • utworzenie kółka teatralnego, • wybór uczniów do udziału w konkursach recytatorskich, • organizacja muzycznego zespołu szkolnego, • prowadzenie kółka plastycznego rozwijającego zdolności artystyczne, • realizacja innowacji pedagogicznej - Poszerzenie oferty edukacyjnej szkoły poprzez organizację „zielonych i białych szkół” - autorzy: Krzysztof Warchoł, Magdalena Grzeszczak, Krzysztof Sacała, Lucyna Kędzior. • realizacja innowacji pedagogicznej - Zakręcony rowerowy rok szkolny 2023/2024 w Szkole Podstawowej nr 23 w Rzeszowie im. Jana Pawła II w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 5 w Rzeszowie, autorzy: Krzysztof Warchoł, Magdalena Grzeszczak, Krzysztof Sacała . 					
	- poszerzanie horyzontów uczniów przez prezentację osiągnięć i sukcesów znanych ludzi.	Nauczyciele przedmiotów.	Na bieżąco.	Uczniowie.	Uniwersalna.	

	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyświetlanie cyklu dokumentów telewizji Discovery – „Himalaiści”, • organizacja spotkań z interesującymi ludźmi, podróżnikami, • wyświetlenie filmu „Mój biegun”, • zapoznanie uczniów z osiągnięciami Jana Doby, • zachęcanie uczniów do zapoznawania się z literaturą opisującą osiągnięcia polskich podróżników, • przygotowanie przez uczniów prezentacji dotyczącej wybitnych polskich sportowców takich jak np. Robert Lewandowski, Marcin Gortat, Robert Korzeniowski, Mateusz Kusznierewicz, Jagna Marczułajtis, Kamila Skolimowska. • konkurs plastyczny na znaczek - plaketkę promujące „Zakręcony rowerowy rok szkolny 2023/2024”, • przyjazdy na rowerze dzieci i młodzieży do szkoły przez cały rok szkolny 2023/2024, • organizowanie klasowych jednodniowych wycieczek rowerowych pod hasłem „Rzeszów – moja mała ojczyzna - poznajemy rzeszowskie ścieżki i szlaki rowerowe”, • organizacja 3-4 dniowych „Rowerowych zielonych szkół”, • spotkania ze znanymi kolarzami i działaczami kolarskimi, • udział w Kampanii „Rowerowy Maj” 2024 w Rzeszowie. 				
	- zapewnienie wsparcia uczniom, którzy nie mogą brać udziału w bardziej atrakcyjnych zajęciach pozalekcyjnych ze względu na stan finansowy rodziny.	Wychowawca klasy, pedagog szkolny.	W razie wystąpienia potrzeby.	Uczniowie.	Wskazująca.
	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie uczniów z rodzin o złej sytuacji finansowej. 				
1. Kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji przez uczniów i wychowanków, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych.	- informowanie uczniów o ryzyku związanym z zażywaniem środków psychoaktywnych.	Pedagog szkolny, wychowawcy klas.	Na bieżąco.	Uczniowie.	Uniwersalna.
	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie lekcji wychowawczej informującej o zagrożeniach płynących z przyjmowania środków psychoaktywnych, • organizacja prelekcji dotyczącej niebezpieczeństwa związanego z przyjmowaniem dopalaczy; 				

	<ul style="list-style-type: none"> indywidualne spotkania ze specjalistami z uczniami, u których zidentyfikowano problem przyjmowania środków psychoaktywnych. 				
- kształtowanie postaw i metod sprzeciwiania się sytuacjom stwarzającym zagrożenie.	Wychowawcy klas.	Na bieżąco.	Uczniowie.	Uniwersalna.	
Działania zaplanowane do realizacji:					
<ul style="list-style-type: none"> prowadzenie zajęć wychowawczych z odgrywaniem scenek z możliwymi sytuacjami stanowiącymi zagrożenie, udział uczniów w lekcjach z wyświetlanym materiałem dotyczącym niebezpiecznych substancji i sytuacji, które mogą być ryzykowne, ćwiczenie asertywności na godzinie wychowawczej. 					
- określenie jasno sprecyzowanych zasad obowiązujących w szkole, zapoznanie z nimi uczniów.	Wychowawcy klas.	Początek roku szkolnego.	Uczniowie.	Uniwersalna.	
Działania zaplanowane do realizacji:					
<ul style="list-style-type: none"> przedstawienie reguł obowiązujących w szkole na godzinie wychowawczej na początku roku szkolnego; ustalenie zasad Nauczyciel-Uczeń we współpracy z uczniami, przedstawienie uczniom na godzinie wychowawczej ich praw i obowiązków wynikających ze Statutu szkoły. 					
- zapoznanie uczniów z obowiązującym prawem dotyczącym przeciwdziałania narkomanii.	Wychowawcy klas.	W razie potrzeby.	Uczniowie.	Uniwersalna.	
Działania zaplanowane do realizacji:					
<ul style="list-style-type: none"> lekcja wychowawcza informująca o konsekwencjach prawnych posiadania i używania środków psychoaktywnych, organizacja prelekcji z policją, przedstawiającej obowiązujące prawo i konsekwencje posiadania i używania środków psychoaktywnych. 					
- umacnianie w uczniach przekonania o wartości	Wychowawcy klas,	Na bieżąco.	Uczniowie.	Uniwersalna.	

	zdrowia.	nauczyciele.			
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • umożliwienie uczniom dostępu do wody pitnej w czasie zajęć edukacyjnych, • lekcje wychowawcze dotyczące grup środków spożywczych przewidzianych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015 r. wyjaśniające korzyści, które płyną z odżywiania się w zdrowy sposób, • organizacja konkursu uczniowskiego na najlepszy plakat informujący o zasadach zdrowego odżywiania, • połączone działania na lekcjach biologii oraz wychowania fizycznego, uświadamiające uczniomienne wymagania kaloryczne organizmu, • udział w zawodach biegowych organizowanych w pobliżu szkoły, poprzedzony przygotowaniem do startu. 				
1. Doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.	- wdrożenie i opanowanie programów i procedur przez Radę Pedagogiczną.	Dyrekcja szkoły	Na bieżąco	Nauczyciele i wychowawcy	uniwersalna
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej poprzez udział w szkoleniu. 				
1. Włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji o których mowa we wstępie do dokumentu.	- wprowadzenie do indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego elementów terapii wychodzenia z uzależnień.	Pedagog szkolny.	W razie potrzeby.	Uczniowie.	Wskazująca.
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • uzupełnienie programu edukacyjno-terapeutycznego o wizyty w grupach wsparcia w pobliskich ośrodkach walki z uzależnieniami. 				
	- angażowanie uczniów w zajęcia pozalekcyjne – zarówno sportowe jak i kulturalne.	Nauczyciele przedmiotów.	Na bieżąco.	Uczniowie.	Wskazująca.
	Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • wskazywanie uczniom możliwości rozwoju ich pasji bądź wsparcie w ich odnajdywaniu, • socjalizacja ucznia przez pracę w grupie w ramach kółek zainteresowań, 				

	<ul style="list-style-type: none"> • zorientowanie ucznia na sukces w danej dziedzinie sportowej, • przedstawienie uczniowi działań podejmowanych w ramach kółek zainteresowań – przedstawienie szerokiego wachlarza możliwości. 				
- angażowanie rodziców / opiekunów prawnych uczniów w profilaktykę antynarkotykową.	Pedagog szkolny.	W razie potrzeby.	Rodzice / opiekunowie uczniów.	Wskazująca.	
Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • spotkania rodziców / opiekunów prawnych z ekspertami z lokalnej instytucji ds. przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom, • wskazanie lub udostępnienie rodzicom / opiekunom prawnym literatury, zwiększającej ich kwalifikacje radzenia sobie z zaistniałym problemem. 					

Część: Prawidłowe relacje rodzinne, a rozbite rodziny, eurosieroctwo, przemoc w rodzinie

Rozbite rodziny, rodziny niepełne

Wprowadzenie

Jednym z rodzajów rodzin dysfunkcyjnych są rodziny niepełne, czyli takie, w której ojciec lub matka samotnie wychowuje dzieci w wyniku różnych sytuacji życiowych.

Może być to związane czynnikami naturalnymi tj. śmierć jednego z rodziców. W takiej sytuacji dzieci przeżywają traumę, często obwiniają zmarłego rodzica o to, że ich porzucił i zmusił do życia bez niego. Wraz z wiekiem to odczucie się zaciera. Zdarza się również, że rodzic, który stracił współmałżonka/partnera, pogrążony jest w głębokiej żałobie i nie realizuje zadań rodzicielskich, które na nim spoczywają.

Dodatkowo dzieci często po żałobie bądź w jej trakcie wchodzą w fazę buntu przeciwko rodzicowi, który stara się wejść również w rolę zmarłego rodzica.

Drugim powodem niepełnej rodziny są rozwody. Zwykle są one bardzo szkodliwe dla dzieci niż te, które wiążą się ze śmiercią jednego z rodziców. Spowodowane jest to tym, że zwykle sytuację rozwodową poprzedzają dni bardzo nieprzyjemnej atmosfery w domu – narastające konflikty, wykorzystywanie uczuć dzieci w celu manipulowania nimi i zachęcenia do bycia po ich stronie. Wizerunek rodzica, który był wypracowywany do tej pory, zostaje zachwiany bądź całkowicie zburzony. Dziecko czuje się bezradne i osamotnione w swoich problemach.

Najczęściej dzieci, które czują się emocjonalnie związane z obojgiem rodziców, w trakcie rozwodu i po nim ciągle odreagowują nową dla nich sytuację. Zdarza się, że same są świadkami nagłych, przemocowych zachowań rodziców względem siebie. Często odczuwają lęk ponieważ do końca nie rozumieją czym jest rozwód, jak będzie dalej wyglądało ich życie, co się zmieni.

Reakcja nauczycieli – jakie działania podjąć względem dziecka:

Niestety nauczyciele nie zawsze informowani są o zaistniałej sytuacji, a często otrzymują taką informację z drugiej ręki albo nabywają przypuszczeń (np. że coś złego dzieje się w otoczeniu dziecka) z powodu zmiany zachowania ucznia. Warto, aby szkoła zachęciła rodziców do informowaniu o takiej sytuacji. Będzie łatwiej zrozumieć ucznia oraz bardziej kompleksowo zadbać o jego specyficzne potrzeby.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Stała kontrola sytuacji rodzinnej, rozwojowej, emocjonalnej uczniów oraz odpowiednie reagowanie w przypadku pojawiających się zmian zachowania.</p> <p>2. Pedagogizacja uczniów w temacie zmian zachodzących w życiu człowieka i ich efektów widocznych w zachowaniu.</p>	<p>- wykłady, warsztaty, - broszury informacyjne, - publikacje.</p> <p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zorganizowanie warsztatów dla dzieci i rodziców pod tytułem „Jak miło razem spędzamy czas” • monitorowanie sytuacji rodzinnej dzieci z problemami społecznymi lub wychowawczymi w celu szybkiej reakcji w sytuacji kryzysowej • zajęcia uświadamiające bądź przypominające nauczycielom jak wygląda sytuacja rozwodowa i okołorozwodowa w oczach dziecka, • mając świadomość przeżywania przez dziecko nowej, trudnej i obciążającej go sytuacji , wychowawca i inni nauczyciele nie powinni obciążać go wieloma nowymi obowiązkami. 	Pedagog szkolny.	W razie potrzeby.	Nauczyciele i wychowawcy.
<p>1. Zapewnienie pomocy psychologicznej (udzielenie informacji odnośnie tego gdzie należy jej poszukiwać).</p> <p>2. Pedagogizacja rodziców/ opiekunów dzieci na temat konsekwencji sytuacji rozwodowej na psychice i zachowaniu młodego człowieka.</p>	<p>- wykłady, warsztaty, - pomoc psychologiczna, - broszury informacyjne, - publikacje.</p> <p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stała praca specjalistów na terenie szkoły mających na celu wzbudzenie zaufania poprzez nawiązywanie pozytywnych interakcji z uczniami • szkoła powinna zapewnić pomoc psychologiczną dla rodziców/prawnych opiekunów dziecka, znajdujących się w sytuacji okołorozwodowej. Warto stworzyć listę poradni, instytucji i organizacji, który pomagają dorosłym i dzieciom zmagającym się z takim tematem. 	Pedagog szkolny, wychowawca klasy.	W razie zaistniałej sytuacji.	Rodzice/ opiekunowie uczniów.
<p>1. Wspieranie uczniów w trudnych rodzinnych sytuacjach.</p>	<p>- wsparcie psychologiczne, - indywidualne spotkania z wychowawcą/ zaufanym nauczycielem/ zaufaną osobą dorosłą.</p>	Wychowawca klasy, pedagog szkolny.	W razie potrzeby.	Uczniowie.

Działania zaplanowane do realizacji:

- jeżeli wychowawca zna problem dziecka może udzielić mu wsparcia, prowadząc z nim rozmowy na wspomniany temat, należy jednak pamiętać, aby uzyskać zgodę rodziców dziecka,
- jeśli wymaga tego sytuacja to warto zapewnić uczniowi wsparcie psychologiczne,
- jeśli dziecko przejawia trudności w szkole warto mu wytłumaczyć co może być tego przyczyną,
- nauczyciele powinni zachęcać uczniów dotkniętych taką sytuacją do większej aktywności w zajęciach fakultatywnych organizowanych przez szkołę (np. zajęcia sportowe, teatralne, gazetka szkolna, śpiew, zajęcia plastyczne, itp.),
- w sytuacji gdy dziecko samo zgłasza się z problemem i zdradza jaka jest jego sytuacja rodzinna warto mu podziękować za szczerość i za to, że chciał podzielić się tą informacją.

Eurosieroctwo

Wprowadzenie

Wraz z wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej nastąpiło otwarcie granic, w konsekwencji czego wielu obywateli kraju migrowało zarobkowo w celu poprawienia sytuacji materialnej swojej rodziny. Sprawa utrzymywania opieki nad dzieckiem komplikuje się w momencie, kiedy obydwój rodzice wyjeżdżają za granicę lub kiedy rodzic samodzielnie wychowujący dziecko decyduje się na taki krok, pozostawiając dziecko pod opieką mu najbliższych. W takiej sytuacji osoba, pod której opieką pozostaje dziecko zwana jest opiekunem faktycznym, który nie posiada jednak prawa do opieki nad dzieckiem. Takie prawo przysługuje rodzicom lub osobie, której takie prawo zostało nadane na drodze sądowej. Oznacza to, że osoba przejmująca opiekę nad młodym człowiekiem, nie jest jego opiekunem prawnym, co oznacza, że nie może podejmować decyzji w jego sprawie, np. przeprowadzenia badań w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, wykonania zabiegu operacyjnego w szpitalu, wyjazdu dziecka poza granice kraju czy wysłania go na wycieczkę szkolną. Rodzice oczywiście mają możliwość ustanowienia innego opiekuna prawnego na czas ich nieobecności, jednak nie wszyscy korzystają ze swojego przywileju. Zadaniem nauczycieli i wychowawców jest informowanie i przypominanie rodzicom o przysługujących im prawach, np.:

- zanim rodzic wyjedzie za granicę ma możliwość złożyć wniosek do sądu o przeniesienie na czas wyjazdu opieki prawnej nad dzieckiem na wskazaną osobę pełnoletnią,
- w przypadku gdy rodzic znajduje się już za granicą, taki wniosek może złożyć do sądu osoba, która jest faktycznym opiekunem dziecka. W takim przypadku składany wniosek jest analogiczny do tego z punktu poprzedniego – osoba pełnoletnia będąca faktycznym opiekunem ubiega się o ustanowienie jej na czas wyjazdu rodzica lub rodziców faktycznym prawnym opiekunem dla dziecka.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Wzrost świadomości rodziny oraz świadomości lokalnej na temat problemu eurosieroctwa. 2. Monitorowanie stanu obecnego oraz zmian w przyszłości. 3. Dbanie o dobro rodziny oraz swoich uczniów (pomoc dydaktyczna, finansowa, udzielanie wsparcia emocjonalnego, itp.). 4. Utrzymywanie nieprzerwanego kontaktu z rodziną, w której występuje migracja. 5. Udzielanie wsparcia osobom potrzebującym.	- przygotowanie/ zebranie materiałów informujących/ zapewnienie szkolenia z zagadnienia eurosieroctwa, - zapoznanie nauczycieli z przepisami prawa, które obligują ich do działania, - zorganizowanie spotkania informacyjnego z przedstawicielami organizacji i instytucji zaangażowanych w temat oraz z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz Regionalnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej.	Nauczyciele – wychowawcy, pedagog szkolny.	W ciągu roku szkolnego.	Nauczyciele i wychowawcy.
Działania zaplanowane do realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • systematyczne monitorowanie tego zjawiska, • świadomość nauczycieli, którzy uczniowie są z grupy ryzyka i monitorowanie postępów w nauce i zachowaniu uczniów, • wychowawcy wymieniają się danymi kontaktowymi z rodzicami, którzy wyjeżdżają za granicę, • zadaniem nauczycieli i wychowawcy dzieci, które są eurosierotami jest poznać wnikliwie swoich podopiecznych, pomagać w napotykanym trudnościach oraz motywować do nauki, • współpraca z instytucjami wspierającymi działania rodziny oraz udzielającymi pomocy eurosierotom i ich faktycznym opiekunom, • zadbanie o stałą pomoc psychologiczną dla osób dotkniętych sieroctwem z powodu ekonomicznej migracji rodziców, • pozostawanie w stałym kontakcie z psychologiem/pedagogiem, który zajmuje się tym zagadnieniem na terenie szkoły, 				

	<ul style="list-style-type: none"> zapobieganie negatywnym skutkom migracji zarobkowej rodziców, które mogłyby dotyczyć uczniów szkoły. 			
<p>1. Pedagogizacja rodziców/ opiekunów uczniów w temacie eurosieroctwa oraz konsekwencji jakie za sobą niesie na psychice dziecka i młodzieży.</p> <p>2. Utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami, którzy sprawują rzeczywistą kontrolę i opiekę nad uczniem.</p>	<p>- materiały informujące – broszury, filmy, książki, kodeksy,</p> <p>- spotkania z psychologiem/ pedagogiem, wychowawcom, przedstawicielami instytucji zajmujących się tematem migracji ekonomicznej.</p>	Nauczyciele – wychowawcy.	W ciągu roku szkolnego.	Rodzice/ opiekunowie faktyczni, opiekunowie prawni uczniów.
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> pedagogizacja rodziców z zakresu psychologii tego zjawiska na spotkaniach z wychowawcami, informowanie o problemach prawnych mogą pojawić się z powodu migracji rodzica lub rodziców oraz wskazanie miejsca, gdzie opiekunowie mogą uzyskać pomoc prawną – w celu uregulowania kwestii sprawowania opieki prawnej nad dzieckiem podczas ich nieobecności, informowanie rodziców o prawnych aspektach migracji zarobkowej w kontekście prawa rodzinnego, karnego i oświatowego, zapewnienie pomocy psychologa bądź przygotowanego w tym celu pedagoga, który pomoże podjąć rodzicu/om decyzję o wyjeździe, utrzymywanie stałego kontaktu z osobami, które sprawują rzeczywistą pieczę nad dzieckiem. 				
<p>1. Zapewnienie potrzebującemu uczniowi stałej opieki psychologicznej.</p> <p>2. Przekazywanie uczniom umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, stresujących.</p>	<p>- stała pomoc psychologiczna,</p> <p>- e-lekcja.</p>	Pedagog szkolny, psycholog, nauczyciele - wychowawcy	W ciągu roku szkolnego	Uczniowie
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> zapewnienie dziecku pomoc psychologiczną w przypadku gdy: <ul style="list-style-type: none"> rodzic/rodzice przygotowują się do migracji ekonomicznej, rodzic/rodzice przebywają za granicą – specjalista powinien sprawować stałą opiekę nad dzieckiem, sprawdzać w jakiej kondycji emocjonalno-poznawczej się znajduje oraz podejmować szybkie kroki zaradcze gdy wystąpią jakieś problemy, znajduje się w sytuacji odbiegającej od normy tj. problemy w nauce, spadek koncentracji, alienowanie się od grupy rówieśniczej, niewytłumaczone absencje, zażywanie substancji niedozwolonych, kontakt z przemocą oraz każda inna sytuacja, która wzbudzi zaniepokojenie nauczyciela. realizowanie podczas godzin wychowawczych tematów dotyczących konstruktywnych sposobów 				

	<p>spędzania czasu wolnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> zachęcanie uczniów do jak najczęstszej aktywności w zajęciach fakultatywnych organizowanych przez szkołę. 			
<p>1. Stałe kontrolowanie ilości uczniów dotkniętych eurosieroctwem.</p> <p>2. Dbanie o zdrowie psychiczne uczniów dotkniętych eurosieroctwem.</p> <p>3. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi wspierającymi rodziny dotknięte zjawiskiem eurosieroctwa.</p>	<p>- współpraca ze służbami i organizacjami zajmującymi się tematem eurosieroctwa oraz pomocom dla członków rodziny,</p> <p>- stałe pogłębianie swojej wiedzy poprzez udział w seminariach, szkoleniach, kursach,</p> <p>- ciągły kontakt z wychowawcami, podopiecznymi i ich opiekunami rzeczywistymi.</p>	<p>Nauczyciele – wychowawcy, pedagog szkolny, PPP.</p>	<p>W ciągu roku szkolnego.</p>	<p>Psycholog i/lub pedagog szkolny.</p>
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> sporządzenie spisu uczniów dotkniętych eurosieroctwem oraz nieustanna współpraca z wychowawcami, którzy pomagają w aktualizacji grupy ryzyka, prowadzenie ciągłych działań monitorujących sytuację, kontakt z rzeczywistymi opiekunami uczniów oraz działania mające na celu lepsze poznanie podopiecznego, udzielanie rad rodzicom, prawnym opiekunom i rzeczywistym opiekunom, informowanie rodziców o prawnych wymogach oraz psychologicznych, poznawczych oraz behawioralnych konsekwencjach takiej sytuacji, stałe poszerzanie wiedzy na temat eurosieroctwa, współpraca z instytucjami, organami i organizacjami, współpraca z instytucjami pozaszkolnymi – Policja, Sąd Rodzinny, kuratorzy, MOPR. 				

Przemoc i agresja w rodzinie dziecka

Wprowadzenie

Przez stulecia przemoc w rodzinie była zjawiskiem normalnym i powszechnie akceptowanym w Polsce i na świecie. Prawna ochrona kobiet i dzieci jest zjawiskiem stosunkowo nowym. W Polsce przepisy opisujące interwencje prawne pojawiły się stosunkowo niedawno. Obecnie wiele dziedzin prawa, w szczególności prawo karne oraz prawo rodzinne przewiduje znaczną liczbę sposobów zaradczych i interwencyjnych w przypadku zaistnienia przemocy w rodzinie oraz środków prewencyjnych.

Na istotność problemu w Polsce wskazuje fakt, że doczekał się on odrębnej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy. Zgodnie z zapisami **ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (Dz.U. 2015 r. poz. 1390) „*przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą*”.

Powyższa ustawa definiuje przemoc w rodzinie w bardzo szerokim zakresie, bowiem wyróżnia zjawisko przemocy pomiędzy wszystkimi możliwymi członkami rodziny. W niniejszym dokumencie najwięcej uwagi skupimy na przemocy doznawanej przez osobę niepełnoletnią. Przy omawianiu zjawiska przemocy i agresji należy rozróżnić:

1. **Przemoc psychiczną** rozumianą jako wszystkie działania mające na celu pozbawienie atakowanej osoby zaufania do samej siebie, sprawienie by poczuła się zależna od agresora i samotna. Przy takiej agresji często występującymi formami przemocy są: stosowanie przymusu i gróźb, zastraszanie, poniżanie, wyzywanie, obwinianie, izolowanie od innych ludzi, wmawianie choroby psychicznej, wzbudzanie poczucie winy, samoobwinianie, zawstydzanie, kontrolowanie, manipulowanie, wykorzystywanie do realizacji własnych celów, narzucanie swoich poglądów, brak okazywania szacunku, spadek samooceny, brak poczucia indywidualizmu, okazywanie braku zainteresowania ofiarą, niedostarczanie jedzenia bądź zabronienie spożywania pokarmów, ograniczenie czasu snu, wprowadzenie różnych zakazów (np. spotkania się z ludźmi, opuszczania domu, korzystania z jakichś sprzętów) niszczenie przedmiotów bądź zabieranie przedmiotów cennych dla ofiary. Często sprawcy tłumaczą, że ich zachowanie agresywne było efektem na niesubordynację bądź niespełnienie jakichś oczekiwań.
2. **Przemoc fizyczną** rozumianą jako celowe działanie, w którym sprawca wykorzystuje swoją przewagę siłową w stosunku do innych członków rodziny. Agresor naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Ofiara doznaje bicia, szczypania, kopania, policzkowanie, popychania, torturowania, opluwania, uderzania, drapania, szarpania, duszenia czy nawet okaleczanie, łamanie kończyn, przypalania papierosom bądź innymi żarzącymi się przedmiotami, duszenia oraz szeregiem innych działań, które powodują u niej ból i cierpienie. (źródło: www.dziecisawazne.pl)

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz instytucji udzielających pomocy osobom doświadczającym takiego zagrożenia.</p> <p>2. Zwiększenie świadomości istnienia wielu form pomocy – poprawa dostępności do jednostek interwencyjnych przy współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną prowadzenie poradnictwa, w szczególności działań informacyjnych i edukacyjnych dla osób dotkniętych lub zagrożonych przemocą domową.</p> <p>3. Rozbudzenie poczucia solidarności i braku obojętności na krzywdy ludzkie.</p>	<p>- pogadanki z przedstawicielami służb mundurowych oraz osobami przeszkolonymi do udzielania pomocy osobom zagrożonym lub dotkniętym przemocą domową,</p> <p>- udostępnianie materiałów szkoleniowych (ulotek, broszur, filmów) informujących o problemie.</p>	Dyrekcja szkoły, pedagog szkolny.	W ciągu roku szkolnego.	Rodzice/ opiekunowie i uczniowie.
<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● program działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców, w szczególności rodzin zagrożonych przemocą: <ul style="list-style-type: none"> ○ opracowanie oraz posiłkowanie się już gotowymi materiałami informacyjnymi mówiącymi o przyczynach i skutkach przemocy domowej, ○ udzielanie informacji o instytucjach udzielających pomocy członkom rodziny przeżywających sytuacje kryzysowe, ○ uświadamianie rodziców i uczniów, jakie prawa im przysługują, ○ uświadamianie rodziców i uczniów, jakie działania powinni podjąć oraz, gdzie należy poszukiwać pomocy (bezpłatne porady prawne i psychologiczne, adresy najbliższych placówek interwencji kryzysowych, schronisk dla ofiar przemocy domowej, domów samotnych matek z dziećmi, grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej), ○ podczas szeregu spotkań z rodzicami wychowawca prowadzi prelekcję na temat pt. „Nie dla przemocy w rodzinie”. 				
	<p>- zajęcia, godziny wychowawcze,</p> <p>- udział w kampaniach społecznych.</p>	Dyrekcja szkoły, pedagog szkolny.	W ciągu roku szkolnego.	Uczniowie.

	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● prowadzenie zajęć uświadamiających, czym jest dobre zachowanie oraz, jakie konsekwencje spotkają sprawcę złego zachowania, ● informowanie o tym, w jaki sposób uczniowie powinni się zachowywać, gdy są świadkiem bądź ofiarą przemocy domowej, ● informowanie o skutkach krótkotrwałych oraz długotrwałych negatywnych oddziaływań, ● prowadzenie zajęć w formie psychodramy – uczenie, w jaki sposób postępować z osobą agresywną, ● uświadomienie rodziców/opiekunów, że zachowanie przemocowe nie jest i nigdy nie będzie dobrym sposobem wychowawczym. 			
	<p>- prelekcje, szkolenia, - filmy edukacyjne, - burza mózgów, - kontakt z poradniami, sądami, zakładami opieki zdrowotnej i społecznej oraz instytucjami i organizacjami pełniącymi taką funkcję pomocy.</p>	<p>Dyrekcja szkoły, pedagog szkolny.</p>	<p>W ciągu roku szkolnego.</p>	<p>Nauczyciele i wychowawcy.</p>
	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● nauczyciele tworzą przyjazną atmosferę i zachęcają rodziców/opiekunów dzieci do podjęcia współpracy, ● ustalenie jasnych zasad i konsekwentne reagowanie w przypadku ich naruszenia, ● przeszkolenie nauczycieli, w jaki sposób prowadzić rozmowy na tematy wrażliwe, ● uświadomienie nauczycieli, co może wskazywać na to, że uczeń jest osobą dotkniętą przemocą w rodzinie; ● nauczyciele zaznajomieni zostaną ze swoimi obowiązkami społecznymi oraz z procedurą „Niebieskiej Karty”, ● monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie. 			
<p>1. Szerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie w społeczności lokalnej. 2. Informowanie uczniów oraz krzewienie w nich poprawnej, aktywnej postawy w przypadku dostrzeżenia symptomów przemocy domowej. 3. Wspieranie, uczestniczenie i tworzenie własnych kampanii</p>	<p>- eventy, - produkcje filmowe, - warsztaty teatralne.</p>	<p>Dyrekcja szkoły.</p>	<p>W ciągu roku szkolnego.</p>	<p>Wszyscy zainteresowani.</p>
	<p>Działania zaplanowane do realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● podejmowanie działań mających na celu uwrażliwienie społeczności szkolnej i lokalnej na zjawisko przemocy, ● wspieranie inicjatyw oddolnych oraz włączanie się w współorganizowanie projektów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: <ul style="list-style-type: none"> ○ współpraca z placówkami służby zdrowia oraz organizacjami pomocy społecznej tj. Miejski Ośrodek 			

<p>uświadamiających w temacie istnienia problemu przemocy w rodzinie.</p>	<p>Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Pomocy Społecznej, czy Policja, poradniami psychologicznymi, poradniami leczenia uzależnień oraz współuzależnień, poradniami leczenia dysfunkcji, itp.,</p> <ul style="list-style-type: none">○ uczestnictwo w prowadzonych lokalnych i ogólnopolskich kampaniach społecznych poświęconych rodzinie bez przemocy.
---	--